

Yesugât sinji âlip Mataionâ kulengoip.

Yesugât sâkurâpnâ, zengât kutziñâ.
(Lu 3:23-38)

1 ¹A danjonñâ danjonñâ muyagem gane Yesu Kristo, zâk Abaram sot Dawidi, zekât kiun muyageip. ²Abaramgâren gâbâ Isaka âsageip. Isakagâren gâbâ Yakobo muyageip. Yakobogâren gâbâ Yuda sot âtâ murâpnâ âsagiwe. ³Yudagâren gâbâ Perese sot Sera âsagiwet. Zekât mamzik kutñâ Tama. Peresegâren gâbâ Hesoronj muyageip. Hesoronjgâren gâbâ Ram âsageip. ⁴Ramgâren gâbâ Aminadaba âsageip. Aminadabagâren gâbâ Nasonj muyageip. Nasongâren gâbâ Salomonj âsageip. ⁵Salomongâren gâbâ Boasi âsageip. Boasigât mamñâ kutñâ Rahaba. Boasigâren gâbâ Obede muyageip. Obedegât mamñâ kutñâ Ruti. Obedegâren gâbâ Yese âsageip. ⁶Yesegâren gâbâ a kutâ Dawidi muyageip. A kutâ Dawidigâren gâbâ Salomo muyageip. Dawidi zâk Uriagât ambân zo mei Salomo âsageip. ⁷Salomogâren gâbâ Rehabeam muyageip. Rehabeamgâren gâbâ Abia âsageip. Abiagâren gâbâ Asa âsageip. ⁸Asagâren gâbâ Yosapata muyageip. Yosapatagâren gâbâ Yoram muyageip. Yoramgâren gâbâ Usia muyageip. ⁹Usiagâren gâbâ Yotam âsageip. Yotamgâren gâbâ Ahasi muyageip. Ahasigâren gâbâ Hisikia âsageip. ¹⁰Hisikiagâren gâbâ Manase muyageip. Manasegâren gâbâ Amon âsageip. Amongâren gâbâ Yosia muyageip. ¹¹Yosiagâren gâbâ Yekonia sot âtâ murâpnâ âsagiwe. Kâsaziñâ Yuda a gâsum diizingâm Babilonia hânân âine âsagiwe. ¹²Oi zoren Yekoniagâren gâbâ Salatie muyageip. Salatiegâren gâbâ Serubabe muyageip. ¹³Serubabegâren gâbâ Abidu muyageip. Abidugâren gâbâ Eliakim âsageip. Eliakimgâren gâbâ Aso muyageip. ¹⁴Asogâren gâbâ Sadoko âsageip. Sadokogâren gâbâ Akim muyageip. Akimgâren gâbâ Eliudu muyageip. ¹⁵Eliudugâren gâbâ Eleasa muyageip. Eleasagâren gâbâ Matañ muyageip. Matañgâren gâbâ Yakobo muyageip. ¹⁶Yakobogâren gâbâ Yosepe âsageip. Zâk Mariagât apñâ oip. Mariagâren gâbâ Yesu âsageip. Zâkkât kutñâ Kristo sâmen. Kutñâ zorat topñâ itâ. Zâk bâliñan gâbâ mâkâniñgâbap.

¹⁷Âsaâsagiŋ zo itâ âsagiwe. Abaramgâren gâbâ âsagem gane Dawidi âsageip, teŋgâziŋâ kiin kimembut uap. Oi Dawidigâren gâbâ muyagem gane Yuda a Babilonia hânân âiwe, zo teŋgâziŋâ kiin kimembut uap. Oi narâk zoren gâbâ âsagem gane Kristo muyageip, zo yatigâk kiin kimembut uap.

Yesu muyageip, zorat den siŋgi.

(Lu 2:1-7)

¹⁸Yesu Kristo muyageip, zorat topŋâ itâ. Mamŋâ Maria Yosepegât siŋgi sâne ândeip. Siŋgi sânetâ tirik tirik ândiwet. Ândeitâ Tirik Kaapumŋâ Maria sot pâlâtân oi kâmbonâ oip. ¹⁹Maria zâk kâmbonâ oi ko Yosepenâ nâŋgip. Oi zorat topŋâ mân nâŋgipkât nâŋgi mân dâp oip. Yosepe a târârakŋâ ândeipkât umŋan itâ nâŋgip, “Nâ diŋâ a ambân mâteziŋan sa aŋun opapkât tigâk birâbat.” ²⁰Yatâ upat sâm nâŋgâm ândeï Kembugât sumbem a ŋâiŋâ umanân muyagem itâ sâm dukui, “Yosepe, Dawidigât kiunŋâ, ambingâ mimbam um zagât mân upan. Tirik Kaapumŋâ zâk sot pâlâtân oipkât kâmbon op katep mimbap. ²¹Nanŋâ mimbap. Mei ko zâkkât kutŋâ Yesu sâban. Zâkŋâ a ambân gakârâpŋâ bâliŋaŋgât tâgân gâbâ olanziŋgâbap.”

²²Kut ŋâi ŋâi muyageip, zo Propete a ŋâiŋâ Kembugât sâtâkât den itâ sâip, zo bonŋâ oip,

²³“Nâŋgânek. Ambân sigan ŋâiŋâ kâmbonâ op nanŋâ mimbap. Zâkkât kutŋâ Imanue sâbi (Niiŋ denân ko Anutuŋâ nen sot ândiap).”

²⁴Yosepe zâk umanân gâbâ zaatŋâ sumbem aŋâ den dukui, zo lum Maria diim mirâŋan zari ândiwet. ²⁵Ka ap ambin ândiândiŋ, zo yatâ mân ândiwet. Yatâ op ândeitâ kêtep muyagei Yosepenâ kutŋâ Yesu sâip.

Nâŋgânâŋgâ a, zen hân kârebân gâbâ gawe.

2 ¹Yudaia hânân Herode a kutâ ândeip, narâk zoren Yesu zâk Betelem kamânân Yudaia hânân âsageip. Oi narâk zoren mirâsiŋ takâtakâŋan gâbâ nâŋgânâŋgâ a, zen Yerusalem kamânân gawe. ²Gamŋâ sâm mâsikâziŋgâm sâwe, “Katep mâik âsagiap, zâk Yuda a zengât a kutâ upap, zâk ikâ taap? Nen ândi hânniŋan gâbâ sâŋgelakŋâ ekŋâ mâpâsinam gen.” ³Yatâ sânetâ Herode sot Yerusalem kamân mâirâp, zen aksik nâŋgâm pârâkparâwe. ⁴Herodeŋâ den zo nâŋgâm Anutuŋât tirik namâ galem a patâ sot Kembugât gurumin den zorat galem a sot a sâtŋâ minduziŋgâm itâ sâm mâsikâziŋgip. “Kristo zâk ikâ muyagibapkât sâsâŋ?” ⁵Mâsikâziŋgi itâ sâm dukuwe, “Betelem kamânân, Yudaia hânân. Zorat Propete ŋâiŋâ itâ sâm kulengoip,

⁶“O Betelem, kamân mâik Yudaia hânân, gâ Yudaia zengât kamân gigiŋâ buŋâ. Gâgâren a kutâ patâ muyagem Isirae a ambân gakârâpŋâ kembu otziŋgâbap.”

⁷Den zo sâne nângâm Herodeñâ nângânângâ a diizingâm ziiñik âim mulunâk mâsikâzingip. Sângelak muyageip, zorat narâkñâ mâsikâzingi dukuwe. ⁸Dukune nângâm zen Betelem kamân âibigât sângonzângom sâip, “Zen âimñâ kârum katep muyagemñâ ga dâtnobi. Oi nângoot yatik âi mâpâsibat.” ⁹A kutânâ den yatâ sâi zen âiwe. Oi sângelak hânziñan gâbâ igâwe, zorân kândom otzingâm âimñâ katep zeip, zorat mirâ kwâkñan âi tâip. ¹⁰Oi zen sângelak zo ekñâ sâtâre patâ urâwe. ¹¹Oi mirin bagim katep sot mamñâ Maria zikit umzik topñan gei mâpâsiwe. Mâpâsemñâ irâziñan gâbâ kut nâi nâi âlipñâ mem pindâwe. Kât âlipñâ goide sot too wârânñâ âlip, sângânñâ patâ, zo pindâwe. ¹²Oi Kembuñâ umanân kwâkâzingi zen Herodegâren mân âi muyagem mâtâp nâin gâbâ hânziñan âiwe.

Kembuñâ Yesu katep lilâugip.

¹³Nângânângâ a, zen âburem kamânziñan âine ko Kembugât sumbem a nâiñâ Yosepe umanân itâ dukui, “Gâ zaat katep sot mamñâ diizikâna Aigita hânân âi tap nâgât dengât mambât ândibi. Nângâ. A kutâ Herode, zâk katep kârumñâ muyagem kumbat sap.” ¹⁴Sâi Yosepeñâ zaatñâ katep sot mamñâ diiziki nâtigânâk tik âim Aigita hânân âiwe. ¹⁵Oi zen zoren ândinetâ a kutâ Herode moip. Propete nâiñâ zorat Kembugât sâtkât itâ sâip, zo bon oip, “Nannâ Aigita hânân gâbâ konsa gâip.”

¹⁶Nângânângâ a, zen Herode kâitkum âinetâ nângâm kuk imbañâ oip. Yatâ op kâwali a sângonzângoi Betelem kamân sot kamân mâik mâik tap arip, zoren âim katep kendonziñ zagât, zo zângom nanğâwe. Nângânângâ a zen sângelak âsageip, zorat narâk sâwe, zorat dâp sâi katep zângom nanğâwe. ¹⁷Oi Propete Yesaianâ mârurñan den sâip zo narâk zoren bon oip,

¹⁸“Rama kamânân den kwamit patâ muyagiap. Âigirâp patâ uap.

Mamârâpziñ zen murarâpziñangât umbâla op âigirâp op zem tatne hiriñsâbigât sâm osizinge. Wangât, murarâpziñ buñ op nanğe, zorat.”

¹⁹Herode moi Kembugât sumbem a nâiñâ Yosepe Aigita hânân umanân itâ sâm dukui, ²⁰“Gâ zaat. Katep sot mamñâ diizikâna Isirae hânân âburem âinek. Katep kunat sâwe, a zo muwe.” ²¹Yatâ sâi Yosepeñâ katep sot mamñâ diiziki Isirae hânân âburem âiwe. ²²Âburemñâ Yosepeñâ den nâi itâ nângip, “Akela zâk ibânñâ Herode, zâkkât gebâkñan Yudaia hângât a kutâ op ândiap.” Den zo nângâm zo ândibam kenğât oip. Oi umanân den nângâmñâ Galilaila hânân arip. ²³Zoren kamân nâi kutñâ Nasarete zeip, zoren âi ândeip. Oi Propete zengât den itâ ziap, zo bon oip, “Zâk Nasarete kamânân gokñâ sâbi.”

Yohaneñâ nep topkwâip.

(Mk 1:2-8. Lu 3:1-18. Yo 1:19-28)

3 ¹Ândim zâim ko Yohaneñâ Yuda a zengâren muyagem gâip. Gamñâ Yudaia zengât mirâ âtânjan, a mân ândiândiñan, zoren âi ândim den

siŋgi itâ sâm dâzâŋgom ândeip, ²“Anutu um topŋan ândinatkat narâk mâte uap, zorat zen umziŋ melâŋnek.” ³Yohanegât Propete Yesaianŋa mârumŋan den itâ sâm kulemguip, zo bon oip,

“Mirâ kamân âtâŋan a ŋâiŋâ âsagem den patâ itâ sâm muyagem ândiap, ‘Kembugât mâtâp kârâm kubiknek. Oi kârâm kwâarakune kelâlunâ oik.’”

⁴Yohane zâk a kanpitâ ândeipkât sâk pâke âlipŋâ mân mem ândeip sot nalem âlip mân nem ândeip. Hâmbâ kamele sâmotŋandâ tuuwe, zo mem ândeip. Oi kâmbatŋan inzut ŋâi lap ândeip. Nalemŋâ ko kumbon sot bâŋsat, zo nem ândeip. ⁵Oi Yerusalem kamânân gâbâ sot Yodaŋ too nâmbut nâmbut, zenŋâren gâbâ a gâbâreyangâm zâkkâren âmarâwe. ⁶Zâkkâren âimŋâ bâliŋâziŋâ sapsune Yodaŋ toin saŋgonziŋgip. ⁷Oi Parisaio a sot Sadukaio a doŋbeŋŋâ too saŋgonam gane ziŋgitŋâ itâ mâsikâziŋgip, “O mulumgât kiurâp, zen bâliŋâziŋangât hâuŋâ mâte otziŋgâbâmap, zo ŋâiŋâ dâzâŋgoi bâliŋâziŋ birâbi? ⁸Zen umziŋ melâŋâ orot mâmeziŋâ kubik ândibi. ⁹Zen umziŋan itâ mân nâŋgâbi, ‘Nen Abaramgât kiurâp, zorat kârâpŋoot mân otningâbap.’ Nâ dâzâŋgua nâŋgânek. Anutuŋâ sâbâ sâm sâi kât zirâŋâ Abaramgât kiurâpŋâ op âsagibi. ¹⁰Zorat sa nâŋgânek. Nak ŋâi bonŋâ âlipŋâ mân upap, zo ko mariŋandâ kârâm kârâp oi simbap. Nâŋga zo mârûm nak topŋan pâi ziap. ¹¹Zen umziŋâ melâŋne toin saŋgonziŋgâman. Ka ŋâi bet gam taap, zâk imbaŋâ patâ zemŋâŋgap. Nâ yatâ zorâŋ irâŋâ sikumŋâ goribat, zorâgoot ko mân dâp upap. Zâkŋâ Tirik Kaapum sot kârâp saŋgonziŋgâbap. ¹²Zâk gâbâgâbâriŋoot gamŋâ nalem gwapgwapŋâ gâbârem mindubap. Nalem bonŋâ mirâŋan pâmbap. Ka gwapgwapŋâ, zo ko gâbârem kârâbân pâi simbap. Oi kârâp zo mân bâpsâbap.”

Yohanenâ Yesu too saŋgonŋangip.

(Mk 1:9-11 Lu 3:21-22)

¹³Narâk zoren Yesu zâk Galilaia hânân gâbâ Yodaŋ toin âimŋâ Yohanenâ too saŋgonŋangâbapkât dukuip. ¹⁴Dukui ko Yohanenâ nâŋgi mân dâp oi itâ dukuip, “Wangât nâgâren ga sat? Gâŋâ nâ saŋgonina dâp opap.” ¹⁵Sâi Yesuŋâ den itâ mâburem dukuip, “Nâŋgâm kwâkâ mân ot. Net Anutugât sâtŋâ lugitâ dâp upap.” Yatâ sâi Yohanenâ diŋâ lum saŋgonŋangip. ¹⁶Too saŋgonŋangi Yesu zâk toin gâbâ kopgam egi sumbem pâronsâi Anutugât Kaapumŋâ nii kembâ yatâ opŋâ gem gam kwâkŋan pâip. ¹⁷Oi zorenâk sumbemân gâbâ den ŋâi itâ muyageip, “Zi nannâ âlipŋâ. Umnâ zâkkâren kinmap. Ekŋâ umnâ âlip opmap.”

Sataŋŋâ Yesu mâsikip.

(Mk 1:12-13 Lu 4:1-13)

4 ¹Kaapumŋâ Yesu okŋangip mirâ kamân âtâŋan arip. Sataŋŋâ mâsikâŋangâbapkât okŋangip arip. ²Oi zoren Yesu zâk ŋâtik sot

sirâm 40 umņan nâlem buņ ândeip. ³Oi sarâ mariņandâ zâkkâren gamņâ itâ sâm dukuip, “Gâ Anutugât nanņâ ândiat oi ko sânanđâ kât zirân nalem oi ne.” ⁴Sâi Yesuņâ itâ sâm dukuip, “Den kulem ñai itâ ziap,

‘Aņâ nalemâk nem mân ândinat. Nalem nem sot den Anutugâren gâbâ gâmap, zo nânğâm ândim kwâtâtinat.’”

⁵Yatâ sâi Sataņņâ diim âim kamân patin takâm tirik namâ pum kwâkņan pâip. ⁶Pamņâ itâ dukuip, “Gâ Anutugât nanņâ ândiat oi ko zibâ pâtan gei. Oi den kulem ñai itâ ziap, zo nânğâ,

‘Zâkņâ sumbem arâp zengât bitziņan gâbanbap. Ziņâ bitziņandâ mingim geine kâtņâ mân gobap.’”

⁷Yatâ sâi Yesuņâ itâ sâip, “Oi den kulem ñai itâ ziap,

‘Kembu Anutugâ zâizâiņ mân okņanğâban.’”

⁸Sâi Sataņņâ bak kârep patâ ñain diim zâi kin hân dâp a kâmut kâmutņâ sot sikum kut ñai ñai âkñâleņoot, zo tirâpkoi. ⁹Tirâpkum itâ sâip, “Gâ nâgât umnâ topņan gei pindiņsâm mâpâseninandâ hân sot kut ñai ñai, zi aksik gâ gibat.” ¹⁰Sâi Yesuņâ den mâburem itâ dukuip, “Sataņ, gâ birânim âi. Den kulem ñai itâ ziap,

‘Kembu Anutugâ kânok mâpâsiban. Oi zâk kânok kore okņanğâban.’”

¹¹Yatâ sâi Sataņņâ birâņanğâm ari sumbem a zen gam on galem okņanğâwe.

Yesuņâ Galilaia hânân âi nep tuugip.

(Mk 1:14-20 Lu 4:14-15; 5:1-11)

¹²Yohane tâk namin panetâ Yesuņâ zorat siņgi, zo nânğâm Galilaia hânân arip. ¹³Oi Nasarete kamânân ândeip, zo birâm Kapenaum kamân âi ândeip. Kamân zo saru sâtņan Sebuloņ sot Naptali, zengât hânân tâip.

¹⁴Yatâ oi Propete Yesaia zâkkât den ñai itâ ziap, zo bon oip,

¹⁵“Sebuloņ sot Naptali hân saru sâtņan Yodaņ too nâmbutken ziap, Galilaia hân torenņan, zoren hân ñain gokņâ zen ândime. ¹⁶A zo ñâtâtigân ândiwe, zen kârâp âsakņâ patâ ikse. Mumuņanğât siņgi op ñâtâtigân ândiwe, zen âsakņâ muyageziņgap.”

¹⁷Narâk zoren Yesuņâ topkwapņâ siņgi âlip dâzânğom a itâ dâzânğom ândeip, “Anutugât um topņan ândinatkat narâkņâ mâte uapkât umziņ melâņnek.”

¹⁸Oi sirâm ñain Yesuņâ Galilaia saru sâtņan âim gam tap a zagât, âtâ mun zikirip. Ijâi Simoņ, kutņâ ñai Petero. Ijâi ko munņâ Andrea. Zet saruyân zuugât irâ pam kirâwet. Zet iņangât nep tuum ândiwet. ¹⁹Yesuņâ zikitņâ dâzâkom sâip, “Zet ga nâgât a op molinigit. Oi zet iņangât nep tuum ândiabot, zo yatik a zengâren nep tuum ândiabot.” ²⁰Sâi zorenâk irâziķņâ birâm molim âiwet.

²¹Oi Yesuņâ mâik ñai âimņâ a âtâ mun zagât muyagezikip. Yakobo sot munņâ Yohane, zet Zebedaioğât nanzatņâ. Zet ibâziķņoot waņğâyân

tap irâziñâ kubik tarâwe. ²² Yesuñâ dâzâkoi zorenâk wanğâ sot ibâzikñâ birâñanğâm molim âiwet.

²³ Yesuñâ Galilaia hânân kamân toren toren âim gam mâpâmâpâse namin zâim den siñgi âlip dâzânğom ândeip. Oi a ambân sisi mâsekziñoot kubikziñğâm ândeip. ²⁴ Yatâ op ândei siñgiñâ Siria hânân lañ kârâm ari nânğâm a ambân sisi mâsek sot wâkeziñoot sot kin bitziñâ mumuñâ zâkkâren diiziñğâm gane kubikziñğâm nanğip. ²⁵ Oi Galilaia hânân gâbâ sot kamân bâzagât Yodañ too nâmbuten tâibân gâbâ sot Yerusalem kamânân gâbâ sot Yudaia hânân gâbâ sot Yodañ too nâmbuten gâbâ, a ambân kâmut patâñâ mindumñâ moliwe.

Yesuñâ bâkñan den siñgi âlip dâzânğoi.

(Lu 6:20-26)

5 ¹ Yesuñâ a ambân kâmut patâ ziñgitñâ bâkñan zâi tâi arâpñâ zen um topñan âiwe. ² Âinetâ siñgi âlip itâ sâm dâzânğoi, ³ “A nâmbutñâ umziñanğât nânğâne gigin opmap, zengât nânğa sâtâreñoot uap. Zo ziñâ sumbemân Anutu um topñan ândibi. ⁴ A nâmbutñâ isem umbâlâ op ândime, zengât nânğa sâtâreñoot uap. Zen zo umâlep kwatziñğâbap. ⁵ A nâmbutñâ zâizâiñâ mân op ândime, zengât nânğa sâtâreñoot uap. A zo ziñâ hân patâ zi galem upi. ⁶ A nâmbutñâ ândiândi târârakât otziñgi ândime, zengât nânğa sâtâreñoot uap. Zen gâtâm bonñâ muyagibi. ⁷ A nâmbutñâ zen um lâklâk op a toren tânzânğome, zengât nânğa sâtâreñoot uap. Zen zo Anutuñâ zo yatik otziñğâbap. ⁸ A nâmbutñâ umziñ salek ândime, zengât nânğa sâtâreñoot uap. Zen zo Anutu ek ândibi. ⁹ A nâmbutñâ lumbenğân nep tuum ândime, zengât nânğa sâtâreñoot uap. Zen zo Anutugât murarâpñâ sâbi. ¹⁰ A nâmbutñâ târârakziñanğât op kâmbamân sot tâk namin âibi, zengât nânğa sâtâreñoot uap. Zen zo sumbemân Anutu um topñan ândibi. ¹¹ A nâmbutñâ nâgât opñâ a ziñâ den bâliñ top topñâ dâzânğom zânğom molimoli otziñğame, zengât nânğa sâtâreñoot uap. ¹² Zen sumbemân sângân patâ mimbi, zorat umâlep patâ op sâtâre upi. Wangât, Propete a mârumñan yatik zânğom moliziñğawe, zorat.”

Nen a zengât sii sot kârâp âsakñâ yatâ utnat.

(Mk 9:50; 4:21 Lu 14:34-35; 8:16; 11:33.)

¹³ “Zen a zengât sii op ândibi. Ka siigât naamñâ buñ oi ko dap oindâ naamñâ dum upap? Zo buñâ. Sii bâliñâ zo yatâ mo yatâ orotñâ, zo mân ziap. Sii zo yen hânân lokine giari a ambân ziñâ lânbi.

¹⁴ Oi zen a zengât kârâp âsakñâ op ândibi. Kamân ñai bak kârep ñain tâi wan mo wanñâ mân kwâtepkubap. ¹⁵ Zen kârâp sâumñâ âmañân mân kwârakume. Buñâ. Zo tâtatñan pane tâpmap. Oi mirâ kâligen zime, zo âsageziñğamap. ¹⁶ Zen zo yatâ a zengât âsakñâ op ândibi. Oi a zen ândiândiziñâ ikne âlip oi sumbem Ibâziñâ sâm âlip kwâkñanğâbi.”

Yesu zâk Mosegât gurumin den kumbam mân geip.

17-18 “Mosegât gurumin den sot Propete zengât den kumbam geip,’ nâgât yatâ sâme? Nâ mân kumbam gewan. Nâ zo lubatkât gewan. Den zo bon op kut nâi nâi muyagem nanġâbap. Nâ perâkġak dâzângobâ. Mosegât gurumin den murukġa nâi mân buġ upap. Gurumin den zo tâi hân sumbem, zet buġ upabot. ¹⁹Oi a nâi, zâk gurumin den murukġa nâi mân lumġa a toren yatik upigât dâzângobap, zo ko sumbemân a ândibi, zengât ombenġa a gigiġ op ândibap. Oi nâiġa ko den zo lum a nâmbut zo yatik upigât sâbap, zo ko sumbemân a ândibi, zengât patâziġ op ândibap. ²⁰Zorat dâzângua nângânek. Zen gurumin den galem a sot Parisaio a, zen ândiândiziġ âlip mân ândim walâziġâm sumbemgât siġi mân upi.”

Gurumin den, zorat topġa sâip.

(Lu 12:57-59)

²¹“Sâkurâpziġ zen den itâ dâzângowe, ‘Gâ kâmbam mân kumban. Nâi zâk kâmbam kumbap, denân pambi.’ ²²Ka nâġa itâ dâzângobâ. Nâi zâk bukuġa um kuk nângâġanġâbap, zâk den nepġanġât siġi upap. Nâi zâk bukuġa den bâliġa dukubap, zo ko a sâtġa zengât minduminduyân pambi. Nâi zâk bukuġa den kârok bâliġa dukubap, zo ko sim kârâpkât siġi upap. ²³Zorat ko gâ kut nâi nâi Kembugât siġi pâmbam itâ nângâban, ‘Bukunet kâsâp osetnikġan ziap.’ ²⁴Zo yatâ nângâm kut nâi zo birâm âi bukugoot den sâm kusik tuumġa âburem kut nâi zo Kembugât siġi pâmban.

²⁵Gâ a nâi sot kâsâp op dinziġa zo kek kubikpabot. Top likuliku a zâkkâren mân âim kâsagoot den sâm kubikpabot. Yatâ mân otna kâsagandâ den zo top likuliku agâren sâi nângâm kâwali a gakârâpġa sâi gâ gâsugim tâk namin gâbanbi. ²⁶Nâ perâkġak dâgobâ. Gâ zoren tapġa yen mân giban. Kâsaganġât tosa mâkâm nanġâm gem gâban.

²⁷Sâkurâpziġa itâ dâzângowe, ‘Ap ambin, zet mân birâyanġâbobot.’ ²⁸Ka nâġa ko itâ dâzângobâ. A nâiġa ambân nâi ek âkġâleġanġâbap, zo ko zâk zik ambin zo umġandâ birâyanġâbap. Zâk tosa mimbap.

²⁹Zorat siġa nâiġa bâliġan gâbanbâ sâi sum lâmuġ birâban. Hâlâlû ândim simân geibatġât laġ siġa toren sum lâmuġban. ³⁰Bikâ bongenġa bâliġan gâbanbâ sâi kârâm mânângât pâmban. Sâk hâlâlû ândim sim kârâpkât siġi opatkât laġ bikâ kârâm mânângât pâmban.

³¹Den sângiġa itâ ziap, ‘Nâi zâk ambinġa birâbam ekap pindâm molibap.’ ³²Ka nâġa ko itâ dâzânguan. A nâi ambin birâbap, zo ko zâk târotârozik mânângât tosa patâ mimbap. Ka ambân zo a nâi sot ândeip oi ko tosa zo apġanġât mân upap. Oi nâi zâk ambân birâbirâġ zo mimbap, zo ko zâk tosa patâ mimbap.

³³Zen nâġe. Sâkurâpziġa itâ dâzângowe, ‘Gâ Anutu mâteġan den nâi sarâ mân sâban. Kembu mâteġan den nâi sâmġa lunandâ bonġa upap.’

³⁴Nanjà ko itâ dâzânguan. Anutu mâterjan den sâsânjâ, zo itâgât birâm nanjgâbi. Sumbem, zo Anutugât tâtat mâme uap. ³⁵Hânân kwap sâme, zo itâgât op birâbi. Hân, zo Anutugât kombânjâ. Oi Yerusalem kamânân kwap sâsânjâ, zo itâgât op birâbi. Yerusalem kamân, zo Kembu patâgât kamân. ³⁶Oi kâukziñan kwap sâsânj, zo birâbi. Zen kâukziñ sâmotnjâ kâu nâi dukune sumun upap? Mo sumun nâi dukune kâu upap? Yatâ bujâ. ³⁷Zorat dinziñâ bonjan sâne bonjâ upap. Bujâ sâne bujâ upap. Den târokwap sâme, zo Satanjâren gâbâ gâmap.”

Hâukâu mân upi.

(Lu 6:29-30)

³⁸“Den nâi itâ sâsânjâ, zo nânge, ‘Iñâiñâ siñgâ sum lâmuñi gângoot siñâ sum lâmuñban. Iñâiñâ sâtkâ kwâki gângoot sâtnâ hauñâ kom kwâkâban.’ ³⁹Nânjâ ko itâ dâzânguan. Zângonâ sâne sâkziñâ mân anjân kârâbi. Gât ko a nâiñâ pâlomgâ toren koi toren nâi pindâna kumbap. ⁴⁰Oi nâiñâ gâ sot kâsa op hâmbâgâ kwâkñan mei umñan yatik pindâban. ⁴¹Oi a nâiñâ gâ irânjâ mem pânkânogân âi pâmbangât sâi gâñâ târokwap kârebân âi pam gâban. ⁴²Oi a nâiñâ kut nâi nâi nibangât sâi pindâban. Oi yen mem ândim gibat sâi nângânjângâban.”

Kâsarâpziñ buku otziñgâbi.

(Lu 6:27-28, 32-36)

⁴³“Den nâi itâ sâsânjâ, zo nângâme, ‘Gâ bukugâ buku okñanjângâban, ka kâsagâ kâsa miñanjângâban.’ ⁴⁴Ka nânjâ ko itâ dâzângobâ. Kâsarâpziñ buku otziñgâbi. Oi a zângom molizingâme, zengât op ninâu sâbi. ⁴⁵Zen zo yatâ op ândim sumbem Ibâziñanjângât nan bârarâp bonjâ op ândibi. Zâkñâ yatik sâi maanjandâ a orot mâmeziñ bâliñâ sot âlipñâ aksik âsageziñgâmap. Oi yatik sâi mapñâ a orot mâmeziñ bâliñâ sot âlipñâ aksik ziñgâmap. ⁴⁶Zen buku otziñgâme, zorik buku otziñgâbi, zo ko Anutuñâ sângânñâ wan ziñgâbap? Bâliñ mâme a, zen yatâ op ândime, zo ka. ⁴⁷Zen torerâpziñâ zorik mânganzingâbi, zorat sângânñâ wan ziñgâbap? Um kâtik a, zen yatâ upme. ⁴⁸Zorat zen ko walâm sumbem Ibâziñandâ târârak ândimap, zo yatik op ândibi.”

Ninâu sânam sâk mâmeyân mân sâbi.

6 ¹“Zen siñgi âlip lumñâ kut nâi nâi âlipñâ upme, zo ziñgitne âlip upapkât a mâteyân mân mem ândibi. A mâteyân yatâ op ândine Anutuñâ sângânñâ mân ziñgâbap. ²Zorat gâ a âlip otziñgâm a nâmbutñandâ gek nângâbigât lâmun mân waatpan. A sarânjâ, zen mâpâmâpâse namin sot kamân sombemân a ziñâ sâm âlip kwatziñgâbigât yatâ upme. Nâ perâkñak dâzângobâ. Zen sângânziñâ mârûm mine âkip. ³Bukugâ nâi kut nâi pindâbam tik pindâm bukugâ nâi mân dukuban.

4Yatâ upan, zo ko orot mâmegâ tik zimbap. Yatâ otna Ibâgandâ kut nâi nâi tik ek nângâmñâ hâuñâ sângânñâ gibap.”

Ninâugât den.

(Lu 11:2-4)

5“Zen ninâu sânam a sarânâ, zen yatâ mân upi. Zen mâpâmâpâse namin sot a minduminduyân ninâu sânam bâbâlan upme, zo ko anâ zingitpigât yatâ upme. Nâ perâkñak dâzânğobâ. Yatâ zingitne ko zorânğak sângânziñâ opmap. 6Gâ ko ninâu sâbâ sâm mirâgan zâi hânği doongumñâ Ibâgâ tik ândimap, zâkkâren ninâu sâban. Oi Ibâgâ tigâk kut nâi nâi ek nângâmapñâ bonñâ muyagem gibap.

7Oi zen ninâu lâuyâk mân sâbi. Ninâu sâmñâ târokwap mân sâm âine kârep patâ upap. Um kâtik a, zen ninâu yatâ sâme. A zo ziñâ den doñbep sâm arindâ nângâniñğâbap sâme. 8Gât ko zen a zo zen yatâ mân upi. Zen ninâu mân sâne Ibâziñâ zâk kut nâi nâi um nângânângâziñan ziap, zo kek ek nângâmap. 9Oi zen itâ sâm ninâu sâbi,

‘Tbâniñâ sumbemân taat, gâgât kutkâ hâlâlû zimbap. 10Gâ gamñâ um dâp hân dâp kembu otningâban. Sumbemân gâgâren sât lulu ziap, zo yatik hânân neñğâren zimbapkât otningap. 11Gâ sirâm ziren nalem dâpniñan niñğâban. 12Nen a zengât tosa biren zo yatik tosanîñâ birâban. 13Top mâsimâsikâyân mân nâmbanban. Bâliñâ mariñangât bikñan gâbâ mâkâniñğâban.’

14Zen a zengât tosa birânetâ Anutuñâ yatik toszîñ birâbap. 15Ka zen a zengât tosa mem ândinetâ Anutuñâ zengât tosa yatik mem ândibap.”

Nalem birâm kendon ândiândigât den.

16“Zen nalem birâm kendon ândim si sângânziñ kuk sen sen mân upi. A sarânâ, zen yatâ upme. A nâmbutñâ, zen nâlem birâm kendon ândiândiziñâ zingitpigât yatâ upme. Nâ perâkñak dâzânğobâ. Zen zorat sângânñâ mârum mine âkap. 17Gânâ ko nalem birâm kâukâ kendâm si sângângâ too sanğonñâ ândiban. 18Yatâ otna a ziñâ nalem birâm ândiândigâ mân ek nângâbi. Sumbem Ibâgâ tik ândimap, zâk zikñik nângâbap. Oi zâk tik ândim kut nâi nâi ek nângâmapñâ sângânñâ gibap.”

Sikumgât âkñâle mân utnat.

(Lu 11:34-36; 12:33-34)

19“Zen hângât sikum kut nâi nâi doñbep mân mindubi. Hângât kut nâi nâi kabâtñâ niniñâ sot alâalâğîñ sot anâ kâmbu mime, zorat nângânânetâ mân zâibap. 20Zen sumbemân kut nâi nâi mindum ândibi. Sumbemgât kut nâi nâi, zo kabâtñâ mân niniñâ sot mân alâalâğîñ sot anâ kâmbu mân orotñâ, zorat nângâne zâibap. 21Kut nâi nâiziñ zemabân, zoren yatik umziñ pane zemap. 22Siñgâ so sâkkanğât âsakñâ. Siñgâ âlip tâi sâkkâ

âsaknjâ ek ândiban. ²³Ka siŋgâ bâliŋ oi ko sâkkâ nâtâtik upap. Zorat sa nâŋgânek. Umgaŋgât âsaknjâ nâtâtiksâbap, zo ko opoŋ nâtâtik patâ muyagei kwakmak op ândiban.

²⁴A kânoknjâ a kutâ zagât, zekât kore âlip mân upap. Zâknjâ nâi buku okŋaŋgâm nâigât âkon upap. Oi zâk nâi sot pâlâtân op nâi kândâtkubap. Zen yatik Anutugât nep sot kât sikum âkŋâlegât nep, zo dap yatâ mâtâkâziŋgâm mem ândibi?”

Sâkkât kut nâi nâi, zorat mân nâŋgâm kwâkâban.

(Lu 12:22-32)

²⁵“Zorat torenjâ nâi zi dâzâŋgua nâŋgânek. Zen ândiândiziŋgât nâŋgâm itâ mân sâbi, ‘Wan wan mem nem ândinat?’ Mo sâkziŋgât nâŋgâm itâ mân sâbi, ‘Wan mo wan lap ândinat?’ Kut nâi nâi zorat mân nâŋgâm kwâkâ upi. Zorat zen sânek. Ândiândiziŋgât bonjâ mo nalemjâ bonjâ? Sâkziŋgât bonjâ mo sâk pâkeŋjâ bonjâ? ²⁶Zen nii ziŋgitnek. Nii zen nep mân kârâm kâmitme. Zen nalem mân mindune tâpmap. Oi sumbem Ibâziŋgât nalem muyagem ziŋgâmap. Oi dap dap? Zen nii zengât ombeziŋan? Buŋâ. ²⁷Oi zen nâŋgânâŋgâziŋ kâtiknjâ ziap oi ko sânetâ sâkziŋ kâtigei narâknjâ pânkânok târokwap ândibi? ²⁸Yatâ orotjâ mân ziabân wangât sâk pâkegât doŋbep nâŋgâme? Zen pâliŋpâliŋ neule hibukŋan zemap, zorat topjâ nâŋgâbi. Zâk sâk pâke mân tuumap. ²⁹Zorat sa nâŋgânek. A kuta Salomo mârumanjâ ândeip, zâk sikum patâ sot neule âlip zemŋaŋgip. Ka Salomo zâk sâknjâ neuleŋootjâ neule âlipjâ yatâ zo mân mem ândeip. ³⁰Oi hibuk bâloŋâ zo irak muyagem mukan âkâm gemap. Anutuŋjâ sâi neule âlipjâ zo muyagemap. Oi zen dap nâŋge? Anutuŋjâ sâk pâke âlip mân muyagem ziŋgâbap? Zen nâŋgâm pâlâtânziŋ lotjâ. ³¹Zorat zen nâŋgâ kwâkâ op itâ mân sâbi, ‘Nen wan wan nem ândinat. Nen wan wan mem lap ândinat?’ ³²Um kâtik a, zen um nâŋgânâŋgâziŋ zoren pane zemap. Zen ko yatâ mân upi. Ibâziŋgât wan wangât kwakse, zo nâŋgâm naŋgâmap. ³³Zen sumbem Ibâziŋgât um topjâ ândiândiŋ sot zâkkât mâtâp târârak ândiândiŋ, um nâŋgânâŋgâziŋ zoren pane zimbap. Zo yatâ utne sâkkât kut nâi nâi ziŋgâbap. ³⁴Zen mukangât nâŋgâ kwâkâ mân upi. Nâŋgâ kwâkâ zo mukangât siŋgi. Sirâm nâigât kâbâ yâmbât, zo sirâm zorat siŋgi upap.”

Den hâuŋâ mân sâm siŋan giban.

(Lu 6:37-38, 41-42)

7 ¹“Zen a hâuŋâ den mân sâm siŋziŋan gibi, zo ko Anutugoot zen yatigâk mân sinziŋan giban. ²Zen a hâuŋâ den sâm kwâkâziŋgâbi, zorat dâp yatigâk Anutuŋjâ zen sâm kwâkâziŋgâbap. Zen a kut nâi nâi otziŋgâbi, zorat dâp yatik Anutuŋjâ mâburem ziŋgâbap. ³Gâ wangât bukugaŋgât siŋan gwapgwap zo ekŋâ gikâ siŋgan nak sâmbanjâ zo mân

ek nânġat? ⁴Nak sâmbaŋâ gikâ siŋġan zei dabâŋġen bukugâ itâ dukuna dâp upap? ‘Gâ nânġâna siŋġan gwapgwap ziap zo, mem pambâ.’ ⁵Sarâ a gâ. Kândom gikâ siŋġan nak sâmbaŋâ zo mem pamŋâ gwapgwap bukuganġât siŋġan zei mem pâna dâp upap.

⁶Gâ a nâmbutŋâ Anutu kândâtkume, zen siŋġi âlipkât kut ŋâi ŋâi âlipŋâ, zo mân ziŋġâban. Zen wâu bâu yatâ opŋâ kut ŋâi ŋâi âlipŋâ zo birâm âburem gibġât.”

Ninâu sâm ândim kut ŋâi zo mimbi.

(Lu 11:9-13)

⁷“Ninâu sâm ândim kut ŋâi zo mimbi. Kârûm ândim bonŋâ muyagibi. Hânġiyân kom ândine mirâ mâriŋandâ mem pâmbap. ⁸Ŋâi zâk ninâu sâm ândim kut ŋâi memap. Ŋâi zâk kârûmapŋâ bonŋâ muyagemap. Ŋâi zâk mâtâbân kom ândei mariŋandâ mâtâp mem pâmbap. ⁹Zenġâren gâbâ ŋâiŋâ nanŋâ nalemgât sâi kâsaget pindâbap? ¹⁰Mo zenġâren gâbâ ŋâiŋâ nanŋâ iŋanġât sâi guk mo mulum pindâbap? ¹¹Buŋâ. Zen a bâliŋandâ murarâpziŋâ kut ŋâi ŋâi âlipŋâ yatâ otziŋġâme. Oi Ibâziŋ sumbemân walâwalâŋandâ kut ŋâi ŋâi âlipŋâ ziŋġâbap. Zen zâkkâren ninâu sâne kut ŋâi ŋâi âlipŋâ walâm ziŋġâbap.

¹²Zen a ziŋâ kut ŋâi ŋâi otziŋġâbigât otziŋġâmap, zorat dâp otziŋġâbi. Zorâŋâ Moseġât gurumin den sot Propete zenġât den zo minduap.”

Mâtâpkât den.

(Lu 13:24)

¹³“Zen mâtâp pâlâtânġan sumbemân bagibi. Tâmbetagoagoŋanġât hânġi, zo patâ uap. Oi zorat mâtâpŋâ zo ŋilip patâ. Zoren a ambân doŋbepŋâ bagim âime. ¹⁴Ândiândi kamânġât mâtâp, zo pâlâtânġ. Zoren a ambân bituktânġ âime.”

Propete sarâŋâ, zenġât den.

(Lu 6:43-46; 13:25-27)

¹⁵“Propete sarâŋâ, zen holi tobatziŋâ râma yatâ ka umziŋâ wâu kâtikŋâ kâwaliziŋoot. Zo nânġâm galem ândibi. Zen zenġât orot mâmezziŋanġât sen kwapŋâ topziŋâ nânġâbi. ¹⁶Bolep sâŋġerân bonŋâ oi nime? Mo zâlâliyân sam bonŋâ oi nime? ¹⁷Zo buŋâ. Nak âlipŋan bonŋâ âlipŋâ âsagemap, ka nak bâliŋan bonŋâ âlipŋâ mân âsagemap. ¹⁸Nak âlipŋan bonŋâ bâliŋâ mân muyagemap. Nak bâliŋan bonŋâ âlipŋâ mân âsagemap. ¹⁹Zorat nak ŋâi zâk bonŋâ âlipŋâ mân oi kârâm kârâbân umbi. ²⁰Nâ zorat op san. A zenġât orot mâmezziŋ ekŋâ topziŋ nânġâbi.

²¹Kembuniŋâ, Kembuniŋâ nonsâme, ka zenġâren gâbâ nâmbutŋandâ sumbemân mân zâibi. Ibânâ sumbemân, zâkkât den lume, zen ziiŋġik sumbemân bagibi. ²²Narâk zoren a doŋbep patânġâ ziŋâ itâ sâm dâtnobi,

‘Kembunâ, Kembunâ, gâgât kutkâ sâmb a ambân siŋgi âlip dâzângowen. Gâgât kutkâ sâmb wâke moliziŋgâwen. Gâgât kutkâ sâmb nep patâ tuuwen.’
 23 Yatâ sâmb nâ itâ sâmb dâzângobat, ‘Nâ zengât kutziŋâ mân nângan. Bâliŋ mâmb a, zen birânim âinek.’”

Nângânângâ a sot a kwakmak.

(Lu 6:47-49)

24 “A nâiŋâ dinnâ zi nângâm lubap, zâk a nângânângânoot upap. Zâk a nâiŋâ bâkŋan mirâŋâ kâtikŋâ tuugip yatâ. 25 Mirâŋâ tuugi tâi map pibâ patâ gam kom osei mirâ zo kâtigem kirip. Lâmb kârep esâmb tandâ pâi giari sârakoip, zorat kâtigem kirip. 26 Oi a nâi dinnâ zi nângâm birâbap, zâk a kwakmak zi yatâ. A kwakmak nâiŋâ mirâŋâ too sâtŋan tuugip. 27 Mirâŋâ tuugi tâi map patâ too uurupoot takâm koi giligâlaksâmb nanŋip.”

28 Yesuŋâ den zo sâmb nanŋi a ambân kâmut patâ zen den sâip, zorat nângâne imbanâ oip. 29 Oi itâ sâmb, “Zâk Kembangât gurumin den zorat galem a, zen walâziŋgâmb sap.” Yesu zâk imbanâŋootŋâ den siŋgi âlip dâzângoip, zorat yatâ sâmb.

Yesuŋâ sâk bâlâ a nâi kubikŋangip.

(Mk 1:40-44 Lu 5:12-14)

8 1 Yesuŋâ bâkŋan gâbâ gem gâi a ambân kâmut patâ molim âiwe. 2 Oi a nâi, sâk bâlâ a, zorâŋ um topŋan âim gei pindiŋsâmb itâ sâmb dukuip, “Kembu, gâ imbanâgâ ziap, zorat kubiknibâ sâmb âlip kubikniban.” 3 Yatâ sâi Yesuŋâ bikŋandâ weemŋâ sâip, “Nângâgigangât sâkkâ âlip oik.” Sâi zorenâk useŋâ sopei sâkŋâ âlip oip. 4 Yesu zâk yatâ okŋangâmb sâip, “Gâ zirat siŋgi a ambân mân dâzângoban. Gâ âi tirik namâ galem a sâkkâ tirâpkuna ikpap. Oi Moseŋâ den sâip, zo lum nii mo zuu nâi Kembangât siŋgi sâmb pâmban. Sâkkâ âlip uap, zo a ambân ek nângabigât yatâ otnan.”

Yesuŋâ kore a nâi kubikŋangip.

(Lu 7:1-10)

5 Oi Yesu zâk Kapenaumb kamânân zari kâwali a galem a nâiŋâ zâkkâren gam itâ sâip, 6 “Kembu, kore anâ sâknam yâmbât okŋangi kiŋ bik bâliŋ oi mirin zem taap.” 7 Yatâ sâi Yesuŋâ itâ sâmb dukuip, “Nâ gam kubikŋangâbat.” 8 Yatâ dukui kâwali anâ den itâ mâburemb dukuip, “Nâ wandâ yatâ, zorat op mirânan mân gâban. Gâ ziren tapŋâ yen denâk sâna ari kore anâ âlip upap. 9 Nâ a kutâ zengât kore a ândim sâtziŋ luman. Oi nâgât ombenan nâgât kore a ândie. Oi zengâren gâbâ nâi âinan sa âibap. Ijâi gânan sa gâbap. Kore anâ nâi nep zo tuu sa tuubap.” 10 Yatâ sâi Yesuŋâ den zo nângi imbanâ oip. A molim âiwe, zo itâ dâzângomb sâip, “Nâ perâkŋak dâzângobâ. Isirae a zengâren

nângâm pâlâtânziñâ itâ mân ekman. ¹¹Zorat itâ dâzângobâ. Hân toren toren gâbâ a doñbep mindum Anutugât um topñan Abaram sot Isaka sot Yakobo, zen sot tap sii nalem nimbi. ¹²Oi Isirae a nâmbutñâ mârur sumbengât siñgi sâmb zingâziñgânâ, zen ko âkñan nâtâtigân âimñâ umbâlâ oprñâ isem ândibi.” ¹³Yesuñâ yatâ sâmb kâwali a patâ itâ sâmb dukuip, “Gâ âi. Nângâm pâlâtânngânât bonñâ muyagegibap.” Yatâ sâi zorenâk kore a âlip oip.

A ambân nâmbutñâ mâsekziñoot kubikziñgip.

(Mk 1:29-34 Lu 4:38-41)

¹⁴Yesuñâ Peterogât mirin zâim Petero sibunñâ mâsek kârâpñoot op zei egip. ¹⁵Eknâ bikñan weegi mâsekñâ buñ oip. Oi ambân zo zaatñâ nalem om Yesu pindip. ¹⁶Oi mirâ nâtiksâisâi a ambân wâkezziñoot doñbep diizingâm gawe. Diizingâm gane Yesuñâ den sâmb wâkezziñâ molizingip. Oi a ambân sisi mâsekziñoot zo kubikziñgip. ¹⁷Yatâ oi Propete Yesaianñâ den itâ kulengoip, zo bonñâ oip,

“Zâk lotñaniñ betniñan mem mâsekniñ âkoip.”

Yesu molinatkat den.

(Lu 9:57-60)

¹⁸A ambân doñbepñâ Yesugâren gam haamgum kine Yesuñâ zingitñâ arâpñâ saru nâmbutken âibigât dâzânngoip. ¹⁹Âinam utne Kembangât gurumin den zorat galem a nâinñâ Yesugâren gam itâ sâmb dukuip, “Patâ, gâ zoren mo zoren âibâ sâna moligibat.” ²⁰Sâi ko Yesuñâ itâ mâburem dukuip, “Wâu ulin, zen denziñan ândime. Nii zuu, zen hânngootziñan ândime. A bonñâ, nâ ko isen korem zo buñâ ândiman.” ²¹Yesugât arâpñâ, zengâren gâbâ nâinñâ itâ sâmb dukuip, “Kembu, nângânina âi ibânâ hangum gâbat.” ²²Sâi Yesuñâ itâ sâmb dukuip, “Gâ birâm molinina mumuñâ ziñjak hanagonek.”

Pibânñâ Yesu sâtñâ lugip.

(Mk 4:36-41 Lu 8:22-25)

²³Yatâ sâmb wangâyân zari arâp zâine âiwe. ²⁴Âim tatne saruyân pibâ patâ gâi saru bâlim kirip. Oi saruñâ wangâ umñan giarip. Yesu zâk uman zem tâip. ²⁵Zem tâi arâpñâ zen âi mângim dukuwe, “Kembu, betniñan me. Saruyân geinamen.” ²⁶Sâne itâ sâmb dâzânngoip, “Nângâm pâlâtânziñ lotñâ, zen wangât umziñ kengât uap?” Yatâ sâmb oksâmb zaat pibâ sot saru den dâzâkoi hiriñsâmb ziwet. ²⁷Arâpñâ zen zo eknâ imbanñâziñ buñ oi itâ sâwe, “Sâi pibâ sot saru sot kut nâi nâi, zen sâtñâ lume. Zâk a dap yatâ?”

Yesuñâ a zagât wâkezziñâ moliziki âiwet.

(Mk 5:1-17 Lu 8:26-37)

²⁸Oi saru nâmbutken âim Gadara a zengât hânân âi takip. Taki a zagât, zet wâkezziñoot gam Yesu muyagiwet. Zet a mumuñâ zengât kwagân

gâbâ gawet. Zet kwagân ândim kâwali mem ândeitâ a zen zekât kenġât op gootzikņan mân âimarâwe. ²⁹Zet den yu kambaņ sâm itâ sâwet, “Yesu Anutugât nanņâ, wan otningâbam neņġâren gaat? Gâ narâk mân mâte oi sâknam patâ ningâbam gaat?” ³⁰Oi kârebân bâu kâmut patâ, zen gendâk nem ândiwe. ³¹Zorat wâke ziņâ Yesu itâ dukuwe, “Moliningâbâ sâm sâņgonnâņgona bâu umziņan geinâ.” ³²Sâne ko itâ sâm dâzâņgoip, “Ba âinek.” Yatâ sâi a umzikņan gâbâ gam bâu umziņan geiwe. Baginetâ bâu zen aksik patâ bâkņan gâbâ tembatņan koņkoņ geim denġânân gei mom nanġâwe.

³³Oi bâu galem a, ziņâ kamânân zâim bâu zenġât siņgi sot a zagât zekât den siņgi, zo dâzâņgom nanġâwe. ³⁴Den siņgi zo dâzâņgone a ambân aksik patâ, zen Yesu iknam kamânân gâbâ geiwe. Gei ekņâ Yesuņâ birâziņġâm âibapkât dukuwe.

Yesuņâ a ŋâi kubigip.

(Mk 2:1-12 Lu 5:17-26)

9 ¹Yatâ utne Yesu zâk waņġâyân zâim zikņâ kamânân âbureip. ²Gâi a kiņ bik mumuņâ ŋâi helâņ aam pam mem gawe. Oi Yesuņâ nanġâm pâlâtâziņanġât topņâ ekņâ a zo itâ sâm dukuip, “Nannâ, mân kenġât ot. Tosagâ mârûm biran.” ³Yatâ sâi Kembugât gurumin dengât galem a nâmbutņâ, zen den zo nanġâm umziņan itâ nanġâwe. “Zâk Anutu hutkum sap. Zâk Anutu yatâ op sap.” ⁴Yatâ nanġâne Yesuņâ umziņan ekņâ itâ sâm dâzâņgoip, “Wangât umziņan nanġânâņġâ bâliņâ nanġânige? ⁵Zen dap nanġe? Nep ikâ zorâņ bâbâlaņ? Tosa birâbirâņ mo sâk kubikkubik? ⁶A bonņâ, nâ hânân ândim tosa gulipkubatkât imbaņâ zemniġap. Zorat topņâ ikpigât yatâ sâm dukuan.” Yatâ sâmnâ a kiņ bik bâliņ itâ sâm dukuip, “Gâ zaat isen koremgâ mem kamâņan âi.” ⁷⁻⁸Sâi a zo zaatņâ kamânņan arip. Oi a ambân kâmut patâ, zen ekņâ kâwalizij buņ oi Anutuņâ imbaņâ zo a bikņan pâipkât mâpâsem sâm âlip kwâkņanġâwe.

Yesu zâk bâliņ mâme a zenġâren arip.

(Mk 2:13-17 Lu 5:27-32)

⁹Yesu zâk zobâ âim kât mimiņ a nâ muyagenigip, kutnâ Mataio. Nâ kât mimiņ namânan ta nekņâ itâ dâtnogip. “Gâ nâ sot pâlâtâņ op molini.” Yatâ sâm dâtnogi zaatņâ moliwan. ¹⁰Oi nâ Yesu mirânan nalem nimbapkât diim zaria kât mimiņ a sot bâliņ mâme a doņbep gamņâ Yesu sot arâpņâ nen sot nalem ârândâņ niwen. ¹¹Yatâ oindâ Parisaio a nâmbutņâ, zen niņgitņâ Yesugât arâpņâ mâsikâningâwe, “Patâziņâ zâk wangât kât mimiņ a sot bâliņ mâme a, zen sot tap nalem niap?” ¹²Sâne Yesuņâ den zo nanġâmņâ dâzâņgoip, “Sisi mâsek kubikkubik a, zâk a sâkziņ âlip, zenġâren nep mân tuumap. Mâsekziņoot, zenġârenâk nep tuumap. ¹³Zen ko Anutugât den ziap, zorat topņâ nanġâbi. Den zo itâ,

‘Zuu bâu kom om nibigât mân sâwan. Um lâklâk op a buku otziŋgâbigât otnimap.’

A ziiŋaŋgât nen âlipŋâ sâme, nâ zeŋgât buŋâ. Nâ bâliŋ mâme a diiŋiŋga nâgâren gabigât sâm gem gâwan.”

Nalem birâm kendon ândiândiŋaŋgât sâwe.

(Mk 2:18-22 Lu 5:33-39)

¹⁴Narâk zoren Yohanegât arâpŋâ, zen Yesugâren gam itâ sâm mâsikâwe, “Nen sot Parisaio a narâk nâmbutŋan nalem birâm kendon ândimen. Ka gâgât arâpkâ ko wangât nalem mân birâm ândime?” ¹⁵Yatâ sâme Yesuŋâ itâ sâm dâzâŋgoip, “A kutâ, zâk a ambân gakârâpŋoot ândei dabân umbâlâ op nalem birâm ândibi? Gâtâm a kutâ betziŋan mine, nârâk zoren umbâlâ op nalem birâm ândibi.

¹⁶Nen hâmbâ sâŋgiŋan, zo hâmbâ uŋakŋâ mân pam gârimen. Hâmbâ uŋakŋandâ sâŋgiŋâ diigi oloŋbapkât yatâ mân upmen.

¹⁷Zen waiŋ too uŋakŋâ hâkop sâŋgiŋan mân gune geimap. Yatâ upi, zo ko waiŋ too uŋakŋandâ hâkop sâŋgiŋâ kunziri hâkop sot waiŋ ârândâŋ buŋ upabot. Waiŋ too uŋakŋandâ hâkop uŋakŋan gune giari âlip opmabot.”

Yesuŋâ Yairo bâratŋâ mumuŋan gâbâ mâŋgeip.

(Mk 5:22-43 Lu 8:41-56)

¹⁸Yesuŋâ yatâ sâm dâzâŋgom kiri mâpâmâpâse namâ galem a ŋâi gam um topŋan pindiŋsâm dukuiŋ, “Bâratnâ irabot zi muap. Diigiga âi sâkŋan weenandâ âlip op zaatpap.” ¹⁹Yatâ dukum ari Yesu zâk zaat sâi arâpŋâ zâk sot Yairo molim âiwen.

²⁰Mâtâbân arindâ ambân ŋâi gâip. Ambân zo gilâm gem ândei kendon patâ kiin zagât oip. Ambân zorâŋ kândâtŋan gamŋâ Yesugât hâmbâ murukŋan weegip. ²¹Ambân zo umŋandâ itâ nâŋgip, “Hâmbâŋik weemŋâ âlipnâ upat.” ²²Yesuŋâ puriksâm ambân zo ekŋâ sâip, “Bâratnâ, gâ mân keŋgât ot. Nâŋgâm pâlâtâŋ kwatnigat, zorat op âlip uat.” Yesuŋâ yatâ sâi zorenâk ambân zo âlip oip.

²³Oi Yesu zâk âimŋâ galem agât mirin zâimŋâ girâp kwamit nâŋgip. A ambân doŋbep patâ, zen girâp isem tarâwe. ²⁴Yesuŋâ nâŋgâm itâ sâm dâzâŋgoip, “Zen zaat geim nanŋânek. Ambân zâk mân muap. Zâk yen uman zem taap.” Yatâ sâm dâzâŋgoi girâŋŋaŋgâwe. ²⁵Sâi a ambân kâmut patâ zo geim nanŋâne kâambarâŋâ zeibân âim bikŋan gâsui mumuŋan gâbâ zaarip. ²⁶Oi zorat den siŋgi hân zoren denân denân âragum nanŋâwe.

A sinzik bâpsâsâŋ sot a wâkeŋgoot kubikziŋgip.

²⁷Oi Yesu zâk kamân zo birâm ari a sinzik bâpsâsâŋ zagât, zet molimŋâ den kâtik sâm den sâwet, “Gâ Dawidigât kiunŋâ, nekât umgâ bâliŋ oik.”

²⁸Oi âimnâ mirin zari a zagât zet zâkkâren zaritâ mâsikâzikâm sâip, “Sinziqnâ kubikpatkât imbanjâ zemnigap, zo nângabot?” Oi zet sâwet, “Oŋ, Kembu, net nângâgiget.” ²⁹Yatâ sâitâ sinziqnjan weemnâ sâip, “Nângâm pâlâtânziqnjanġât bonnâ muyagezikik.” ³⁰Sâi zorenâk sinziqnâ ânângârip. Oi Yesunâ mân sâbabotkât den kâtiknâ itâ sâm dâzâkoip, “Zet zirar sinġi a ambân mân dâzânġobabot.” ³¹Oi a zagât, zet den zo nângâmġnâ âim laġ dâzânġom nanġitâ sinġi zo hân dâp laġ kârâm arip. ³²Oi zet aritâ zorenâk a nâi wâkeŋoot Yesugâren diim gawe. Zâk wâkeŋnâ okŋanġi kopa oip. ³³Yesunâ wâke zo molei a zo den sâip. A ambân kâmut zoren tarâwe, zen zo ikne imbanjâ oi sâwe, “Isirae neŋġâren mârum kut nâi itâ zo mân âsagei igâwen.” ³⁴Parisaio a ziŋnâ ko Yesugât itâ sâwe, “Wâke zeŋġât patâziŋandâ imbanjâ pindâm mam okŋanġi wâke moliziŋġamap.”

Nep a kâruziŋġâm sâip.

³⁵Oi Yesu zâk yatâ opnâ kamân patâ sot mâik aksik ândim nanġip. Oi mâpâmâpâse namâ dâp zâim Kembu um topŋjan ândiândiŋġât den dâzânġom a ambân sisi mâsekziŋoot kubikziŋġâm ândeip. ³⁶Yesunâ a ambân kâmut patâ zo ziŋġitnâ umnâ nâŋġip. Zâknâ ziŋġiri râma galem anâ buŋâ yatâ gulipmalip ândine ziŋġirip. ³⁷Oi zorat arâpnâ den sumbuŋâ nâi itâ sâm dâtnânġoip, “Kâlamân bonnâ doŋbep ziap, ka nep a ko bituktâ. ³⁸Zorat nep mariŋâ zâkkâren ninâu sâne nep a muyagem sâŋgonzânġoi nebân bagim kâlamân bonnâ mem ândibi.”

Yesu arâpnâ kutziŋâ.

(Mk 3:13-19 Lu 6:12-16)

10 ¹Yesunâ arâpnâ kiin zagât nâŋġonsâi gâindâ wâke moliziŋġânatkât sot sisi mâsek kubikziŋġânatkât imbanjâ niŋġip. ²Aposolo kiin zagât, neŋġât kutniŋâ itâ. Kândom Simoŋ kutnâ nâi Petero, munġnâ Andrea, Zebedaiogât nanzatnâ Yakobo sot munġnâ Yohane. ³Pilipo sot Batolomaio, Toma sot kât mimiŋ a nâ, kutnâ Mataio, Yakobo Alipaiogât nanġnâ sot Tadaio. ⁴Simoŋ Zelote sot Yuda, Karioto kamânân gok. Yuda zâk ândim Yesu tirâpziŋġoi gâsuwe.

Yesunâ arâpnâ nep diŋ sâm ziŋġip.

(Mk 6:7-13 Lu 9:1-5)

⁵Yesunâ arâp kiin zagât, nen sâŋgonnânġom sâip, “Zen hân nâin mân âibi. Samaria zeŋġât kamânân mân zâibi. ⁶Isirae a kâmurân gâbâ râma yatâ gulipmalip ândiândiŋ, zo zeŋġârenâk âibi. ⁷Âim sinġi âlip itâ sâm dâzânġom ândibi, ‘Anutugât um topŋjan ândinatkât narâk mâte uap.’ ⁸Sisi mâsek kubikziŋġâbi. Mumunâ mâŋgiziŋġâbi. Sâk bâlâ kubikziŋġâne âlip upi. Wâkeziŋoot moliziŋġâbi. Oi Anutunâ kut nâi nâi sâŋġân buŋ ziŋġip, yatigâk zeŋġoot a otziŋġâbi.

⁹Kât patâ mo mâik mân mem âibi. ¹⁰Mâtâpkât irâ mân mem âibi. Hâmbâ zâgât mân mem âibi. Kipâke buņ, sot tân mân mem âibi. Bet bâsaņâk âibi. Nep a zen nalemem mot sâņgân buņâ zîņgâne dâp upap.

¹¹Kamân patâ mo mâigân takâm mirin tâtat mâme upi, zorat topziņâ sâm mâsikâziņgâbi. A űâigât ek nâņgâne âlip oi zâkkât mirin zâim tâtat mâme op tap ko kamân zo birâm âibi. ¹²Mirâziņan zâim itâ sâm dâzâņgobi. ‘Um lumbeņâ zengâren zimbap.’ ¹³Oi mirâ mariņandâ ândei dâp oi dinziņâ zâkkâren bonņâ upap. Ka mirâ mariņandâ ândei mân dâp oi lumbeņâ dinziņangât bonņâ âburem ziņan gâbap. ¹⁴Oi mirâ kamân űâin birâziņgâm dinziņangât âkonziņgi kinziņan gwapwap lâņne gei birâziņgâm âibi. ¹⁵Nâ perâkņak dâzâņgobâ. Den kubikkubik narâkņan Anutuņâ Sodom sot Gomora kamân mâirâp, zen hâuņâ mem gei kwap otziņgâbap. Ka kamân zorat a, zo ko hâuņâ mem zâi kwap otziņgâbap.”

Kâmbamgât den.

¹⁶“Nâņgâne. Râma wâu hulin zengât oserân mân sâņgonzâņgozâņgoņ, zo nâņâ ko zen sâņgonzâņguan. Zorat zen a sarâ buņâ, nâņgânâņgâziņoot târârak ândibi. ¹⁷Zen a ziņ tâmbetzâņgobegât gasâziņ kârâm ândibi. A zen den sâsâņ namin diiziņgâm âibi. Mâpâmâpâse namâziņan zâmbamņâ lapitziņgâbi. ¹⁸Oi zorigâk buņâ. Zen nâgât a ândie, zorat opņâ a kutâ zengâren diiziņgâm âine den nep tuubi. Oi zen zengât mâteziņan kinņâ a kutâ sot hân űâin gokņâ nâgât topnâ sapsum ziņgâbi. ¹⁹Zen a kutâgâren zâmbane den dap sâna sâm mân nâņgâm kwâkâ upi. Narâk zoren den sâbi, zo Kaapumņâ ziņgâbap. ²⁰Yatâ otziņgi den sâne zo zengât den mân upap. Ibâziņangât Kaapum umziņan pâmbap, zâkkât den upap.

²¹Narâk zoren âtâņâ űâiņâ munņâ sâi kumbi. Oi ibâ űâiņâ sâi nanņâ kumbi. Oi nan bârat, zen ibâ mam kâsa otziņgâm sâne zâņgobi. ²²Kutsiņginangât op a doņbeņâ zengât um kâlak nâņgâziņgâbi. Oi űâi zâk den siņgi âlip mem kâtigem kinbap, zâk narâk âki sumbem kamânân bagibap. ²³Zen kamân űâin ândinetâ zâņgom moliziņgânetâ kâmân űâin âibi. Nâ perâkņak dâzâņgobâ. Isirae kamân dâp tap ariap, zo âine mân âki a bonņâ nâ takâbat.”

Yesu okņangâwe, zo yatik otningâbi.

(Lu 12:2-9)

²⁴“Ekap namin katepņâ a kwâkâm pindâmap, zâk mân walâmap. Kore aņâ a patâņâ mân walâmap. ²⁵Ekap namin katepņâ patâņangât holi zorik mei dâp upap. Kore aņâ patâņangât holi zorik mei dâp upap. Bâliņ mâme a, ziņ nâgât Bezebulu sâwe. Sâm bâliņ kwatniwe yatik mâte pirik mem zâi kwap otziņgâbi. ²⁶Zorat sa nâņgâne. A zo zengât op mân keņgât upi. Kut űâi űâi tik ziap, zo zemņâ mân zimbap. Kut űâi űâi kwârakukuņ, zo zemņâ mân zimbap. Zo aksik mâbâlakņem nanņgâbi. ²⁷Nâ űâtigân

den tik dâzângoman, zo a kâmut zengât mâteziyan sapsubi. Den halop dâzângowan, zo sombemân kin dâzângobi. ²⁸Sâkziñik zângobi, zengât mân keñgât upi. Zen um dâpziñ mân tâmbetkubi. Iñâigât keñgât upi. Sâkkâ sot um dâpkâ ârândân sim kârâbân gâbanbapkat imbanjâ zemñângap, Anutu, zâkkât keñgât op ândibi.

²⁹Nii sâmbâlâle, zâk sângânjâ patâ buñâ. Kât kuriñâ mâik kânok pam zagât mimban. Oi Ibâziñandâ mân nânji ko dap op sâmbâlâle ñâi gei kumbap? ³⁰⁻³¹Anutu zâk a zengât kâukziñ sâmotñâ zorat teñgânjâ nânjâm nangâmap. Zorat zen keñgâtziñ buñ ândibi. Zen sâmbâlâle yatâ buñâ. Zen a. Anutu zâk zengât umñâ patâ kinmap.”

Anjâ sinji âlipkât hâuñâ minat.

(Lu 12:51-53; 14:26-27)

³²“Iñâi zâk a ambân zengât mâteziyan sâmbâlip kwatnibap, zâk yatigâk nânjâ sumbem Ibânangât mâteyan sâmbâlip kwâkñangâbat. ³³Iñâi zâk a ambân zengât mâteziyan kwâimbânigi zâk nânjâ yatigâk sumbem Ibânangât mâteyan kwâimbânangâbat.

³⁴Zen nâgât itâ mân sâbi, ‘Zâk lumbe muyagibapkat geip.’ Nâ lumbeñâ buñâ, kâmbam âbângubapkat gewan. Nâ kâsâpziñgobatkât gem gâwan. Zen dinnangât op kâsâpagom ândibi. ³⁵Zorat nanñâ sot ibânjâ, zet kâsâpagobabot. Bâratñâ sot mamñâ, zet kâsâpagobabot. Iranñâ sot sibunñâ, zet kâsâpagobabot. ³⁶A ñâi zâkkât kiñ topñan gâbâ kâsa okñangâbi. ³⁷Oi ñâi zâk umñâ ibâ mamzik zet sot pâlâtân op nâ sot bituk pâlâtân upap, zâk zo nâgât sinji mân op ândibap. Iñâi zâk umñâ murarâp zen sot pâlâtân op nâ sot bituk pâlâtân upap, zâk yatik nâgât sinji mân ândibap. ³⁸Oi ñâi zâk zikñâ poru nakñâ mân lum nâgât mâtâp lânjap, zâk zo yatik nâgât sinji mân upap. ³⁹Iñâi zâk ândiândiñâ anjân kâri gulipkuñangâbat. Oi ñâi zâk nâgât opñâ hânân ândiândiñâ birâm ândiândiñâ âlipñâ muyagibap.”

Yesugât opñâ buku otziñgâbi.

(Mk 9:41)

⁴⁰“A ñâiñâ zen galem otziñgâbap, zâk zo yatik kore otnibapñâ sângonnogip yatik okñangâbap. ⁴¹Iñâi zâk Propete a ñâi on galem okñangâbap, zâk Propetegât dâp yatik sângân mimban. Iñâi zâk a târârakñâ galem okñangâbap, zâk a târârakñangât dâp sângân mimban. ⁴²Nâ perâkñak dâzângobâ. Iñâiñâ a giginjâ zengâren gâbâ nâgât sinji ândiap, zo too paten aam pindâbap, zo ko sângânjâ buñ mân zimbap.”

Yohane arâpñâ zen Yesugâren âiwe.

(Lu 7:18-35)

11 ¹Yesuñâ arâpñâ kiin zagât den dâtnângom nangâm kamân ñâin sinji âlip dâzângobam arip.

²Yohane tâk namin tap Kristonâ nep tuugip, zorat sinji nânġâm arâp den mâsikâbigât sâŋgonzânġoi Yesugâren âiwe. ³Yesugâren âimnâ itâ sâm mâsikâwe, “Mârumanġan Propete a, zinjâ a nġai gâbapkât sâwe, zo gâ mo nġaigât mambât ândinat?” ⁴Sâne Yesuġâ itâ sâm dâzânġoip, “Zen âburem âimnâ kut nġai nġai ek nânġe, zorat sinji Yohane dukubi. ⁵Sen nġâtâtiknâ sinziġ ânânġâtsap. Kinziġ bâliġnâ mâtâp lân âim ge. Sâk bâlâ a sâkziġ âlip uap. Kindapziġ bâpsâsân, zo den nânġe. Mumunġandâ zaatse. A ambân kanpitâ, zen lâunan gâbâ den sinji âlip nânġe. ⁶ġâi zâk nâgât nânġi mân âkon upap, zâkkât nânġa sâtârenġoot uap.”

⁷Oi Yohanegât arâp, zen âburem âine Yesuġâ a ambân zâk sot ândiwe Yohanegât topġâ itâ sâm dâzânġoip, “Zen mirâ kamân âtânġan, a mân ândiândiġan wan iknam âiwe? Gerâ nġai pibânġa koi âim gam kiri iknam âiwe? ⁸Mo a nġai hâmbâ neuleġoot iknam âiwe? Zen nânġe. A hâmbâziġ neuleġoot, zen a kutâ zeġgât mirin tapme. ⁹Mo zen Propete nġai iknam âiwe? Zorat nâ dâzânġua nânġâneġ. Zen a igâwe, zo Propete nâmbutġâ zeġgât dâp buġâ. Zâk tobat nġai. Nâmbutġâ zo walâziġap. ¹⁰A zorat den kulem nġai itâ ziap,

‘Nânġâ. Nâgât kore a nġai sâŋgongua kâdom otġibap.

Zâknâ mâtâpkâ kârâm kubikpap.’

¹¹Nâ perâkġnak dâzânġobâ. Ambân zeġgâren gâbâ âsagiwe, nâmbutġâ zeġgâren gâbâ nġaiġâ Yohane mân wâlap. Ka a gigiġâ nġaiġâ Anutu um topġan ândibapġâ, zâk walâbap. ¹²Yohane too saġgon nep topkwâip, narâk zoren gâbâ a ambân doġbep, zen sumbemġât sinji upigât kâtigiwe. Oi a kâwaliziġootġâ sumbem kamân zo baginam kâtigie. ¹³Propete a sot Mose, zen zorat den kânġan sâm kulemgum gane Yohanegâren âkip. ¹⁴Den zi umziġâ gâsui nânġânâ sâm, nânġâneġ. Elia gâbapkât sâwe, zorat bonġâ Yohane gâip. ¹⁵ġâi zâk kindapġootġâ den zi nânġâbap.

¹⁶A kâmut zi, waniġ zen sot dâpkwap sâbâ? Zen katep yatâ. Katep zinjâ ek birâ, nânġâm birâ upme. A ambân kâmut zi zo yatâ. Katep, zen kamân sombemân tap bukurâpziġ itâ sâm dâzânġome, ¹⁷‘Kep meindâ wangât mân kue? Nen umbâlâ kep meindâ wangât mân isie?’ ¹⁸Yohane zâk nepġâ topkwap too kâtik sot nalem birâm ândei ekġâ sâwe, ‘Zâk wâkeġoot ândiap.’ ¹⁹A bonġâ nânġâ gamġâ nalem sot too nia neġnâ itâ sâme, ‘Ikneġ. A zi kât mimiġ a sot bâliġ mâme a, zeġgât buku. Waiġ sot nalem nem mân birâmap.’ Ka sa nânġâneġ. Anutugât nânġânânġâ bon asâgem topġâ mem kâkġan kwâpmap.”

Yesuġâ Galilaia a zeġgât girem sâip.

(Lu 10:13-15)

²⁰Narâk zoren Yesuġâ kamân nâmbutken nep tuugi ekġâ umziġ mân melânġawegât den topkwap sâm topziġ itâ sâm muyageip, ²¹“Yei, Koraziġ mâirâp, Yei, Besaida mâirâp, zeġgâren nep patâ kulem top top muyageip.

Kulem yatâ zo Tiro sot Sidonj kamânân muyagei sâi zen mârumjan isem umbâlâ opnâ umziņ melânbe. ²²Zorat dâzâņgua nâņgânek. Tiro Sidonj kamân mâirâp, zen den kubikkubik narâkņan hâuņâ diim gei otziņgâbap. Zen ko hâuņâ mem zâi pam otziņgâbap. ²³Kapenaum mâirâp, zen dap upi? Sumbemân zâibi? Buņâ. Zen sim kârâbân kâbakņezingâbap. Zeņgâren kulem top top muyageip. Kulem zo Sodom sot Gomora kamânân muyagei sâi kamân zo mân buņ op narâk ziren tok tâpap. ²⁴Zorat dâzâņgua nâņgânek. Den kubikkubik narâkņan Sodom kamân mâirâp, zen hâuņâ mem gei kwap otziņgâbap. Zen ko hâuņâ mem zâi kwap otziņgâbap.”

Yesuņâ Ibâņâ sâm bâbâlaņ kwâkņangip.

(Lu 10:21-22)

²⁵Narâk zoren Yesuņâ Kembangâren den itâ sâip, “Ibâ, hân sot sumbem mariņâ, gâ âlip opmat. A ziiņâ nâņgânâņgâziņangât nâņgâne zâizâiņ opmap, zo diņgâ tik kwatziņgâmat. Ka a umziņan gigiņâ upme, zen ko diņgâ sâm muyageziņgâmat. Oi nâ zorat sâm âlip kwatgigan. ²⁶Kembu, gâ yatâ muyagem âibapkât nâņgâna âlip oip.” ²⁷Ninâu yatâ sâmņâ arâpņâ nen itâ sâm dâtnâņgoip, “Ibânâ, zâk kut nâi nâi nâgât siņgi sâm bitnan pam naņgip. Umnan den sot nâņgânâņgâ ziap, zo mân nâņge. Ibânâ zâk zikņik nâņgap. Oi Ibânangât umņan den sot nâņgânâņgâ ziap, zo mân nâņge. Nâ ninik nâņgan. Oi nâņâ a nâmbutņâ Ibânangât topņâ sâm muyageziņga âlip nâņgâm kwâkâbi.”

Yesuņâ diiningâbap.

²⁸“Kut nâi nâi yâmbâtņâ tuum kâbâ yâmbât sot sâknam nâņgâm ândime, zen aksik nâgâren gane gâsuziņga um sâkziņâ sânduksâbap. ²⁹Nâ umnandâ mulun op gigiņâ op ândimangât nâgâren gane nep ârândâņ tuum ândinat. Oi um dâpziņandâ lumbenâ muyagem ândibap. ³⁰Nâ sot kin nep tuutuuj, zo bâbâlaņ. Nâgât nep, zo bâbâlaņ.”

Yuda zeņgât kendongât den.

(Mk 2:23-28 Lu 6:1-5)

12 ¹Narâk zoren Yesuņâ kândom otņiņgi kendonân kâlamân obândiwen. ²Yatâ oindâ Parisaio a, ziņ zo ekņâ Yesu dukum sâwe, “Ek. Arâpkâ ziņ kut zo ue, zo kendonân mân orotņâ.” ³Sâneta itâ sâm dâzâņgoip, “Dawidi sot arâpņâ, zen tepkât opņâ urâwe, zo sâlâpkum nâņgâme mo buņâ? ⁴Zâk Kembu Anutugât namâ zo zâim nalem hâlâlu sâsâņâ, zo mei niwe. Nalem zo zâk sot arâpņâ niwe. Zo mân orotņâ. Namâ galem ziiņik nimbigât sâsâņ. ⁵Anutugât gurumin den ekabân den itâ sâlâpkum nâņgâme? Tirik namâ galem a, zen Yuda zeņgât kendonân

tirik namin âim nep tuum gurumin den zo kume, zorat tosanjâ mân opmap. ⁶ Zen Kembangât namâ zo hâlâlu sâme, Ka nânâ ko dâzângua nânghânek. Nâ mâteziñan kinzan, nâ walâwalân. Namâ zo giginjâ.

⁷ Anutugât den kulem njan itâ ziap,

‘Bâu zuu kom om nibigât mân sâwan. Um lâklâk op a buku otziñgâbigât otnigap.’

Zen den zirat topnjâ nânghâm sâi a toszin buñâ den lañ njan mân dâzângobe. ⁸ A bonnjâ, nâ kendongât mariñâ op ândian.”

Yesujâ kendonân a njan kubigip.

(Mk 3:1-6 Lu 6:6-11)

⁹ Yatâ sâmnjâ zobâ âim mâpâmâpâse namin zarip. ¹⁰ Zoren a njan tâip. Zâk biknjâ humutnjik. Oi a zinjâ Yesu mâsikâm sâwe, “A kendonân kubikziñgâziñgân, zo orotnjâ mo mân orot?” ¹¹ Sâne Yesujâ lâuziñan mem itâ sâm mâsikâziñgip, “Zengâren gâbâ a njanjâ râmanjâ kânok lâmân giari ko kendongât op birâbap? Yatâ mân upap. ¹² Râma zâk yenjâ. A zen ko bonnjâ, zorat kendonân âlip orotnjâ.” ¹³ Yatâ sâmnjâ a zo itâ sâm dukuip, “Bikâ tântân pa.” Sâi biknjâ tântân pâi âlip op toren yatâ oip. ¹⁴ Yatâ oi Parisaio a, zen zo eknjâ âimnjâ zâk dap yatâ kunat sâm den âraguwe.

Yesugât den sâsân, zo bonnjâ oip.

¹⁵ Yesujâ den zo nânghâm kamân zo birâm njan arip. A donjep patânjâ molinetâ kubikziñgâm nanjip. ¹⁶ Zen zâkkât topnjâ zo a ambân mân dâzângobigât den sâm kâtigeip. ¹⁷ Yatâ oi Propete Yesaianjâ mârumanjan Anutugât den kulengoip, zo bonnjâ oip. Den zo itâ,

¹⁸ “Zen nannâ iknek. Nâ zâk gâsum sâlâpkuan. Zâk nannâ âlipnjâ.

Zâkkât umnâ kinmap. Nâ Kaapumnâ pinda bekjan mei hân toren toren a zengâren den kubikkubiknjâ sâm hanpâmbap. ¹⁹ Zâk den sârek mân sâbap. Kamân sombemân mân kwamitagoi nânghâbi.

²⁰ Gerâ âbâbângum, zo mân kârâm mânânghât pâmbap. Oi kârâp tirâp mân biri bâpsâbap. Yatâ op nep tuum ândim den târârak sâm kubikmubik oi târârak op kâtigem zimbap. ²¹ Yatâ oi a ambân hân toren toren, zen zâkkât kutsiñgiñan târokwapî.”

Yesujâ wâke njan moleip.

(Mk 3:20-30 Lu 11:14-23; 12:10)

²² Nârâk zoren wâkenjâ a njan oknanji kopa op siñ bâpsâsân op ândei Yesugâren diim âiwe. Âine Yesujâ a zo kubigi siñ ânânghâri eknjâ den sâip. ²³ A ambân kâmut kirâwe, zen zo eknjâ imbanziñ buñ oi itâ sâwe, “Dawidigât kiun gâbapkât sâsânjâ, zo zi mot njan.” ²⁴ Sâne Parisaio a, zinjâ den zo nânghâm itâ sâwe, “Zo sarâ. Wâke zengât a kutâ kutnjâ Bezebulu, zâknjâ mam oknanji wâke moliziñgâmap.”

²⁵Zen yatâ sâne Yesuñâ umziñan ekñâ itâ dâzângom sâip, “Hân nâigât a, zen kâsa utnetâ hânziñ zo kwamen zimbat. Oi kamân nâigât a mo mirâ nâigât a, zen kâsa utne mirâ kamânziñ buñ upap. ²⁶Satâñ sot arâpñâ, zen kâsa utnetâ nepziñâ dap yatâ kâtigem zimbat? ²⁷Zen nâgât itâ sâme, ‘Bezebuluñâ mam okñangi wâke moliziñgâmap.’ Oi zengât narâpziñâ nâiñâ mam otziñgi wâke moliziñgâme? Sarâziñangât topñâ zo narâpziñandâ muyagibi. ²⁸Nâ ko Anutugât Kaapumñâ mam otnigi wâke moliziñgâman. Anutugât um topñan ândiândigât narâkñâ mâte otziñgi mân nânge.

²⁹A nâi, zâk mirâñan kâwali op tâi dap yatâ a nâiñâ zâim sikum bekñan mimbat? Yatâ buñâ. Kâwali a zo komñâ kiñ bik saam pamñâ sikumñâ âlip bekñan mimbat.” (Yesuñâ den zo Satangât op sâip.) ³⁰Yatâ sâmñâ itâ sâip. “Iñâi zâk buku mân otnibapñâ, zâk kâsa otnibat. Iñâi zâk nepnâ mân galem upapñâ, kândañbat.

³¹Zorat dâzângua nângânek. Bâliñâ top top sot den sumunñâ top top, zorat tosa birâbirâñ ziap. Ka nâi zâk Tirik Kaapum sâm bâliñ kwâpap, zâkkât tosa birâbirâñ mân ziap. ³²Iñâi zâk a bonñâ nâ sâm bâliñ kwatnibat, zâkkât tosa âlip gulipkubat. Ka nâi zâk Tirik Kaapum sâm bâliñ kwâpap, zo ko tosanâ hânân sot Sumbemân mân gulipkubat.

³³Zen nak nâigât âlipñâ sâm bonñangât yatik âlipñâ sâbi. Mo nak nâigât bâliñâ sâm bonñangât yatigâk bâliñâ sâbi. Nak zo bonñandâ nak topñâ sâm muyagemap. ³⁴Zen mulumgât kiurâp. Bâliñandâ wan den âlipñâ sâbi. Umziñan kut nâi nâi zemap, zo yatik lâuziñan kopgâmap. ³⁵A târârakñandâ umñan gâbâ den âlipñâ kopgâmap. A nâi nângânângâ bâliñâ, zâkkât umñan gâbâ den bâliñâ kopgâmap. ³⁶Nâ dâzângua nângânek, Den kubikkubik narâkñan den sarâ top top, zorat hâuñâ Anutuñâ ziñgâbat. ³⁷Den sâmât, zorâñ topkâ sâm muyagei gâsu gobap. Mo den sâmât, zorâñ topkâ muyagei birâgibat.”

Yesu kulem top topkât dukuwe.

(Mk 8:12 Lu 11:29-32)

³⁸Yatâ sâm dâzângoi Kembangât gurumin den zorat galem a sot Parisaio a nâmbutuñâ, zen itâ mâburem dukuwe, “Patâ, top lâkulâku kulem nâi tuuna âsagei iknâ.” ³⁹Sânetâ itâ sâm dâzângoip, “A kâmut zi orot mâmeziñâ bâliñâ sot Kembangât den birâbirâñ. A yatâ zorâñ top lâkulâku kulemgât sâme. Zen kulem nâi mârâtñâ buñâ. Propete Yonagâren muyageip, zo yatâ muyagei ikpi. ⁴⁰Yona zâk sirâm karâmbut saru zuu patâgât umñan gei zeip. Zo yatigâk a bonñâ, nâ sirâm karâmbut hân umñan zimbat. ⁴¹Zorat ko den kubikkubik narâkñan Niniwe kamân mâirâp, zen gam a kâmut zi zengât topziñ sâne hâuñâ yâmbâtñâ patâ mimbî. Wangât, Niniwe kamân mâirâp, zen Yonañâ den girem dâzângoi nângâm umziñâ melânâwe, zorat. Na sa nângânek. Nâ zi kinzan, nâ Yona wâlan. ⁴²Oi ambân kutâ hân torengen gâbâ Salomogâren gâip, zâk

yatik den kubikkubik narâkñan kâmut zi zengât tosazij sapsubap. Wangât, ambân zorâñâ hân kârebân gâbâ gam Salomogâren den nânğânânğâ bonğâ mimbam gâip, zorat. Oi nâ zi kinzan, nâ Salomo wâlan. Zen wangât op nâgât den birâme?”

Wâke, zâk gebâkñan puriksâm a tâmbetkubap.

(Lu 11:24-26)

⁴³“Wâkeñâ a umân gâbâ takâm gam hân a mân ândiândinjan âi ândim tâtat mâmeñâ kârubap. ⁴⁴Kârurnjâ sâbap, ‘Nâ mirânâ birâm gâwan, zoren âibâ.’ Sâmnâ âburem âi ikpap. Egi marinjâ buñâ, sanğon kubikkubikñâ. ⁴⁵Yatâ ekñâ âim wâke bukurâpnâ nâmburân zagât, zikñâ dâp buñâ, bâlij kâtikñâ, zo sâi ga mirâ zorenâk tâtat mâme upi. Oi a zo mârurum bâlijñâ ândeipñâ bet bâlij op kwâtâtibap. Bâlij mâme a kâmut zi, zengâren yatik muyagibap.”

Yesugât mam murâpnâ.

(Mk 3:31-35 Lu 8:19-21)

⁴⁶Yesu zâk den yatâ sâm dâzânğom kiri kândâtziñan Yesugât mam murâpnâ, zen gam den dukunam mambât kirâwe. ⁴⁷Mambât kinetâ a nâinñâ Yesu itâ sâm dukuip, “Nânğâ. Mamgâ murâpkâ, zen den dâgonam kândâtñinjan ga kinze.” ⁴⁸Sâi Yesuñâ itâ sâm dukuip, “Mam murâpnâ waniñ zinjâ?” ⁴⁹Yatâ sâmnâ arâp kirâwe, zengâren bikñâ pamñâ itâ sâm dâzânğoi, “Zinjgitnek. Mamnâ murâpnâ zi te. ⁵⁰Sumbem Ibânangât sâtñâ nânğâm lume, zen ko nâgât mamârâpnâ mun garâpnâ ue.”

Keet maamaandinjât den.

(Mk 4:1-9 Lu 8:4-8)

13 ¹Sirâm zoren Yesuñâ mirin gâbâ gem saru sâtñan âi tâip. ²Âi tâi a ambân kâmut patâ zâkkâren mindune zingit wangâ nâin zarip. Oi zâk wangâyân tâi a ambân donjeb patâ, zen sagân kirâwe. ³Zen sagân kinetâ den sumbuñâ top top sâm dâzânğoi. Iñâi ko itâ sâip, “Nânğânek. A nâinñâ keet maandinjbam nebân arip. ⁴Âi maandinj keet nâmbutñâ mâtâbân gei zei nii zinjâ ga niwe. ⁵Oi keet nâmbutñâ hân sinjitan gei zeip. Zoren hân mâiktârâ kwâkñanâk, zorat kek takip. ⁶Ândânñâ kârep mân giari maanñâ egi hâlâlânğsâm moip. ⁷Keetñâ nâmbutñâ hibuk osetñan gei zeip. Gei zemñâ kâmnâ taki hibukñâ kwârakoipkât moip. ⁸Keet nâmbutñâ ko hân âlipñan gei zem bonğâ donjeb âsageip. Topñâ nâigât keetñâ 1 handeret. Topñâ nâigât keetñâ 60. Topñâ nâigât 30. Bonzinjâ yatâ âsageip. ⁹Zorat nâi zâk kindapñootñâ den zi nânğâbap.”

Yesuñâ den sumbuñangât sâm dâzânğoi.

(Mk 4:10-12 Lu 8:9-10)

¹⁰Den yatâ sâm dâzânğoi arâpnâ nen um topñan gam mâsikâm sâwen, “Gâ wangât den sumbuñâ dâzânğomat?” ¹¹Sâindâ zâkñâ itâ dâtnânğoi,

“Anutu um topņan bagibagiņā, zorat den sumbuņā ziiņā nāņgām kwâtâtibigât sâsāņ. A nāmbutņā, zen buņā. ¹²Ņāi zāk den nāņgānāņgāņā, zo mem āndei Anutuņā târokwap pindābap. Oi nāņgānāņgā patā upap. Ka űāi zāk den nāņgānāņgā pindip, zo mân mem āndei bekņan mimbap. Oi yen āndibap. ¹³A nāmbutņā, zen sinziņā ekņā mân ek kwâtâtibi. Oi kindapziņandā den nāņgām mân nāņgām kwâtâtibi. Zorat op den sumbuņā dāzāņgoman. ¹⁴Oi mārurņan Propete Yesaianā kāņņan den sâip, den zo bonņā uap. Den zo itā,

‘Kindapziņandā den nāņgānāņgā, zo nāņgābi. Ka umziņandā ko mân nāņgām kwâtâtibi. Sinziņandā igikņā, zo ikpi. Ka zorat topņā, zo mân ek kwâtâtibi. ¹⁵A ambān kāmūt zi, zen um kâtik. Kindapziņ bāpsāsāņ. Sinziņandā mân ek kwâtâtibi. Umziņandā mân nāņgām kwâtâtibi. Umziņ mân melāņne ko nā dap yatā kubikziņgābat?’

¹⁶Zen ko sinziņā ālip ikme. Kindapziņ ālip nāņgāme. ¹⁷Zorat zeņgāt nāņga ālip uap. Nā perākņak dāzāņgobā. Mārurņan Propete sot a târārakņā doņbep, zen kut űāi űāi zen ek nāņgāme, zo ek nāņgānam osimņā mân ek nāņgāwe.”

Keet maamaandiņ, zorat topņā sām dāzāņgoip.

(Mk 4:13-20 Lu 8:11-15)

¹⁸“Oi zi keet maamaandiņ den, zorat topņā dāzāņgua nāņgānek. ¹⁹Keetņā mātābān gei zeip, zorat dāp a nāmbutņā āndime. Zen siņgi ālip nāņgāne umziņan mân giari bāliņā mariņandā gamņā zo bekņan memap. ²⁰Keetņā hān siņjitņan gei zeip, zorat dāp a nāmbutņandā āndime. Zen siņgi ālip nāņgām ākņālem āndime. ²¹Umziņan ko āndāņā mân gāsuipkāt narāk pāņkānok mem āndine sāknam mo zāņgom tâk namin pāpan, zo āsagei kektā lorem birāme. ²²Keetņā hibuk kwākņan gei zeip, a nāmbutņā zen yatā āndime. Zen siņgi ālip zo nāņgāmņā sākktāt kut űāi sot kāt sikumgāt ākņāle op āndine umziņan bon mân āsagei bonņā buņ op gukupitņā upap. ²³Keetņā hān ālipņān gei zeip, zo a nāmbutņā zo yatā āndime. Zen den siņgi ālip nāņgām umziņan gei mem āndime. Oi űāigāren bonņā 1 handeret, űāigāren 60, űāigāren 30. Bonņā yatā āsagemap.”

Nebān hibuk takip, zorat den.

²⁴Yesuņā den sumbuņā űāi itā sām dāzāņgoip, “Sumbemgāt den siņgi ālip, zorat mātāp zi itā. A űāiņā nepņan āi keet maandenip, zoren dāpkwap sābā. ²⁵Keetņā maandiņā ari a uman zine narāk zoren kāsāņā gam hibuk keetņā maandiņā arip. ²⁶Oi keet zo takām bon upā sāi hibuk ārāndāņ takāwe. ²⁷Oi kore a, zen zo ekņā nep mariņā dukum sāwe, ‘Patāniņā, gā nepkan keet ālipņā maandenin. Oi Hibuk zo waniņ gābā tākap?’ ²⁸Māsikāne sâip, ‘Kāsa űāiņā maandenji āsageip.’ Yatā sâi

mâsikâwe, ‘Nen âi sâmbum panâ?’ ²⁹Sâne itâ dâzân̄goip, ‘Buñâ. Zen hibuk sâmbum kâmn̄jâ zo sâmbubegât birâbi. ³⁰Zo yenâk zimbabot. Oi bonñâ mimiñ narâk oi nep a itâ sâm dâzân̄gobat, “Kândom zen hibuk zo sâmbum buran̄ saam kârâbân umbi. Bet ko bonñâ âlipñâ mine mirânan zâibap.” ”

Wakum sot sii dan̄gât, zekât den.

(Mk 4:30-32 Lu 13:18-21)

³¹Den sumbuñâ n̄ai itâ sâm dâzân̄goip, “Sumbemgât den sin̄gi âlip, zorat mâtâp, zo wakum keetñâ yatâ. A n̄aiñâ keetñâ zo nepñan pâip. ³²Keetñâ zo mâiktârâ. Keetñâ nâmbutñâ zengât ombeziñan. Zo kâmn̄jâ takâm zâim walâziñgâm nak patâ opmap. Oi nii zen gam bâranñan pam tapme.”

³³Oi den sumbuñâ n̄ai itâ sâm dâzân̄goip, “Sumbemgât den sin̄gi âlip, zorat mâtâp, zo sii dan̄gât naamñâ yatâ. Ambân n̄aiñâ nalemn̄an sii dan̄gât zâtki giari nalemn̄ aksik naam op nan̄gip.”

Nebân hibuk takip, zorat topñâ.

³⁴Yesuñâ den dâzân̄goip, zo sumbuñik dâzân̄goip. Den muyap mân sâm muyagem dâzân̄goip. ³⁵Yatâ oi Propete a n̄aiñâ den sâip, zo bonñâ oip. Den zo itâ,

“Lâunan den sumbuñâ top top muyagei sâbat. Hân muyageibân gâbâ den tik zeip, zo sâm muyagibat.”

³⁶Yesuñâ a ambân zâmbari âine mirin zarip. Zâi tâi arâpñâ nen zâimñâ dukum sâwen, “Kâlamân hibuk muyageip, den sumbuñâ zorat topñâ sâna nân̄gânâ.” ³⁷Dukoindâ itâ sâm dâtnân̄goip, “A keet âlipñâ pâip, zo a bonñâ nân̄jâ pârâwan. ³⁸Nep, zo han patâ zi. Keet âlipñâ, zo sumbemgât sin̄gi a ambân kâmut. ³⁹Hibuk, zo bâliñâ mariñâ, zâkkât kâmut. Kâsa zâk nebân hibuk keetñâ maandiñip, zâk Satañ. Bon mimiñ narâkñâ, zo hâuñâ mimiñ narâkñâ. Nep tuutuun̄ a, zen sumbem a. ⁴⁰Hibuk sâmbum kârâbân uwe, zo yatigâk hâuñâ mimiñ narâkñan âsagibap. ⁴¹⁻⁴²A bonñâ, nân̄jâ kâwali arâpnâ sâñgonzân̄gua a ambân zengâren gâbâ bâliñ mâme a ambân sot gurumin den kukuñâ a ambân, zo gâbâreziñgâm kârâp tâmbânjan zâmbane geibi. Zen zoren umbâlâl op isem ândibi. ⁴³A târârak zen ko Ibâziñan̄gât um topñan âsakñoot maa yatâ âsagem ândibi. N̄ai zâk kindapñootñâ den zi nân̄gâbap.”

Kune kinsagât den.

⁴⁴“Sumbemgât den sin̄gi âlip mâtâp, zo itâ. Kune kinsa n̄ai hibukñan tik ze i n̄ai zoren âi muyageip. Muyagemñâ umâlep patâ nân̄gâm kwâarakum âi kut n̄ai n̄ai tâkñan̄gip, zo pam kât mem nan̄gâm hân zo kwâlîp.”

Kunegât den sumbuja.

45 “Sumbemgât singi âlip mâtâp, zo itâ. A njaî kunegât kârum ândeip.
46 Kârum ândim kune njaî tipjan kurum, zo muyageip. Muyagemnja kut
njaî njaî gakanja, zo a zo pindi kune zo zakkât oip.”

Saru zuu irâ, zorat den sumbuja.

47 “Sumbemgât singi âlip, zorat mâtâp, zo injangât irâ yatâ. A zen irâ zo
saruyân pane giari zuu topnja topnja piksawe. 48 Piksâne sâmbune âkjan
zarip. Oi injan niniña, zo wanjâyân parawe. Mân niniña ko birâm pane
saruyân giarip. 49-50 Narâk patâ mâte oi ko zo yatâ muyagibap. Narâk
zoren sumbem a, zinja a hânña hânña kâsâpzanjomnja bâlij mâme a
minzingâm kârâp patin zâmbane geibi. Zoren umbâlâ op isem ândibi.”

51 Yatâ sâmnja mâsikâningip, “Zen zo aksik nângâm nanje mo buja?”
Sâi nijnâ sâwen, “Nen nângâm nanjen.” 52 Sâindâ dâtnangoip, “Zen
dinnâ nângâm kwâtâtemnja singi âlipjangât mâtâp nângâm kwâkâbi.
Zen mirâgât mariña yatâ opnja kabâjan gâbâ kut njaî njaî âlip sângijnâ sot
uajakja lândim pambi.”

Nasarete kamânân Yesu kândâtkuwe.

(Mk 6:1-6 Lu 4:16-30)

53 Yesu zâk den sumbuja top topnja zo sâm nanjâm mirâ kamân zo
birâm arip. 54 Âi kamânjan Nasarete, zoren âi takâm mâpâmâpâse namin
zâim den singi âlip sâm dâzangoi a zen nângâm imbanâziñ buj oi sawe,
“Zâk nângânângâ zot imbanâ zo waniñ gâbâ muyageip. 55 Nen topnja
nângen. Zâk mirâ tuutuuj a nanja. Mamja Maria. Murâpnja kutziña
Yakobo, Yose, Simonj sot Yuda. 56 Garâpnja nen sot ârândân ândien. Zâk
kut njaî njaî zi ikâ zoren muyageip?” 57 Zen yatâ nângâm kwakja zakkât
nângâne geip. Oi Yesunja sâm dâzangoip, “Propete a njaî zâk kutsingijnâ
hân torengeñ laj kârâm ari kamârâpnja sot torerâpnja, zen zakkât
nângâne gei birânjangame.” 58 A zen umziñ anjân kârâwegât Yesunja
kamân zoren kulem top top doñbep mân tuugip.

Herodeja sâi Yohane kuwe.

(Mk 6:14-29 Lu 3:19-20; 9:7-9)

14 1 Nârâk zoren a kutâ Herode, zâk Yesugât singi nângip. 2 Singi zo
nângâmnja a sâtnja gakârâpnja itâ sâm dâzangoip, “Nâ itâ nângan.
Yohane too sanjonziñgip, zâk mumujan gâbâ zaat kâwaliñoot ândiap.”

3 Den zo yen mân sâip. Mârumjan Herode zâk munja Pilipogât ambân
bekjan meip, kutja Herodia. Ambân zakkât opnja sâi Yohane kiñ bik
saam tâk namin pane zeip. 4 Wangât, Yohaneña den itâ dukuip, zorat,
“Gâ ambân zo mein, zo mân orotnja.” 5 Oi Herodeja Yohane kumbam

nângip. Ka a ambân ziñâ Yohanegât nângâne Propete op ândeip, zorat kenġât op birip. ⁶Oi Herode âsaâsagiñ narâk oi omo nâne patâ utnam utne Herodiagât bâratñâ, zâk Herode sot a sâtnâ tarâwe, zeñġât mâteyân kep ândei Herode ek âkñâlem itâ sâm dukui, ⁷“Nâ den zi sâm kâtigian. Gâ wan mo wangât sâna gibat.” ⁸Oi ambân zâk mamñandâ den dukui itâ sâip, “Yohane too sañgon nep tuugip, zâkkât gânduñ kom mânângâtñâ kâukñâ hâkobân pam mem ga ni.”

⁹⁻¹¹Yatâ sâi a kutâ zâk nângâm pârâkpâip. Nângi mân dâp oip. Ka zâk a sâtnâ zeñġât mâteziñan sâm kâtigeip, zorat op zo bon upapkât nep a sâñgonzânġoi Yohane tâk namin tâi gânduñâ kârâm mânângât kâukñâ hâkobân pam mem ga Herodia bâratñâ pindâwe. Ambân zo memñâ mamñâ pindip. ¹²Yohane kune moi arâpñâ zen gamñâ kâambarâñâ mem hangumñâ âi Yesu den siñgi dukuwe.

Yesuñâ a 5 tausen nalem ziñgip.

(Mk 6:31-44 Lu 9:10-17 Yo 6:1-13)

¹³Yesuñâ den siñgi zo nângâm wañġâyân zâim hân a mân ândiândiñan, zoren ândibam arip. Ari a ambân donbep patâ kamân ñâin ñâin gâbâ, zen siñgiñâ nângâm saru sâtnan âim muyagiwe. ¹⁴Yesuñâ wañġâyân gâbâ gemñâ a ambân kâmut zo ziñgitñâ umñâ nângâmñâ a ambân sisi mâsekziñoot, zo kubikziñgip.

¹⁵Yatâ op ândei mirâ oi Yesugât arâpñâ niñâ dukum sâwen, “Zi a mân ândiândiñan ândeindâ mirâ ñâtiksâbâmap. Gât ko a ambân zâmbana kamânân âim nalem muyagibi.” ¹⁶Sâindâ Yesuñâ itâ sâm dâtnânġoip, “Wangât âibigât se? Ziñâ nalem ziñġânek.” ¹⁷Yatâ sâm dâtnânġoi sâwen, “Nen zi nalem bâtnâmbut sot saru zuu zagât mem ândien. Nen nalem nâmbutñâ buñâ.” ¹⁸Sâindâ Yesuñâ itâ sâm dâtnânġoip, “Nalem zo nâgâren mem ganek.”

¹⁹Yatâ sâmñâ a dâzânġoi hibuk luatñâ tap âiwe. Yesuñâ nalem bâtnâmbut sot saru zuu zagât, zo mem sumbemân egi zari sâiwap sâmñâ namuñ arâpñâ niñgi niñâ kâsâpkum a ziñġâwen. ²⁰A pisuk nem âkon urâwe. Oi buputñâ zeip, zo meindâ irâ kiin zagât piksâip. ²¹A nalem niwe, zo teñġâziñâ 5 tausen yatâ. Ambâ murarâpziñâ mân sâlâpzânġowen.

Yesu saru kwâkñan lân lân arip.

(Mk 6:45-52 Yo 6:15-21)

²²Yatâ opñâ Yesuñâ arâpñâ sâi wañġâyân zâi saru nâmbutken âinam âiwen. Yesu zâk a ambân zâmbari âibigât zoren tâip. ²³Oi a ambân zâmbari âinetâ zâk zikñik ninâu sâbam bâkñan zari. Yatâ op ândei ñâtiksâi zâk zikñik zoren ândeip. ²⁴Wañġânâ âim saru tânâmñan takip. Oi pibâ patâ zâk âiwenân gâbâ gam saru kunziri wañġâ mem kâbakñei

âinam osiwen. ²⁵Mirâ haŋsâsâgât Yesuŋâ saru kwâkŋan lâŋ lâŋ ga muyageningip. ²⁶Zâk zo yatâ gâi arâp niŋâ ekŋâ keŋgâtiniŋâ op wâke gaap sâm den kâtik kambâŋawen. ²⁷Yatâ oindâ den itâ sâm dâtnâŋgoip, “Umziŋ diim geik. Zi ninak gaan. Mân keŋgât utnek.” ²⁸Sâi Peteroŋâ sâtŋan mem itâ sâip, “Kembu, ninak gaan sâna too kwakŋik lâŋ gabâ.” ²⁹Sâi Yesuŋâ sâip, “Ga.” Sâi Peteroŋâ waŋgâyân gâbâ geim saru kwâkŋan Yesugâren arip. ³⁰Peteroŋâ âim tâi pibâ patâ ŋâi gâi keŋgât op geibam op Yesu konsâm sâip, “Kembu, gâ gâsuni.” ³¹Sâi zorenâk Yesuŋâ gâsum sâip, “Gâ wangât nâŋgâm pâlâtâŋgâ lotŋâ oi um zagât uat?” ³²Yatâ sâm gâsui waŋgâ kâligen kopgâtâ pibâ hirisâip. ³³Oi a waŋgâyân tarâwen, nen Yesu um topŋan âi pindiŋsâm sâwen, “Gâ perâkŋak Anutugât nanŋâ.” ³⁴Oi saru nâmbutken âimŋâ Genesarete hânân takâwen. ³⁵Zoren a zen Yesu ekŋâ den pane kamân ŋâin ŋâin ari a ambân sisi mâsekziŋoot diiziŋgâm zâkkâren gawe. ³⁶Oi zen Yesu itâ dukuwe, “Nâŋgâna hâmbâgâ murukŋan gâsum mâsekziŋ buŋ upap.” Yatâ urâwe, zorâŋâ sâkziŋâ âlip op naŋgip.

Kut ŋâi ŋâi nininândâ a um mân sumunkomap.

(Mk 7:1-23)

15 ¹Narâk zoren Yerusalem kamânân gâbâ Parisaio a sot Kembangât gurumin den galem a, zen Yesugâren gam mâsikâm sâwe, ²“Arâpkâ, zen wangât sâkurâpniŋ zengât den kom bitziŋâ mân too saŋgon nalem mem nime?”

³Yatâ sâm mâsikâne Yesuŋâ itâ sâip, “Zen ko wangât ziiŋâ sâkurâpziŋaŋgât den lum Anutugât den kume? ⁴Anutugât den itâ ziap, ‘Gâ ibâ mam sâtzik lum hurat kwatzikâban. Oi ŋâi zâk ibâ mam den bâliŋâ dâzâkobap, zâk mân ândibap. Zâk kune mumbap.’ ⁵Zen ko itâ sâme, ‘Ŋâi zâk ibâ mam itâ dâzâkobap, “Kut ŋâi zikâbam, zo Anutugât siŋgi sâm paan.” Zâk zo yatâ opŋâ on galem mân otzikâbap.’ ⁶Zen yatâ opŋâ Anutugât den birâne giari sâkurâpziŋaŋgât den zorik lum ândime. ⁷Sarâ a, zen. Zengât op Propete Yesiaŋâ Anutugât den itâ sâm kulemgoip,

⁸‘A kâmut zi lâuziŋandik mâpâsenime. Umziŋandâ ko birânime.

⁹Oi den bonŋagât hâuŋâ a ziiŋ den sâm kwâkâyâŋgâme. Zen lâuziŋandik mâpâsenime. Nâ zorat nâŋga yen opmap.”

¹⁰Yesu zâk zo yatâ sâm dâzâŋgom a ambân sâi gane itâ dâzâŋgom sâip, “Nâ den dâzâŋgua nâŋgâm kwâtâtinek. ¹¹Kut ŋâi ŋâi nine geimap, zo mân sumunkomap. Ka lâuziŋan gâbâ kopgâmap, zorâŋâ sumunkomap.”

¹²Yatâ sâi arâpŋâ niŋâ zâkkâren âim mâsikâm sâwen, “Den yatâ zo sâna Parisaio a zen nâŋgâm bâliŋ kwatgige, zo nâŋgat?” ¹³Sâindâ sâip, “Nebân kut ŋâi zo sumbem Ibânandâ mân kâmerip, zo sâmbum naŋgâbap. ¹⁴Zen yen birâziŋgânek. Parisaio zen siŋziŋ ŋâtâtikŋâ. Zengât

mâtâp kândom a sen bâpsâsânj zagât diiangâm âibabot, zo ko mâtâp tâpâkum ârândânj lâmân geibabot.”

¹⁵Sâi Peteronjâ itâ sâm dukuip, “Den sumbuñâ dâzânnguat, zorat topnjâ sâna nânngânâ.” ¹⁶Sâi Yesunjâ dâtnânngoip, “Zen tok um nânngânânngâziñj mân pâronjsâi ândie, mo dap? ¹⁷Topnjâ itâ mân nânge? Anjâ kut njâi njâi nine tep kâmbozinjan giari mem kubigi mâtâpnan geimap. ¹⁸Ka umziñjan gâbâ den bâliñj top top lâuzinjan takâmap, zorânjâ ko umziñj sumunkomap. ¹⁹A umân gâbâ kut njâi njâi kop gâmap, zo itâ. Nânngânânngâ bâliñjâ, âkñjâlê nep, kâmbam ku, kâmbu konda, den sarâ, ambân mem birâbirânj sot den sumunñâ. ²⁰Kut njâi njâi yatâ, zorânj sumunkomap. Oi bet mân sanjon kut njâi njâi nine, zorânjâ mân sumunkomap.

Kanaan ambân njâiñjâ Yesu konsâm mâpâseip

(Mk 7:24-30)

²¹Oi Yesu zâk kamân zo birâm Tiro sot Sidonj kamân zagât, zo zengâren arip. ²²Zengâren ândei Kanaan hânân goknjâ ambân njâi gam Yesu konsâm sâip, “Kembu gâ Dawidigât kiunñjâ, nâgât umgâ bâliñj oik. Bâratnâ, zâk wâkenjâ mâte pirik okñjanngâmap.” ²³Yatâ sâi Yesunjâ nânngâm den hâuñjâ mân dukuip. Yatâ oi arâpñjâ nen zâkkâren gam dukum sâwen, “Ambân zo molina arik. Zâk kândâtñinjan den sâm gaap.” ²⁴Sâindâ dâtnânngoip, “Nâ Isirae kâmut râma yatâ gulip op ândime, zo zengârâk sanjonngi gem gâwan.” ²⁵Sâi ambân zorânj um topñjan âi siminñjâ liim pindiñjsâm sâip, “Kembu, gâ lañ betnan me.” ²⁶Yatâ sâi ko itâ sâm dukuip, “Katep zengât nalemem betziñjan mem wâu ziñgâziñgânj, zo mân dâp upap. Nâ Isirae a kâmut, zengât gem gâwan.” ²⁷Sâi ambân zo itâ sâip, “Kembu zo âlip sat. Oi marirâpziñjandâ nalemem nem tatne gwapwap gei wau zen lañ nime.” ²⁸Yatâ sâi Yesunjâ dukum sâip, “O ambân nânngâm pâlatânngâ patâ, sat zorat dâp muyagegigik.” Sâi zorenâk bâratñjâ âlip oip.

Yesunjâ a donjebp kubikziñgip.

(Mk 7:31-37)

²⁹Yesu zâk hân zobâ âburem gam Galilaia saru sâtñjan âim bâknjâ njâin zâi tâip. ³⁰Zâi tâi a ambân kâmut patâ zâkkâren mindum gawe. Zen sâkziñjâ giginjâ, sinziñj bâpsâsânj, kin bitziñj bâliñjâ, kopa sot sisi mâsekziñjoot diiziñgâm Yesugât um topñjan zâmbane kubikziñgip. ³¹Yatâ oi kopa, zen dinziñjâ sâwe. Kin bitziñj bâliñj, zen mâtâbân âim gawe. Sâkziñj giginjandâ âlip urâwe. Sinziñj bâpsâsânjandâ sinziñj igâwe. Oi a ambân kâmut, ziñjâ zo ekñjâ nânngâne imbanjâ oi itâ sâwe, “Nen Isirae a kâmut neñgât Anutu mâpâsinâ.”

Yesunjâ a 4 tausen nalemem gumuziñgip.

(Mk 8:1-10)

³²Yesunjâ arâpñjâ sâi gâindâ itâ sâm dâtnânngoip, “Nâ a zengât umnâ nânngan. Zen nâ sot ândine sirâm karâmbut oi tepkât mue. Oi nalemem buñjâ

sângonzângoindâ âi mâtâbân tâmbetagobegât umnâ girem uap.”³³ Sâi arâpñâ niñ itâ sâwen, “Nen hân a mân ândiândiñan ândim nalem ikâ gâbâ mem a kâmut zi zingindâ nine dâp upap?”³⁴ Yatâ sâindâ Yesuñâ mäsikâniñgâm sâip, “Zengâren nalem dabutâ ziap?” Sâi niñâ sâwen, “Nalem nâmburân zagât sot saru zuu zagât mo karâmbut ziap.”³⁵ Oi Yesuñâ nâñgâm sâi a ambân zen mindum hânân ge tarâwe.³⁶ Yatâ utnetâ Yesu zâk nalem nâmburân zagât sot saru zuu, zo mem sâiwap sâm namuñ arâp niñgi kâsâpkum a ambân zingâwen.³⁷ Nen zingindâ a ambân aksik nem âkon urâwe. Oi buputñâ tap arip, zo sânduindâ irâ nâmburân zagât piksâip.³⁸ Nalem niwe, a zo 4 tausen yatâ. Ambâ murarâpziñ mân sâlâpziñgowen.³⁹ Yesuñâ a ambân zâmbari âine zikñâ wangâyân zâim Magadan hânân âi takip.

Yesuñâ kulem ñâi tuubapkât sâne kwâkâzingip.

(Mk 8:11-13 Lu 12:54-56)

16¹ Parisaio a sot Sadukaio a, zen Yesugâren gam mäsikâm sâwe, “Gâ sâna top lâkulâku kulem ñâi âsagei iknâ.”² Sâne dâzângom sâip, “Mirâ ñâtiksâbâ sâi sumbem kuriñkoi sâme, ‘Muka maa upap.’³ Mo hañsâi sasa mem dooñgubap, zo ko map gâbap sâme. Sarâ a, zen. Sumbemgât tobatñâ ekñâ nâñgâme. Ka nâgât topnâ ko mân nâñgâm kwâtâttime.⁴ A ambân ândi mâmanziñ bâliñâ, zen kulem tobat ñâi iknat sâme. Zen kulem ñâi uñakñâ buñâ. Yonañâ Niniwe a umziñ melâñbigât kulem yatâ oip. Narâk ziren Yona kulem oip zo yatâ nâñâ muyagia ikpi.”

Parisaio a sot Sadukaio a, zengât girem dâzângoip.

(Mk 8:14-21)

⁵ Oi arâpñâ nen nalemgât nelâmnângoï Yesu sot saru nâmbutken arindâ Yesuñâ itâ sâm dâtnângoip,⁶ “Zen Parisaio sot Sadukaio a zengât sii dangât nalemziñan mân pam om nimbi.”⁷ Yatâ sâm dâtnângoï nen kwakñâ itâ sâm ârâguwen, “Nalem zeï birâm gen, zorat dâtnânguap.”⁸ Yatâ sâindâ Yesugât kindapñan giari nâñgâm itâ sâm dâtnângoip, “O nâñgâm pâlâtâñziñ lotñâ. Zen wangât nalem birâm ge, zorat âragum te?⁹ Kut zo orâwan, zo mârum nelâmzângoï mân nâñge? Nâ nalem bâtnâmbut zorâñâ a 5 tausen ziñga nem âkon utne buputñâ sândune irâ dabutâ piksâip?¹⁰ Nalem nâmburan zagât, zorâñ a 4 tausen ziñga nem âkon utne buputñâ sândune irâ dabutâ geï piksâip?¹¹ Nâ nalemgât mân dâzânguan. Zo wangât mân nâñgâm kwâtâtie? Parisaio a sot Sadukaio a, zengât sii dangât nalemziñan mân pam nimbi.”¹² Arâpñâ nen den yatâ nâñgâm kwâtâtem sâwen, “Zâk sii dangât pam niniñangât sap, zo Parisaio sot Sadukaio den sâsâziñangât op sap.”

Peteroñâ Yesugât topñâ sâm muyageip.

(Mk 8:27-30 Lu 9:18-21)

¹³ Kaisarea kamân a kutâ Pilipoñâ sâi tuuwe. Yesu zâk âi zo mâte upam arâp dâtnângom sâip, “A ambân, zen a bonñâ nâgât ñâi sâme?”¹⁴ Sâi

niŋâ dukum sâwen, “Nâmbutŋandâ Yohane too saŋgon nep tuugip sâme. Nâmbutŋandâ Elia sâme. Nâmbutŋandâ Yeremia mo Propete a ŋâi sâme. Gâgât yatâ sâme.” ¹⁵Yatâ sâm dukoinâ mâsikâniŋgip, “Ka ziiŋâ ko nâgât ŋâi sâme?” ¹⁶Mâsikâniŋgi Simoŋ Peteroŋâ sâip, “Gâ Anutu ândiândiŋ mariŋaŋgât nanŋâ. Bâliŋan gâbâ mâkâniŋgâban. Gâ Kristo.” ¹⁷Sâi Yesuŋâ itâ sâm dukuip, “Simoŋ, Yonagât nanŋâ, gâgât nâŋga sâtâreŋoot uap. Nâŋgânâŋgâ zo agâren gâbâ mân muyagegigap. Zo sumbem Ibânandâ sâm muyagem gigip. ¹⁸Zorat dâgoga nâŋgâ. Gâgât kutkâ Petero (niŋ denân ko Kât). Oi nâŋâ kât zorat kwâkŋan a ambân kâmut gakârâpnâ zâmbansa simgât imbaŋâŋandâ mân walâziŋgâbap. ¹⁹Oi nâ sumbem mâtâp konkonŋâ gibat. Oi hânân saasaŋâ nep tuuna sumbemân bonŋoot upap. Oi hânân olaŋolaŋâ nep tuuna sumbemân bonŋoot upap.” ²⁰Yatâ sâmŋâ arâpŋâ den kâtikŋâ dâtnâŋgom sâip, “Nâ Kristo ândian, zorat den a ambân mân dâzâŋgobi.”

Yesu momŋâ zaatpap, zorat den kânŋan sâm muyagem ziŋgip.

(Mk 8:31-9:1 Lu 9:22-27)

²¹Narâk zoren Yesuŋâ topkwap kut ŋâi ŋâi gâtâm âsagibap, zorat arâp sâm muyagem niŋgip. Oi Yesuŋâ Yerusalem kamânân zari galem a sot tirik namâ galem a sot Kembangât gurumin den zorat galem a, ziŋâ kut ŋâi ŋâi sumunŋâ okŋaŋgâm kune mom sirâm karâmbut zem zaatpap, zorat diŋâ dâtnâŋgom nanŋip. ²²Dâtnâŋgoi Petero zikŋik diim âimŋâ kwâkâŋaŋgâm sâip, “Kembu, Anutuŋâ galem otgigi kut ŋâi yatâ zo mân âsagegibap.” ²³Sâi puriksâm Petero itâ sâm dukuip, “Sataŋ, gâ siriksâm âi. Gâ mâtâp dooŋgubâmat. Den sat, zo Anutugâren gâbâ buŋâ. Zo a den.”

Yesu molimoliŋaŋgât den.

²⁴Narâk zorenâk Yesuŋâ târokwapŋâ arâp itâ sâm dâtnâŋgoip, “Zen nâ molininâ sâm um sâkziŋaŋgât den birâm poru nakziŋ lum nâgât mâtâp, zo lânŋbi. ²⁵Zen ândiândiziy aŋgân kârane zo ko gulipzâŋgobap. Ka zen nâgât op ândiândiziy birâne muyageziŋgâbap. ²⁶Zen hângât kut ŋâi ŋâi, zorik mem ândine ândiândiziyâ buŋ oi wan âlipŋâ muyageziŋgâbap? Zen dap yatâ ândiândiziy suup mei târokwap ziŋgâbap? ²⁷Nâŋgânek. A bonŋâ, nâ Ibânaŋgât neule âsakŋoot âsagem sumbem arâpnâ diiziŋgâm gem gam a aksik patâ ândi mâmanziŋaŋgât dâp hâuŋâ ziŋgâbat. ²⁸Nâ perâkŋak dâzâŋgobâ. A zi kinzeyân gâbâ nâmbutŋandâ mân munetâ a bonŋâ nâ gem kembu patâ op tâka nikpi.”

Yesuŋâ holi tobat ŋâi oip.

(Mk 9:2-13 Lu 9:28-36)

17 ¹Yesu zâk sirâm nâmburân kânok ândim Petero sot Yakobo sot munŋâ Yohane, zen ziiŋik diiziŋgi bâkŋan zâiwe. ²Oi zoren Yesu

zâk mâteziŋan kinjâ tobat nâi oip. Oi si sâŋgânjâ maa yatâ âsageip. Hâmbânjâ kâukom âsaknjâ yatâ âsagem nanjip. ³Oi Mose sot Elia, zet zorenâk âsagem kin Yesu sot den den urâwe. ⁴Yatâ utnetâ Peteronjâ Yesu itâ sâm dukuip, “Kembu, mat nâi ziren ândien. Zorat nânjâna ziren silep karâmbut tuuga, gâgât nâi, Mosegât nâi, Eliagât nâi.”

⁵Yatâ sâm kiri sasanâ âsaknjoot gem kwâtepzânjip. Oi sasa kâligen gâbâ den nâi itâ gâip, “Zi nannâ âlipjâ. Umnandâ gâsumap. Zen dijâ nânjâm biranjâ.” ⁶Oi arâpnjâ zen den zo nânjâm sâŋgânziŋ hânân gei tutukum keŋgât op sânam sânsân urâwe. ⁷Yatâ utne Yesujâ zeŋgâren âim weeziŋâm sâip, “Zen zaatnjâ keŋgât buj ândinek.” ⁸Yatâ sâi sinziŋâ lum za ikne Yesu ziknjik kiri igâwe.

⁹Oi bâkŋan gâbâ gem tap Yesujâ den itâ sâm dâzânjip, “Kut nâi sen mârât ikse, zorat den siŋi a ambân mân dâzânjom ândine a bonjâ nâ mumujan gâbâ zaatpat.” ¹⁰Yatâ sâm dâzânjip arâpnjâ zen mâsikâm sâwe, “Elia zâk Kristo kândom okŋanjâm gâbap. Kembugât gurumin den galem a zen wangât yatâ sâme?” ¹¹Sâm mâsikâne itâ sâm dâzânjip, “Elia zâk kândom gam kut nâi nâi kubikpakât sâwe, zo bonjâ. ¹²Oi zorat dâzânjua nânjânek. Elia zâk mârûm gam ândei mân ek nânjâm kut nâi laŋ okŋanjâwe. Oi a bonjâ, nâ yatigâk nom sâknam nibi.” ¹³Yatâ sâi arâpnjâ ziŋâ itâ nânjâwe. Eliagât sap, zo Yohane too sanjon nep tuugip, zâkkât op sap.

Arâpnjâ a nâi kubiknam osiwe.

(Mk 9:14-29 Lu 9:37-42)

¹⁴Oi bâkŋan gâbâ gem gam a kâmut zeŋgâren ganetâ a nâi Yesugâren gam pindiŋsâm sâip, ¹⁵“Kembu, gâ nannanjât umgâ bâliŋ oik. Zâk mom gwâlâ op kârâbân sot toin geimap. ¹⁶Oi arâpkâ zeŋgâren mem ga kubiknam osie.” ¹⁷Sâi Yesujâ itâ sâip, “O a kâmut, zen nânjâm pâlâtânziŋ buj. Den kwâkâ a. Nâ zen sot âsâbân ândim âkom diiziŋgâmâmbat?” Yatâ sâmjâ katep mem ganek sâip. ¹⁸Oi yatâ utnetâ Yesujâ wâke den dukui pam ari zorenâk katep âlip oip. ¹⁹Bet arâp nen Yesugâren gam tik sâm mâsikâwen, “Nen wangât wâke molinam osien?” ²⁰Sâindâ dâtnânjip, “Nânjâm pâlâtânziŋâ lolotjâ, zorat yatâ ue. Nâ perâkŋak dâzânjua nânjânek. Nânjâm pâlâtânjâ bonjâ, mâiktârâ nâi, mundo keetjâ yatâ zemziŋi bakjâ ândiren zi dukunetâ âbânjûm ândirengen âibap. Zen wan mo wangât mân kwakpi. ²¹Wâke zo yatâ, zo wan wanjâ bujâ, nalem birâm ninâu sot ândimjâ âlip moliziŋgâbi.”

Mom zaatpakât sâm dâzânjip.

(Mk 9:30-32 Lu 9:43-45)

²²Yesugât arâp, nen Galilaia hânân Yesugâren minduindâ itâ sâm dâtnânjip, “A bonjâ, nâ a bitziŋan zâibat. ²³Zaria none momjâ sirâm

karâmbut zem zaatpat.” Den yatâ sâi arâpñâ nen den zo nânğindâ makñâ oip.

Peteroñâ iñan lâuñan gâbâ kât meip.

²⁴Oi Kapenaum kamânân takindâ tirik namâgât kât memarâwe, a zo ziñâ Peterogâren gam mâsikâm sâwe, “Patâziñandâ tirik namâgât kât kânok pâmap mo buñâ?” ²⁵Sâne Peteroñâ sâip, “Ee, pâmap.” Yatâ sâmñâ mirin zâim den mân dukui Yesu zikñak mâsikâm sâip, “Simon, gâ dap nânğat? Hângât a kutâ, zen waniñ zengâren kât mime? Narâpziñâ zengâren mo a nâmbutñâ zengâren?” ²⁶Mâsiki a nâmbutñâ zengâren mime sâi Yesuñâ itâ sâm dukui, “Âlip sat. Zorat a kutâ narâpziñ, zen yen ândibi. Niiñâ yatik Anutu kutâgât narâp ândien. ²⁷Oi niiñangât nânğâne bâliñ opapkât saruyân geim kela tâğân saam pânandâ giari saru zuu kândom zibap, zo sâmbuna koptâi lâuñâ kwâsatñâ kât ñâi muyagiban. Zo niikñâ siñgi kom ziñğâban.”

Katep zengât holi yatâ ândibi.

(Mk 9:33-37 Lu 9:46-48)

18 ¹Narâk zoren arâpñâ nen Yesugâren âim itâ sâm mâsikâwen, “Anutu um topñan, zo ñâiñâ patâ op ândibap?” ²Yatâ sâindâ Yesuñâ katep mâik ñâi sâi gâi osetniñan pam itâ sâm dâtnânğoi, ³“Nâ perâkñak dâzânğobâ. Zen umziñ diim gem katep zengât holi yatâ mân ândibi, zo ko sumbem kamânân mân zâibi. ⁴Ñâi zâk katep zi yatâ op ândibap, zâk zo ko sumbemân patâ op ândibap. ⁵Oi ñâi zâk nâgât op katep zi itâ galem okñangâbap, zâk nâ kore otnibap.”

Bâliñangât den.

(Mk 9:42-48 Lu 17:1-2)

⁶“Ñâi zâk katep gakârâpnâ zengâren gâbâ kânoktâ sâi bâliñ upap, zâk mârurnjan kât patâ ñâi gânduñan saam saruyân pane giari sâi zo bâbâlañ opap. ⁷Yei, bâliñangât nep tuutuun, zo yâmbâtñâ. Bâliñangât nep tuutuun muyagibap. Zo dap op yen zimbap. Ka a ñâi bâliñangât nep tuubap, Yei, Anutuñâ dap dap okñangâbap?”

⁸Zorat bikandâ mo kiñğandâ bâliñ upâ sâi mânângât pâmban. Ândiândi kâtikñan zâibâ sâm zâibam kwakñâ birâm ândiban. Kiñğâ bikâ hâlâluyâk ândim kârâp kâtikñan geibatkat yatâ upan. ⁹Mo siñğandâ bâliñâ ñâi ek nânğâbâ sâi ketârapkum pâmban. Ândiândi kâtikñan âiban, zorat op siñğâ bâpsâi ândiban. Sen hâlâlû ândim kârâbân geibatkat yatâ upan.”

Yesugât katep gakârâp, zengât den.

(Lu 15:3-7)

¹⁰“Umziñ girem oi mulun ândim katep gakârâpnâ, zengât nânğâne giginâ mân upap. Nâ zorat dâzânğua nânğânek. Sumbemân katep zengât

galem a ândie. Zen sumbem Ibânaŋgât mâtenjan ândime. ¹¹A bonjâ, nâ a ambân tâmbetagoaŋonjan gâbâ kubikziŋgâbam gem gâwan.

¹²Zen dap dap nâŋge? A nâi râma gakârâp 1 handeret ândibi, oi zengât osetziŋan gâbâ kânok buŋ oi birâbap? Mo 99 zo zâmbamŋâ kânok barin buŋ upap, zo âi kârum muyagibap? ¹³Nâ perâkŋak dâzâŋgobâ. Zâk âi kârumŋâ muyagemŋâ 99 zengât buŋâ, buŋ upap, zorat op umâlep patâ nâŋgâbap. ¹⁴Zo yatâ zengâren gâbâ katep nâi tâmbetagoi sumbem Ibâziŋandâ nâŋgi mân dâp upap.”

Kubikkubik sot ninâugât den.

(Lu 17:3)

¹⁵“Bukugâ nâiŋâ gâgât tosa muyagei gâ tik âi dukuban. Zâkŋâ diŋgâ nâŋgi âlip oi buku upabot. ¹⁶Ka diŋgâ biri ko a kânok mo zagât sâna gâ sot âinetâ a zâk sot dinziŋ kubikne âlip upap. ¹⁷Oi a zorâŋâ dinziŋâ zo biri Kembugât a kâmut zengât bitziŋan pane dinziŋâ kwâki nâŋgâŋangâne a um kâtik mo orot mâme bâliŋ a yatâ upap.

¹⁸Nâ perâkŋak dâzâŋgobâ. Zen hânân saasaa nep tuune sumbemân zo yatik bonjâ upap. Mo zen hânân olaŋolaŋ nep tuune sumbemân yatik bonjâ upap.

¹⁹Oi dum dâzâŋgua nâŋgânek. Zengâren gâbâ a bituktâ, zagât mo karâmbut yatâ, ziŋ umziŋ mâtakâm wan mo wangât ninâu sânetâ sumbem Ibâziŋandâ muyagem ziŋgâbap. ²⁰A bituktâ, zagât mo karâmbut yatâ, zen nâgât op mindune nâ osetziŋan tâpat.”

Kore a bâliŋangât den.

(Lu 17:4)

²¹Yesuŋâ den yatâ sâi Peteroŋâ zâkkâren âim mâsikâm sâip, “Kembu, bukunâ nâiŋâ bâliŋ otnigi tosaŋâ sâp dabutâ birâbat? Nâmburân zagât oi bira dâp upap?” ²²Sâm mâsiki Yesuŋâ sâip, “Nâmburân zagât oi birâbangât sat. Nâ yatâ buŋâ, 70 oi birâbangât san. Oi yatigâk buŋâ, walâm doŋbep patâ oi birâban.

²³Zorat siŋgi âlipkât mâtâp, zo a kutâ nâiŋâ oip, zoren dâpkwap sâbâ. A kutâ zo arâpŋâ tosaŋâ namuŋ pindâbigât sâi gawe. ²⁴Oi nâi diim gawe, zâkkâren tosa patâ nâi zeip. Kât 10 tausen yatâ. ²⁵Oi a zo kât buŋ oi a kutâ zâk a zo zikŋâ sot ambin murarâpŋâ sot kut nâi nâi a ziŋ sâŋgân mine zâkkât upapkât sâip. ²⁶A kutâŋâ yatâ sâi kore aŋâ um topŋan gei itâ sâm dukuiŋ, ‘A kembunâ, gâ birânina kât zo mulunâk muyagem gibat.’ ²⁷Yatâ sâi a kutâŋâ umŋâ nâŋgâm tosaŋâ birip.

²⁸Yatâ oi kore a zo mirin gâbâ gem bukuŋâ nâi muyageip. Zâkkâren tosa mâik nâi kât 1 handeret yatâ tâip. Zâk muyagem gânduŋan gâsum kârâpŋoot sâip, ‘Tosa zo kek melâŋ ni.’ ²⁹Oi a zo bukuŋangât um topŋan geim itâ sâip, ‘Gâ birânandâ mulunâk tap kât zo muyagem gibat.’ ³⁰Yatâ

sâi diŋâ mân nânġâm itâ sâm bukuŋâ zo tâk namin pâip, ‘Tosa zo kwâkâm nanġâna âki birâġibat.’

³¹ Oi kore a bukurâpŋâ, zen zo ekŋâ umziŋ bâliŋ oi âi a kutâziŋâ siŋgi dukuwe. ³² Oi a kutâ, zâkŋâ nânġâm kore a zo sâi ġâi itâ sâm dukuip, ‘Kore a bâliŋ kâtik kâtikŋâ, ġâ. ³³ Nâ ġâġât umnâ nânġâm tosaġâ biran. Oi nânâ tosaġâ biran, zo yatik bukugaŋġât tosaŋâ birâbat?’ ³⁴ Yatâ sâmŋâ kuk op kâwali a bitziŋan pam sâip, ‘Tâk namin pane ândim zâim nâġât tosa patâ, zo kwâkâm nanġi birâne ġibap.’ ³⁵ Zen zo yatik um bâbâlaŋâk a bukuziŋâ, zâkkât tosa mân birâne sumbem Ibânandâ zo yatâ yâmbâtŋâ otziŋġâbap.”

Ambân mem birâbirâġât den.

(Mk 10:1-12 Lu 16:18)

19 ¹ Yesu zâk den top top zo sâm nanġâm Galilaia hân birâm Yudaia hân Yodaŋ too nâmbutken arip. ² Ari a ambân kâmut patâ molim âiwe. Oi hân zoren ândim sisi mâsek a kubikziŋġip.

³ Oi Parisaio a, zen mâsikânam ga itâ sâm mâsikâwe, “Kembuġât den kâtik, zo dap ziap? A ŋâi, zâk ambinŋâ wan mo wangât op biri dâp upap?” ⁴ Mâsikâne sâip, “Kembuġât ekabân den ziap, zo sâlâpkume mo buŋâ? Zâkŋâ mârumŋan a sot ambân muyagezikip. ⁵ Muyagezikâmŋâ itâ sâip, ‘Zorat ko a ŋâiŋâ ibâ mam birâzikâm ambinġanġâren pâlatâŋ oi zet um sâk kânok op ândibabot.’ ⁶ Oi zet zagât buŋâ, kânok op ândibabot. Zorat sa nânġânek. Anutuŋâ mâpotzikipkât a zen mân kâsâpziâkobi.”

⁷ Yatâ sâm dâzânġoi zen itâ sâwe, “Mose zâk den itâ sâip, ‘A ŋâi ambân birâbam ekap kulemgum pindâm birâbap.’ Zo wangât yatâ sâip?” ⁸ Sâne Yesuŋâ itâ sâm dâzânġoi, “Mose zâk um kâtikziŋanġât op yatâ sâip. Mârum topkwâkkwatŋan yatâ mân zeip. ⁹ Zorat nâ dâzânġua nânġânek. A ŋâi, zâk ambân birâm ŋâi mimbap, zâk târotârozik mânânġât tosa patâ mimbap. Ka mârum ambânŋâ a ŋâi sot ândeip oi ko tosa zo aġât mân upap.”

¹⁰ Yatâ sâi arâpŋâ nen dukum sâwen, “Ap ambin, zekât topziŋâ yatâ oi aŋâ ambân mân mem yen ândibâ sâm âlip ândibap.” ¹¹ Sâindâ ko Yesuŋâ itâ sâm dâtnânġoi, “Den zi a aksik zeŋġât buŋâ. Zorat imbaŋâ zemziŋġap, zen mem umziŋan gibi. ¹² A nâmbutŋâ, zen mam kâmbô kâligen ġâbâ ambân buŋâ ândibigât gukupitŋik âsagiwe. A nâmbutŋâ, zen aŋâ katep mân mimbigât otziŋġawe. Oi a nâmbutŋâ, zen siŋgi âlip nepkât op ambân mân mime. Ŋâi zâk zorat imbaŋâ zemŋânġap oi den zi nânġâm umŋan ġibap.”

Yesuŋâ bikŋandâ katep kâukziŋan pâip.

(Mk 10:13-16 Lu 18:15-17)

¹³ Oi a ambân zen murarâpziŋ Yesuġâren diiziŋġâm âim Yesuŋâ bikŋandâ kâukziŋan ġâsum ninâu sâbapkât dukuwe. Oi arâpŋâ nen

kenġġat minziŋġâwen. ¹⁴Yatâ oindâ Yesuġâ itâ sâip, “Birânetâ katep zen nâġâren ganek. Mân pake panek. ¹⁵Katep yatâ zo, zen sumbemġat siŋġi sâsâġ.” Yatâ sâmġâ bikġġandâ kâukziġan pamġâ hân zo birâm ġâin arip.

A sikum patâ, zâk Yesu kândâtkuip.

(Mk 10:17-31 Lu 18:18-30)

¹⁶Oi a ġâiġâ Yesuġâren gam mâsikâm sâip, “Nâ wan nep âlipġâ tuumġâ ândiândi kâtikġġangât siŋġi upat?” ¹⁷Sâi Yesuġâ itâ sâm dukuip, “Ġâ wangât nâġâren gam âlip orotġġangât mâsikânigat? Âlipġâ mariġâ Anutu kânok. Ġâ ândiândi kâtikġġangât siŋġi upâ sâm Kembuġat gurumin den zo lum ândiban.” ¹⁸Sâi a zorâġâ wan gurumin dengât sat sâm mâsikip. Sâi Yesuġâ itâ sâip, “Ġâ kâmbamġâ a mân kumban. Ap ambin, zet mân birâyangâbabot. Ġâ kâmbu mân upan. ¹⁹Ġâ bukugangât sarân sâsâġ mân sâban. Ġâ ibâ mamġâ sâtzik lum hurat kwatzikâban. Oi ġikangât otġimâp, zo yatik a torenġâ zengât otġibap.” ²⁰Sâi a siġan zorâġâ itâ sâm dukuip, “Den sat, zo âlip op ġâwan. Oi ġâi dap dap târokwap upat?” ²¹Yatâ sâi Yesuġâ itâ sâm dukuip, “Ġâ tosanâ buġ upap sâm kut ġâi ġâi tatġigap, zo pam kât memġâ a kanpitâ ziŋġâban. Ziŋġâmġâ ga moliniban. Ġâ yatâ opġâ sumbemân sikumgoot upan.” ²²Yatâ sâi a zo nâġġâm umġandâ bâliġ oi arip. Zâk sikum a op ândeip, zorat op umbâlâ op arip.

²³Ari Yesuġâ arâpġâ itâ sâm dâtnâġgoip, “Nâ perâkġġak dâzâġġobâ. A sikum patâġootġâ sumbem kamânân baginam kwakpi. ²⁴Nâ zorârâk dâzâġġobâ. Bâu patâ kamelenġâ kuup mâtâpġġan bagibagiġ, zo yâmbâtġâ yatâ. Ka a kât sikum patâġâ sumbem kamânân bagibagiġ, zo yâmbâtġâ walâwalâġâ.” ²⁵Arâpġâ nen den zo nâġġâmġâ kwakmak op sâwen, “Zo yatâ zorâġ dap yatâ sumbemân baginat?” ²⁶Sâindâ Yesuġâ niŋġitġâ sâip, “Aġâ kut ġâi ġâi utnam kwakme, zo Anutuġâ mâtâpġâ âlip muyagemap. Zâk mân kwakmap.”

Yesuġat op kut ġâi ġâi birâm hâuġâ minat.

²⁷Yatâ sâm dâtnâġgoi Peteroġâ itâ sâm mâsikip, “Nâġġat. Nen kut ġâi ġâiniġâ aksik birâm ġâ moligigen. Oi zorat hâuġâ wan muyageniġġabap?” ²⁸Yatâ sâm mâsiki Yesuġâ sâip, “Nâ perâkġġak dâzâġġobâ. Ġâtâm den kubikkubik narâkġġan a bonġâ, nâ kembu tâtatnan ta nâ moliniwe, zen yatik a kembu tâtat kiin zagât, zoren tapġâ Isirae a kâmut kiin zagât, zengât den sâm kwâkâbi. ²⁹Oi ġâi zâk nâġât opġâ âtâ mun, mam ponâ, ibâ mam, nan bârat, mirâ kamân mo hân birâbap, zâk hâuġâ doġbep mimbap sot ândiândi kâtik ândibap. ³⁰Oi a kândom, zengâren ġâbâ doġbepġâ bet upi. A bet, zengâren ġâbâ doġbepġâ kândom upi.”

Waiġ nep tuutuġ a, zengât den siŋġi.

20 ¹“Sumbemġat mâtâp, zorat siŋġi, zo waiġ nep mariġâ ġâiġâ nep a ġâsuziġġâbam arip, zoren dâpkwapâ. Mirâ hanġsâi nep mariġâ

zâk nep a muyageziŋgâbat sâm arip. ²Oi a nâmbutŋâ gâsuziŋgâm sirâm kânokkât bâtnâmbut sâi nâŋgâne dâp oi nepŋan sâŋgonzâŋgoi âiwe. ³Mirâsiŋ takâm tânâmŋan zari dum âi a nâmbutŋâ kamân sombemân muyageziŋgip. ⁴Ziŋgitŋâ itâ sâm dâzâŋgoip, ‘Waiŋ nep ziap. Âi tuune sâŋgânŋâ ziŋgâbat.’ Yatâ sâi nâŋgâm waiŋ nepŋan âiwe. ⁵Oi mirâ bâkŋan opŋâ, mirâ torengeŋ oi âim dum gâsuziŋgip. ⁶Oi ŋâtiksâisâi dum âim a nâmbutŋâ muyageziŋgâm itâ sâm mâsikâziŋgip. ‘Zen wangât sirâm patâ yen ândinetâ mirâ ŋâtiksâbam uap?’ ⁷Mâsikâziŋgi zen itâ sâwe, ‘Nen nep ŋâi mân sâm niŋge.’ Sâne dâzâŋgom sâŋgonzâŋgom sâip, ‘Waiŋ nepŋâ ziap. Zo âi tuunek.’

⁸Nep mariŋandâ yatâ oi ŋâtiksâi nep galem a dukum sâip, ‘Gâ nep a diiziŋgâna gane kât ziŋgâban. Oi bet ge, zeŋgâren topkwap ziŋgâm âim ziŋgâm naŋgâban.’ ⁹Oi bet gawe, zo sâi gawe. Gane bâtnâmbut bâtnâmbut ziŋgâm naŋgip. ¹⁰Ziŋgi kândom gawe, zo ekŋâ sâŋgân mem zâi pam niŋgâbâmap sâne galem a bâtnâmburâk ziŋgip. ¹¹Kât yatâ memŋâ nep mariŋâ den bâliŋ dukum kuk okŋaŋgawe. ¹²Oi itâ sâwe, ‘Bet ge, zen nep bituk tuuge. Nen ko sirâm patâ nebân sâknam patâ nâŋgâm kirindâ ŋâtiksap. Oi wangât bet a zeŋgât dâp yatik niŋgat?’ ¹³Yatâ sâne nep mariŋandâ zeŋgâren gâbâ ŋâi itâ dukuip, ‘Buku, nâ mân mem bâliŋ otgigan. Kât bâtnâmbut sa nâŋgâna âlip uap, zo ka. ¹⁴Zorat kâtkâ mem âi. Nâ bet ge, zen sot kât dâbâk ziŋgâbatkât nâŋga âlip uap. ¹⁵Ninâ kut ŋâi ŋâi, zorâŋ yatâ upâ sâm âlip upat. Nâ âlip uan, zorat umgâ bâliap?’ ¹⁶Zo yatik a betŋâ kândom upi. A kândomŋâ bet upi.”

Mom zaatzaat, zorat den dâzâŋgoip.

(Mk 10:32-34 Lu 18:31-33)

¹⁷Oi Yesuŋâ Yerusalem kamânân zâibam arâpŋâ kiin zagât diiŋŋi niŋŋik âiwen. Mâtâbân âim itâ sâm dâtnâŋgoip, ¹⁸“Zen den nâŋgânek. Nen Yerusalem kamânân zâinamen. Zoren a bonŋâ, nâ tirik namâ galem a sot Kembugât gurumin den zorat galem a, zeŋgât bitziŋan zariandâ mumbatkât sâbi. ¹⁹Zen um kâtik zeŋgât bitziŋan nâbane ziŋâ nom sinnan gemŋâ poru nagân none mumbat. Mom sirâm karâmbut zem zaatpat.”

Yohane sot Yakobo, zet patâ utat sâwet.

(Mk 10:35-45)

²⁰Narâk zoren Zebedαιο ambinŋandâ nanzatŋâ diizikâm Yesugât um topŋan âi simin liim pindiŋsâm dukuip. ²¹Oi Yesuŋâ mâsikâm sâip, “Gâ wangât otgigap?” Sâi ambân zorâŋâ sâip, “Gâ a kutâ tâtarân tâtna nanzatnâ, zikŋâ gâgât âsangâ toren toren tâpabot.” ²²Sâi Yesuŋâ itâ sâm dukuip, “Zen den topŋâ mân nâŋgâm itâ se. Nâ too kâlakŋâ nimbat, zo zet âlip nimbabot?” Sâi zikŋâ itâ sâwet, “Net âlip nindat.” ²³Sâitâ dâzâkom sâip, “Too kâlakŋâ nimbat, zo âlip nimbabot. Ka âsannan tâtatŋâ, zorat den nâgâren mân ziap.

Ibânanâ sâam zingip, a zorânjâ tâtat zoren tapi.”²⁴ Oi arâp bâzagât, nen den zo nângâm kuk otzikâwen.²⁵ Oi Yesunâ sâi gâindâ itâ sâam dâtnânngoip, “Hân a kutâ, zen kembu otzingâm kore aziņ gâsuzingâme. Oi a zâizâiņ, zen a gigin walâzingâm a kutâ upme. Zo nângâme.²⁶ Zen ko yatâ mân upi. Zengâren gâbâ a nâiņâ a kutâ upâ sâam a giginâ yatâ op ândibap.²⁷ Ijâi zâk a sâtņâ upâ sâam kore otzingâm ândibap.²⁸ A bonņâ, nâ zo yatik ziņâ kore otnibigât buņâ. Ninak a donjbeņ zengât kore opņâ suupziņ mimbatkât gewan.”

Yesu zâk a zagât sinzikņâ kubikzikip.

(Mk 10:46-52 Lu 18:35-43)

²⁹ Yesu sot arâpņâ, nen Yeriko kamân birâm arindâ a donjbeņâ moliniņgâm âiwe.³⁰ Oi a zagât sinzikņâ bâpsâsâņ mâtâbân tapņâ Yesu gam ariap sâne nângâm den kâtikņâ den sâam sâwet, “Kembu, gâ Dawidigât kiunņâ, nekât umgâ bâliņ oik.”³¹ Den donjbeņ sâitâ a ziņâ kwerâzikņâ sâwe. Hirinjsâm tâpabotkât sâwe. Oi zet nângâm tâtâlim sâwet, “Kembu, Dawidigât kiunņâ, nekât umgâ bâliņ oik.”³² Yesu zâk mâtâbân kin sâi gâitâ mâsikâzikip, “Dap otzikâbatkât sabot?”³³ Sâi itâ sâwet, “Kembu, sinnikņâ mânângâtna iktâ.”³⁴ Sâitâ Yesunâ umņâ nângâmņâ sinzikņan weegi zet sinzikņâ igâwet. Oi Yesu molim ba âiwet.

Yesu zâk dongi kwâkņan tap Yerusalem kamânân zariņ.

(Mk 11:1-11 Lu 19:28-40 Yo 12:12-19)

21 ¹ Oi nen Yerusalem kamânân takânam urâwen. Oi Betepage kamân Oliwa bakņâ topņan tâip, zoren takâmņâ Yesunâ arâpņâ nengâren gâbâ a zagât sâņgonzâkoip.² Zâk itâ sâip, “Zet kamân ândiren âimņâ dongi mamņâ sot sigan tâgân saane kinzabot, zo zikitņâ olaņ diizikâm gâbabot.³ Zet yatâ oitâ nâiņâ zikitsâi sâbabot, ‘Kembuniņangâren nep nâi muyagei zirat sap.’ Yatâ sâitâ ziki diim gâbabot.”

⁴ Zo yen buņâ. Propete nâiņâ den sâip, zo bonņâ oip. Zâk den itâ sâip,

⁵ “Zen Yerusalem kamân, Sioņ mâirâp dâzângonek, ‘Iknek. A kutâziņâ giginâ op zengâren gaap. Zâk dongi sigan kwâkņan tap gaap. Sikum lamap, zorat kwâkņan tâi gabot.”

⁶⁻⁷ Oi a zagât zo Yesugât den lum âiwet. Âimņâ dongi mam murarâ diizikâm gâitâ hâmbâniņ kwâkņan pâindâ Yesunâ zâi tâip.⁸ Oi a kâmut patâ, zengâren gâbâ donjbeņâ hâmbâziņ kwâkâm mâtâbân parâwe. Oi a nâmbutņandâ gâlangât sot lâkom ilumņâ mânângât pam diim âiwe.⁹ Oi a kâmut patâ, zen mem oset kwâkņangâm itâ sâam pam diim âiwe,

“Oe, Dawidigât kiunņâ gam niņgap. Kembugât sâtkât gaatkât sâam âlip kwatginâ. Oe, sumbem mâriņâ.”

¹⁰ Yerusalem kamânân zari kamân mâirâpziņâ umziņâ zari sâwe, “A zi nâiņâ gâi ue?”¹¹ Sâne a ambân kâmut gâwe, zorâņ itâ sâam dâzângowe, “Propete Yesu, zâk Galilaia gokņâ, Nasarete kamânân gâbâ gaap.”

dâtnone nânngoot yatik nâigât sâtkât kut nâi nâi opman, zorat dâzângobat. ²⁵Yohane too sanjon nep tuugip, zo nâigât sâtkât nep tuugip? Anutugât sâtkât mo agât sâtkât?” Yatâ sâm mâsikâziŋgi zen ziŋik den dap sânda sâm um zagât op itâ âraguwe, “Nen Anutugât sâtkât sâinda sâbap, ‘Wangât diŋâ mân luwe?’” ²⁶Agât sâtkât tuugip yatâ sânam a zengât keŋgât urâwe. Wangât, a zen aksik patâ Yohanegât Propete sâme, zorat. ²⁷Zen yatâ sâm Yesu itâ sâm dukuwe, “Nen mân nânŋen.” Sâne Yesuŋâ itâ mâburem dâzângom sâip, “Den zo dâtnoge sâi ko nânngoot nâigât sâtkât opman, zo dâzângobam. Ka zen mân dâtnoge, zorat nânngoot mân dâzângobat.”

Katep zagât, zet walâgilâ urâwet.

²⁸“Den nâi dâzângua nânŋânek. A nâigât nanzatŋâ zagât ândiwet. Oi ibâŋandâ nanŋâ nâi itâ sâm dukuip, ‘Nannâ, gâ irak âi waiŋ nep tuuban.’ ²⁹Dukuip sâip, ‘Âlip âi tuubat.’ Yatâ sâmŋâ âi gulip op ândeip. ³⁰Oi ibâŋandâ nanŋâ nâi yatik dukum sâŋgonguip. Sâi, nâiŋâ âi tuubap, yatâ sâmŋâ bet umŋâ nânŋâm laŋ âi tuugip.” ³¹Yatâ sâmŋâ Yesuŋâ mâsikâziŋgip, “Zen sânek. Nâi katepŋâ ibâŋangât den lugip?” Sâi ziŋâ dukum sâwe, “Den bet dukuip, zorâŋâ.” Yatâ sâne Yesuŋâ sâip, “Nâ perâkŋak dâzângobâ. Kât mimiŋ a sot laŋ mâme ambân, zen Anutugât um topŋan bagine zen ko kândâtŋâ upi. ³²Yohane takâmŋâ târârak ândiândigât mâtâp tirâpziŋgoi zen birâŋangâne bâliŋ mâme a sot laŋ mâme ambân, zen zâkkât den nânŋâm kwâtâtiwe. Yatâ utne zen ziŋgitŋâ umziŋ mân âbureip.”

Waiŋ nep galem a bâliŋâ, zengât den.

(Mk 12:1-12 Lu 20:9-19)

³³“Nâ den sumbuŋâ nâi sa nânŋânek. A kutâ nâiŋâ hân nâin waiŋ nep kârâm kâmit dâmân paset tuugip. Tuumŋâ tâk keetŋâ mândâlibapkât âmaŋ patâ tuum galem a zengât mirâ tuugip. Tuum nanŋâm galem a bitziŋan pam hân nâin âi ândeip. ³⁴Zoren ândei bonŋâ mimiŋ narâk oi kore arâpŋâ bonŋâ nâmbutŋâ mimbigât sâŋgonzâŋgoi galem a zengâren gawe. ³⁵Gane galem a ziŋâ a zo gâsuziŋgâm nâi kom kâbakŋiwe. Oi nâi gâsum kune moip. Oi nâi kâtŋâ kuwe. ³⁶Yatâ utne nep mariŋandâ nânŋâm a donŋep sâŋgonzâŋgoi âine yatik otziŋgâwe. ³⁷Oi bet zikŋâ nanŋâ, zo itâ sâm sâŋgongoip, ‘Nannâ ari ekŋâ hurat kwâkŋangâbi.’ ³⁸Oi galem a, zen nanŋâ zo ekŋâ itâ sâm âraguwe, ‘Zâkŋâ gâtâm nep zi mariŋâ upap, zorat nen komŋâ nep zi mâriŋâ oindâ nengât upap.’ ³⁹Yatâ sâmŋâ nebân gâbâ kom geim kune moip. ⁴⁰Nep mariŋandâ gamŋâ galem a dap otziŋgâbap?” ⁴¹Yesuŋâ yatâ sâi a ziŋâ itâ dukuwe, “Kut nâi nâi sumunŋâ okŋangâwegât zâkoot yatik otziŋgâbap. Oi nepŋan galem a âlipŋâ zâmbari zen narâk dâp nalem bonŋâ pindâm ândibi.” ⁴²Yatâ

sâne Yesuñâ itâ târokwap dâzânngoip, “Kembugât ekabân den itâ ziap, zo sâlâpkum nânngâme?

‘Mirâ tuutuun a, zen kunkun nâi ekñâ âkon op birâwe. Kembuñâ kunkun zo mem namin kwânânngi kinzap. Kembuñâ sâi yatâ âsageip. Niñâ egindâ mârâtñâ nâi uap.’

⁴³Nâ zorat dâzângua nânngânek. Anutu um topñan ândiândiñâ, zo zen betziñan mem a kâmut uñakñâ zingâbap. Oi zinjâ bonñâ muyagibi.

⁴⁴(‘A nâi zâk kunkun zorân kom sâkñâ tâmbetkubap. Oi kunkun zorânñâ a nâi kwâkñan kumbap, zo ko kom kwândâlibap.’”)

⁴⁵Den sumbuñâ yatâ sâi tirik namâ galem a sot Parisaio a, zen nânngâm sâwe, “Zo nenngât op sap.” ⁴⁶Yatâ nânngâm gâsum kunat sâm nânngâm, a zen Yesugât Propete sâmarâwe, zo nânngâm kenngât op birâwe.

A hâmbâñâ buñâ, zâkkât sinji.

(Lu 14:16-24)

22 ¹Yesu zâk den sumbuñâ nâi târokwap itâ sâip, ²“Sinji âlipkât mâtâp, zo itâ. A kutâ nâiñâ sii naleme oip, zoren dâpkwap sâbâ. A kutâ, zâk nanñâ ambân pindâbam sii naleme mei gâip. ³Yatâ opñâ kore arâpñâ sângonzânngoi zen zop kânñan sâsânñâ, zo diizingânam âiwe. ⁴Âi sâne mân nânngâne kore a dum sângonzânngom sâip, ‘Zen âimñâ a zop sâsânñâ, zo dâzânngonek, “Zen nânngânek. Patâniñâ itâ sap, ‘Nâ sii naleme mia gaap sot bâu makau sa gaame ue. Oi kut nâi nâi mem târâkbârâk uen, zorat zen ganetâ a ambân mâpotzikâm nem sâtâre utnat.’”’

⁵A zen âim yatâ dâzânngone den zo nânngâne yenñâ oi a nâi zâk nepñan arip. Nâi zâk hibukñan arip. ⁶A nâmbutñandâ ko kore a kâsa otzingâm zânngone muwe. ⁷Yatâ utne a kutânñâ nânngi bâlei kuk yâmbâtñâ op kâwali a gakânñâ sâi âimñâ a zânngomñâ kamânziñâ kârâp une seip. ⁸Oi a kutâ, zâk kore a itâ sâm dâzânngoip, ‘Sii naleme zo mârûm kubiksen. Oi a zenngât zop sâsânñ, zo âkonziñgi bire. ⁹Zorat zen mâtâp kâukñan âim a muyagezingâm zen aksik diizingâm gabi.’ ¹⁰Sâi arâpñâ zen mâtâp kâukñan âi tap a âlipñâ sot a bâliñâ, zo aksik diizingâne gam mirâ piksâm tarâwe.

¹¹Tatnetâ a kutânñâ zingitpam zâimñâ a nâi kendongât hâmbâ âlipñâ mân pam tâi egip. ¹²Ekñâ itâ sâm dukuip, ‘Arâ, gâ dap op hâmbâ buñ ga taat?’ Sâi a zo suluk mem tâip. ¹³Oi a kutânñâ arâpñâ dâzânngom sâip, Zen kiñ bikñâ saam âkñan nâtâtigân kâbakñine giarik. Zoren gemñâ umbâlâ op isem zimbap.’ ¹⁴Kembuñâ a ambân zop dâzânngomap, zo donbep. Ka mem sâlâpzânngomap, zo bituktâ.”

Yesu kâtkât topñâ mâsikâwe.

(Mk 12:13-17 Lu 20:20-26)

¹⁵Yesuñâ yatâ sâm dâzânngoi Parisaio a, zen denñâ dap sâm saanat sâm den sâm kubigâwe. ¹⁶Yatâ opñâ arâpziñâ sot Herodegât a nâmbutñâ

sângonzângone zen Yesugâren âim itâ sâwe, “Patâ, nen gâgât topkâ nângâmen. Den sarâ mân sâm, den bonjik sâmat. Oi Anutugât mâtâp, zorat a zâizâiņ gigiņ pisuk târârak dâtnângomat. A patâ mân walâziņgâm den mân sâmat. ¹⁷Zorat mâsikâgindâ dâtnângo. Roma a kutâ patâ Sisa kât pindânat, zo orotņâ mo mân orotņâ?”

¹⁸Yatâ sâne Yesuņâ sarâziņangât topņâ nângâm itâ sâm dâzângoip, “Sarâ a zen. Zen wangât denņâ saanige? ¹⁹Zen kât pame, zo tirâpnone ikpâ.” Sâi kât nâi mem tirâpkuwe. ²⁰Yesuņâ mâsikâziņgâm sâip, “Zo nâigât holi tobat sot kutņâ ziap?” ²¹Sâi ziņâ sâwe, “Zi a kutâ Sisagât.” Sâne itâ sâip, “Sisagât siņgi, zo Sisa pindâbi. Ka Anutugât siņgi, zo Anutu pindâbi.” ²²Yatâ sâm dâzângoip zen nângâne imbaņâ oi birâm âiwe.

Mom zaatzaat, zorat Yesu mâsikâwe.

(Mk 12:18-27 Lu 20:27-40)

²³Sirâm zoren Sadukaio a, zen Yesugâren gawe. A zo momņâ zaatzaat, zo mân ziap sâmarâwe. Zen Yesu den mâsikâm itâ sâwe, ²⁴“Patâ, Mose zâk den itâ sâm kulengoip, ‘A nâiņâ ambân mem kiun buņ ândim moi munņandâ malâ zo mimbap. Oi âtâņangât siņgi katep muyagibap.’ ²⁵Oi neņgâren âtâ mun nâmburân zagât ândiwe. Oi âtâziņ kunņâ ambân memņâ kiun buņ ândim moi munņandâ malâ zorik meip. ²⁶Zâk yatigâk kiun buņ ândim moi munņandâ malâ zorik meip. Yatâ opņâ âtâ mun nâmburân zagât, zo ambân kânok zorik mem mom naņgâwe. ²⁷Bet ambân malâziņâ, zo moip. ²⁸Oi zen aksik patâ ambân zorigâk miwe, zorat mumuņan gâbâ zaatzaat narâkņan ambân zo nâigât upap?”

²⁹Sâne Yesuņâ itâ sâm dâzângoip, “Zen Kembugât den sot Kembugât imbaņâ kârum den sâm gulipkume. ³⁰Zaatzaat narâkņan a ambân, zen mân miangâm ândibi. Sumbem a yatâ op ândibi. ³¹Oi zen zaatzaatņangât sâme, zorat dâzângobâ. Anutuņâ den itâ sâm dâzângoip, zo zen sâlâpkum nângâme mo buņâ? Den zo itâ, ³²‘Nâ Abaram sot Isaka sot Yakobo, zeņgât Anutu.’ Nâ zorât sa nângânek. Zâk mom buņ urâwe, zeņgât Anutu buņâ. Gwâlâ ândie, zeņgât Anutu. Zorat Abaram sot Isaka sot Yakobo, zen mân buņ urâwe. Anutu sot gwâlâ ândie.” ³³Yesuņâ den yatâ sâi a ambân kâmut patâ, zen siņgi âlip sâip, zorat nângâne imbaņâ oip.

Yesu Kembugât gurumin dengât mâsikâwe.

(Mk 12:28-31 Lu 10:25-28)

³⁴Yesugât denņâ Sadukaio a walâziņgip, zo Parisaio a zen nângâmņâ mindue. ³⁵Zeņgâren gâbâ bukuziņâ nâi Kembugât gurumin den nângânângâ a, zâk dukune zâk Yesu mâsikâmņâ sâip, ³⁶“Patâ, Kembugât den gurumin ikâ zorâņ kâukņâ patâ uap?” ³⁷Sâi Yesuņâ itâ sâm dukui, “‘Gâ um dâpkâ sot nângânângâgâ, zo hâlâluyâk Kembu Anutugâ pindâna zimbap.’ ³⁸Gurumin den zorâņ patâ uap. ³⁹Oi torenņâ nâi itâ ziap. Zo itâ,

‘Gâ gikângât otgimap, zo yatik a toren zengât otgibap.’ ⁴⁰Gurumin den zo, zet Mose sot Propete zengât den topnâ uabot.”

Yesu ziknak Kristogât mâsikâziņgip.

(Mk 12:35-37 Lu 20:41-44)

⁴¹Parisaio a, zen mindum tatne Yesuņâ itâ sâm mâsikâziņgip, ⁴²“Zen Kristogât dap dap nângâme? Zâk nâigât kiun?” Sâi ziņâ sâwe. “Zâk Dawidigât kiunņâ.”

⁴³Sâne Yesuņâ itâ sâm dâzângoip, “Dap op Kaapumņâ Dawidi nângânângâ mâtâp pindi Kristogât kembunâ sâip? ⁴⁴Zo itâ sâip,

‘Kembuņâ nâgât kembu itâ sâm dukuip, “Gâ âsannâ bongen tâtna kâsarâpkâ minduziņga kiņgaņgât kombâņ upi.”’

⁴⁵Dawidi zâk Kristogât kembunâ sâip, zorâņ dap op kiunņâ uap?”

⁴⁶Yatâ sâm mâsikâziņgi den hâuņâ sânam kwagâwe. Narâk zoren gâbâ a zen dum mâsikânam keņgât op birâwe.

Den siņgi âlip lum sâk mâme mân upi.

(Mk 12:38-39 Lu 11:43,46; 20:45-46)

23 ¹Narâk zoren Yesuņâ arâpņâ sot a nâmbutņâ itâ sâm dâtnângoip. ²“Kembugât gurumin den zorat galem a sot Parisaio a, zen Mosegât gebâkņan tapme. ³Zorat den dâzângome, zo lum ândibi. Ka zengât ândiândiziņan mân ândibi. Wangât, zen den sâme, zo mân lum ândime, zorat. ⁴Zen kut nâi nâi yâmbâtņâ, zo saam a ambân kwâkziņan pam ziņâ bet bâsaņ ândime. ⁵Kut nâi nâi upme, zo aņâ ziņgit nângâbigât upme. Zen ninâu kârep sâme. Zen Mosegât den lum Kembugât den ekabân kulemgum mâteziņan sot bâranziņan saam ninâu sâme. Oi hâmbâziņan neule top topnâ mem ândime. ⁶Oi mâpâmâpâse namin sot sii nalem minduminduyân a sâtņâ tâtarân tâtnat sâme. ⁷Oi sombemân a ambân sâm âlip kwâtņiņgâbigât ândime. Oi kutņiņâ patâ nângonsâbigât kindap kwap ândime.

⁸Zengât ko a ambân ziņâ patâ sâne mân dâp upap. Patâziņâ, zâk kânok. Zen patâ buņâ. Zen aksik ombenjan. ⁹Oi hânân zi a nâigât Ibâniņâ mân sâbi. Ibâziņâ sumbemân ândiap, zâk kânok. ¹⁰Oi zen a nâigât a kembu patâ mân sâbi. A kembuziņâ Kristo, nâ kânok. ¹¹Zengâren gâbâ a nâi patâ upapņâ, zâk a nâmbutņâ zengât kore op ândibap. ¹²Ijâi zâk zikņangât nâņgi zari diim gibap. Ka nâi zâk zikņangât nâņgi gibap, zo diim zâibap.”

Yesuņâ Parisaio a girem den sâm dâzângoip.

(Mk 12:40 Lu 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³“Yei, Kembugât gurumin den zorat galem a sot Parisaio a, zen sarâ a. A ambân, zen sumbemân zâinam utne zen mâtâp laņ dooņgume. Ziijâ mân zâim zâk ziņâ baginâ sâne keņgât minziņgâme.

¹⁴Yei, Kembangât gurumin den zorat galem a sot Parisaio, zen sarâ a. Zen malâ mandu zengâren ninâu kêrep sâm mirâ motziņâ laņ mime. Zorat Anutuņâ hâuņâ yâmbâtņâ otziņgâbap.

¹⁵Yei, Kembangât gurumin den zorat galem a sot Parisio, zen sarâ a. Zen a kânok zengât a upapkât saru sot hân walâm âime. Oi a yatâ zorâņ zengâren târokwap ândim singât singi upap. A zorat bâliņandâ wâlâziņgâbap.

¹⁶Yei, a sâtņâ sinziņ bâpsâsâņ. Zen itâ sâme, ‘Tirik namin kwap den sâm kâtigime, zo tabâņâ. Tirik namin neule mot taap, zoren kwap den sâm kâtigime, zorâņ kâtigem bon upap.’ ¹⁷Zen a sinziņ bâpsâsâņ sot nâņgânâņgâziņ buņâ. Tirik namâ, zo tirik taap. Neuleņâ, zo yatik tirigâk uap. Zorat ko ikâ zorâņâ bonņâ uap? Namâ mo neuleņâ? ¹⁸Oi ñâi itâ sâme, ‘Kembangât singi nalem pâpanņâ, zoren kwap den sâm kâtigime, zo tabâņâ. Nalem mot pame, zoren kwap den sâm kâtigime, zo bonņâ.’ ¹⁹A sinziņ ñâtâtik, zen. Nalem pâpanņâ, zo hâlâlu taapkât nalem kwâkņan pame, zo tirik uap. Zorat ikâ zorâņâ bonņâ uap? Nalem pâpanņâ mo nalemņâ? ²⁰Zorat ñâi zâk nalem pâpanņan mândâm sâm kâtigei nalem pâpanņâ sot kut ñâi ñâi kwâkņan taap, zo ârândâņ dâbâk upabot. ²¹Oi ñâi zâk tirik namin kwap sâm kâtigei namâ zikņâ sot umņan ândiap, zet ârândâņ dâbâk upabot. ²²Ñâi zâk sumbemân kwap sâm kâtigei Anutuņâ tâtatņâ sot tâtat zorat mariņoot dâbâk upabot.

²³Yei, Kembangât gurumin den zorat galem a sot Parisaio, sarâ a, zen. Zen daņgât sot kâņgan sot zomap, kut ñâi ñâi zo bâzagârân gâbâ kânok Kembangât singi sâm pame. Oi zorat toren bonņâ, gurumin den luluņ sot a buku otziņgâziņgâņ sot nâņgâm pâlâtâņ sot târârak ândiândiņ, zo birâne gei komap. Zo toren toren luzikâne dâp upap. ²⁴A sâtņâ sinziņâ ñâtâtik sâsâņâ, zen kabât mâik mâik, zo ikme. Ka bâu mo kut ñâi ñâi patâ, zo mân ikme.

²⁵Yei, Kembangât gurumin den zorat galem a sot Parisaio, zen sarâ a. Hâkop sâkņik too saņgon kubik tuume. Oi umņan ko kâmbu sot sâkziņangât âkņâle bâliņâ, zo piksâm ziap. ²⁶O Parisaio a, zen sinziņ ñâtâtik. Hâkop umņan bâliņâ ziap, zo saņgonne âlip oi sâkņan âlip upap.

²⁷Yei, Kembangât gurumin den zorat galem a sot Parisaio, sarâ a, zen. Zen a mumuņâ zengât kwagân ziap yatâ. Kwakņâ zo kwâkņan kâsâget pane neuleņoot zemap. Umņan ko a siņit sot guk maņguleņ ziap. ²⁸Zen yatik sâkziņandâ a mâteziņan târârak ândime. Umziņan ko sarâ sot gurumin den kukuņâ piksâm ziap.

²⁹Yei, Kembangât gurumin den zorat galem a sot Parisaio a, sarâ a zen. Zen Propete a kwagân pitâme. Zen a târârakņâ zengât kwagân neule pam ândime. ³⁰Zen itâ sâme, ‘Sâkurâpniņâ ândiwe, narâk zoren ândim sâi ko betziņan mem Propete mân zâņgobem.’ ³¹Zen yatâ sâm Propete zâņgowe, zengât kiun ândime. Zengât topziņâ sâm muyagime. ³²Sâkurâpziņ zen tosa kwâkņan kwâkņan pam

gawe. Zen yatik târokwapkwap utnetâ tosazij dâbâk upap. ³³Mulumgât kiurâp zen. Tosagât hâuñâ kârâbân geigeij narâk oi waniñ âi tik pambi?

³⁴Zorat sa nânġânek. Nâ ninak zengâren Propete sot nânġânġgâ a sot Kembangât gurumin den zorat galem a nâmbutñâ sângonzângua zengâren gane nâmbutñâ zen zângom sâknam zingâbi. Oi nâmbutñâ poru nagân zângobi. Oi nâmbutñâ mâpâmâpâse namâzian lapitzingâne kamân ñain ñain âine molizingâm âim zângobi. ³⁵Yatâ utnetâ a târarak gilâmziñ hânân geip, zorat hâuñâ zengâren muyagezingâbap. Mârumñan Abegâren gâbâ kâmbam topkwap târokwâi târokwâi kom gam Berekia nanñâ Sakaria, zâk tirik namin komñâ kâmbam zo kune âkip. ³⁶Nâ perâkñak dâzângobâ. Kâmbam zorat tosa a kâmut zi ziiñâ hâuñâ mimbi.”

Yesuñâ Yerusalem zengât umñâ nânġip.

(Lu 13:34-35,)

³⁷“O Yerusalem mâirâp, wangât Propete a kâmbamñâ zângome? A sângonzângua zengâren âine kâtñâ zângone mume. Kurukñâ gwamarâpñâ gâbârezingâm lâmbamzângomap, zo yatik nânñâ umnâ topñan a ambân minduzingâbat sa kwâkâme. ³⁸Dâzângua nânġânek. Nâ birâziñga mandu yatâ op ândibi. ³⁹Zen dum zagât mân nek ândimñâ itâ sâm nikpi, ‘Kembangât sâtkât gaap, zâk sâm âlip kwâkñangânâ.”

Yesu takâbapkât den sâip.

(Mk 13:1-21 Lu 21:5-6)

24 ¹Yesu zâk tirik namin gâbâ gem ari arâpñâ nen zâkkâren âimñâ namâ tuutuunñâ ek nânġâbapkât dukuwen. ²Oi den itâ mâburem dâtnânġoip, “Namâ zi tâi ek mâpâsime, zorat nâ perâkñak dâzângobâ. Kâsaziñâ gam kândañne giligâlaksâm buñ op nanġâbap.”

³Oi Oliwia bâkñan zâi tâi arâpñâ niñjik um topñan âimñâ mâsikâm sâwen, “Sat, zo wan narâkñan âsagibap? Oi gikâ gâban narâkñâ sot hân âkâbapkât narâkñâ oi wan wesâk ñai âsagibap?”

⁴Yatâ sâindâ Yesu itâ sâm dâtnânġoip, “Um gulip kwatzingâbegât gasâziñ kârâm ândibi. ⁵A donjbeññâ gam itâ sabi, ‘Nâ Kristo. Bâliñan gâbâ mâkâzingâbapkât sâsâñ, zo nâ.’ Yatâ sâmñâ a ambân donjbeñ patâ um gulip kwatzingâbi. ⁶Zen kâmbam goorân mo kârebân âsagei nânġâmñâ mân kenġât upi. Kâmbam zo yatâ muyagibapkât sâsâñ. Oi yatâ muyagem ze narâk kek mân âkâbap. ⁷Hânñâ hânñâ a kâmut mâik sot patâ, zen kâsa op agom âibi. Oi hânñâ hânñâ pu patâ sot wâriñ mem zimbap. ⁸Kut ñai ñai zo sâknam patâ zorat topkwâkwatñâ. Zo yatâ nânġâm ândibi.”

Kâsa otzingâbi, zorât den.

⁹“Narâk zoren sâknam kwatzingâm zângone mumbi. Zen nagât opñâ hânñâ hânñâ a, zen um kâlak otzingâbi. ¹⁰Kut ñai ñai yatâ zo âsagei

a donbepnâ sinji âlip birâm kâsa orangâbi. ¹¹ Oi propete a sarânâ asâgemnâ a donbep um gulip kwatziŋgâbi. ¹² Gurumin den kukuŋâ, zorân laŋ kâri a donbepnâ buku orotnâ, zo birâbi. ¹³ Ijâi zâk den sinji âlip mem kâtigem ândei narâknâ âki sumbem kamânân bagibap. ¹⁴ Oi Anutu um topŋan ândiândigât sinji âlip, zorân laŋ kârâm hânŋâ hânŋâ âim a topziŋâ sâm muyagei hângât narâknâ âkâbap.”

Kut nâi sumunŋâ muyagibap.

(Mk 13:14-23 Lu 21:20-24)

¹⁵ “Gâtâm tâmbet tâmbet kâuknâ tirik nâmin kwânâŋgâne kinbap. (Den zo mulunâk sâlâpkum nânŋgâbi.) Zo yatâ âsagibapkât Propete Danienâ mârûm kânŋan sâmbem kulemguip. ¹⁶ Zo yatâ âsagei eknâ Yudaia hânân ândibiŋâ barâ kâtikŋan sârârâk kârâm âibi. ¹⁷ Ijâi zâk mirâ sombemân ândibapnâ sikumnâ mimbam mirin mân zâibap. ¹⁸ Oi a nâi nebân tâpapnâ âburem hâmbânŋâ mimbapkât kamânân mân gâbap.

¹⁹ Yei, ambân kâmborâ sot katep namân gok, zen dap upi? ²⁰ Zen Kembugâren ninâu sâne nânŋi âiâiziŋâ, zo map narâknan mo kendonân mân muyagibap. ²¹ Narâk zoren sâknam patâ muyageziŋgâbap. Zorat dâp hân muyageibân gâbâ mân muyageip. Oi dum mân muyagibap. ²² Kembuŋâ sâknam narâknâ zo mân mânâŋgâri sâi a aksik buŋ upe. Kâmut gakârâpŋanŋât opŋâ Kembuŋâ narâk zo mânâŋgâtpap.”

Propete a sarânâ muyagibi.

²³ “A ziŋâ Kristo ziren âsagiap mo ândiren âsagiap sâne mân nânŋgâbi. ²⁴ A sarânâ âsagem nâ Kristo sâbi. Propete a sarânâ, zen âsâgem kut nâi nâi sen mârât tuunetâ a um gulip kwatziŋgâbi. Oi Anutuŋâ gâsum sâlâpziŋgoip, zo um gulip kwatziŋgânam osibi. ²⁵ Nâ kânŋan dâzânŋuan, zorat ko muyageziŋgi mân kwakpi.

²⁶ Kristo barâ kâtikŋan âsagei iksen sânetâ mân âibi. Oi Kristo mirâ zoren mo zoren âsagiap sâne mân nânŋgâbi. ²⁷ Hânpanŋâ âsagem hân toren torenŋan aksik âsagem kwâkâmap, zo yatâ a bonŋâ, nâ âsagibat. ²⁸ Bâu mo zuu kârokŋâ nâi ze zoren nii keŋ, ziŋâ ninam mindume.”

Wesâk âsagibap.

(Mk 13:24-27 Lu 21:25-28)

²⁹ “Sâknam narâknâ âki mirâsiŋ sumunkoi kâin âsaknâ buŋ upap. Oi sâŋgelak, zen sumbemân gâbâ âkâm gibi. Oi Anutuŋâ sumbem mânŋei olayanŋâm imbanâ buŋ upap. ³⁰ Narâk zoren a bonŋâ, nâgât kulem sumbemân âsagei a hânŋâ hânŋâ umbâlâ op isem zine a bonŋâ, nâ sumbem unumunum kwâkŋan kâwali mem âsaknânoot tâka nikpi. ³¹ Oi lâmun kwamit patâ âsagei sumbem a gakânâ sâŋgonzânŋua hân toren toren gâbâ kâmut gakârâpnâ minduziŋgâbi.”

Narâk patâgât den.

(Mk 13:28-31 Lu 21:29-33)

³²“Dâgap nak ziap, zorat topnâ nânġâbi. Iinnâ burutuksâi maa narâk upâmap sâme. ³³Zen yatigâk kut nâi nâi zo âsagei itâ nânġâbi. ‘Zâk mâte otningâbâmap. Zâk mâtâbân ga kinzap.’ ³⁴Nâ perâknyak dâzânġobâ. A kâmut zi mân mune kut nâi nâi âsagibap. ³⁵Sumbem sot hân buj upabot. Ka nâgât den ko mân buj upap.

³⁶Kut nâi nâi muyagibap, zorat sirâm narâknâ a nâinâ mân nânġap. Sumbem a, zen mân nânġe. Oi nanġâ, nâ mân nânġan. Ibânâ, zâk ziknyik nânġap. ³⁷Noa ândeip, narâk zoren kut nâi urâwe, zo yatik a bonġâ, nâgât takâtakânġ narâknan yatik upi. ³⁸Uurupnâ mân gâi sii nalem nem ândiwe. A ambân anġâgwanġâ op miânġâwe. Gulip op ândine Noanâ wanġâyân zarip ³⁹Oi zen gulip op ândine too uurupnâ gwâkâziġip. A bonġâ, nâgât takâtakânġ narâknan zo yatâ upi. ⁴⁰Narâk zoren a zagât nebân kiritâ, nâi gâsum, nâi birâbat. ⁴¹Ambân zagât zet nalem sobem tâitâ, nâi gâsum, nâi birâbat. ⁴²Kembuziġâ, nâ narâk zoren mo zoren takâbat, zorat mân nânġegât umziġandâ galem oranġâm ândibi. ⁴³Zen topnâ itâ nânġânek. Kamân nâigât a, zen kâsa nâtik zoren takâbi, narâk yatâ nânġâm um wâġân ândim kamânziġ galem upi. ⁴⁴Oi a bonġâ nâgât narâknâ mân nânġâne gâbat, zorat zen um wâġân ândibi.” Yatâ sâmġâ zorat den sumbuġâ nâi itâ sâm dâtnânġoip, ⁴⁵“A patâ nâinâ kore a gakârâpġâ zengât galem a nâi pam itâ sâm dukubap, ‘Nâ âi ândia galem otziġâm ândim narâknan nalem dâpziġanâk ziġâm ândiban.’ A zo ândiândinâ dap yatâ ândei galem a nânġânânġânġoot sot sât lulunġoot sâsânâ? ⁴⁶Galem a, zâk patânâ nep diġ sâm pindip, zo dâġâk lum ândei patânâ gâbabân galem a yatâ zorat nânġi âlip upap. ⁴⁷A kutânâ galem a zo patâ pam zâkkât kut nâi nâi aksik galem op ândibapkât sâbap. ⁴⁸Ka a nâinâ galem a bâliġ ândim umġandâ itâ nânġâbap, ‘Patânâ, zâk kârebân âimġâ kek mân gâbap.’ ⁴⁹Yatâ nânġâm kore a ambân zânġom mem nâi nâi otziġâm too tewarân âi laġ ândim um gulip op ândibap. ⁵⁰Oi a kutânâ gâbap, zorât narâknâ mân nânġâm ândei zâk gâbap. ⁵¹Gâmġâ tâknâ imbanâ lapitġâ sarâ a zengât oserân pâi ândibap. Zoren umbâlâ op isem ândibi.”

Ambân sigân âsakġâ toonġât kâruwe.

25 ¹“Siġi âlipkât mâtâp, zo ambân sigan bâzâgât zengâren dâpkwap sâbâ. Zen a kutâ mâtâbân âi muyaginam kârâpziġ mem âiwe. ²Ambân sigân bâtnâmbut, zen nânġânânġâziġ buj. Bâtnâmbut, zen nânġânânġâziġoot. ³Ambân nânġânânġâziġ buj, zen kârâp siġitnyik mem âiwe. ⁴Ambân nânġânânġâziġoot, zen kârâp sot âsakġanġât toonġâ ârândânġ mem âiwe. ⁵Oi a kutâ, zâk mulun ândei zen mambât tap uman ziwe.

⁶Zinetâ n̄atik tânâm̄n̄â oi den n̄ai itâ âsageip, ‘Hai, a kutâ gaap. Zen zaat zâkkâren ânek.’ ⁷Oi ambân sigan, zen n̄angâm zaat âsakn̄âziñâ kubigâwe. ⁸Oi ambân n̄angân̄ngâziñ buñâ, zen n̄angân̄ngâziñoot itâ sâm dâzân̄gowe, ‘Nen kârâpn̄iñâ bâpsâbâmap, zorat zen too n̄ai gum niñgânek.’ ⁹Sânetâ ambân n̄angân̄ngâziñoot, zen itâ sâm dâzân̄gowe, ‘Buñâ. Zengât dâp buñâ. Nen dâpn̄iñan mem gen. Zen âi an̄gâgwangâ namin kwâlânek.’ ¹⁰Oi zen âsakn̄angât too kwâlânam âinetâ a kutâ gam ambân n̄angân̄ngâziñoot, zorik diiziñgi âiwe. Oi kamânân âim mirin zâim̄n̄â hân̄gi doongum sii nalem nem tarâwe.

¹¹Tatnetâ ambân n̄angân̄ngâziñ buñ, zen gam̄n̄â den sâm sâwe, ‘Patâniñâ, mâtâp mem pa.’ ¹²Sâne dâzân̄goip, ‘Nâ perâknyak dâzân̄gobâ. Nâ zengât topziñ mân n̄angâman.’” Den sumbuñâ zo sâm̄n̄â itâ sâm dâzân̄goip. ¹³“Zen narâk mân n̄angegât umziñ galem orangâm ândibi.”

A kât ekap ziñgip, zengât den.

(Lu 19:11-27)

¹⁴“A kutâ n̄ai oip, zo yatâ gâtâm âsagibap. A kutâ n̄aiñâ kamân kârebân âibam̄n̄â kore an̄â minduziñgâm kâtñâ galem upigât kâsâpkum ziñgip. ¹⁵A n̄ai kât ekap bâtnâmbut pindip. N̄ai zagât. N̄ai kânok. Zo nepkât imban̄â zem ziñgip, zorat dâp ziñgip. Kât ziñgâm̄n̄â kamân kârebân âi ândeip. ¹⁶Ari a kât ekap bâtnâmbut meip, zorân̄ nep pindi târokwap ekap bâtnâmbut âsageip. ¹⁷Oi bukuñâ ekap zagât meip, zâkñâ yatik oi târokwap zagât âsageip. ¹⁸Ka a ekap kânok meip, zo ko hân umñan esâm kwâarakui zeip.

¹⁹Oi a kutâziñâ narâk kârep ândim puriksâm gâip. Puriksâm̄n̄â kore a kât ziñgip, zorat op minduziñgip. ²⁰Oi a kât ekap bâtnâmbut pindip, zâkñâ nepñâ tuugi târokwap ekap bâtnâmbut âsageip, zo tirâpkum̄n̄â sâip, ‘Patanâ, gâ ekap bâtnâmbut nigin, zo nep pindandâ ekap bâtnâmbut târokwap âsagiap.’ ²¹Sâi patân̄andâ itâ sâm dukui, ‘Gâ kore a âlipñâ, sât lulugoot. Kut n̄ai yenñangât galem âlip oingât nân̄â kut n̄ai bonñangât galem gâbanbat. Zorat ko patâgâ, nâgât umnâ topñan bagim sâtâre op ândiban.’

²²Yatâ sâi a kât ekap zagât pindip, zo gam sâip, ‘Patânâ, gâ kât ekap zagât nigin. Zorat nepñâ tuugandâ ekap zagât târokwap muyageip.’ ²³Sâi patân̄andâ itâ sâm dukui, ‘Gâ kore a âlipñâ, sât lulugoot. Gâ kut n̄ai yenñangât galem âlip oingât nân̄â kut n̄ai bonñangât galem gâbanbat. Zorat gâ patâgâ, nâgât umnâ topñan bagim sâtâre op ândiban.’

²⁴Sâi bet a ekap kânok pindip, zâk gam̄n̄â sâip, ‘Patâ, nâ topkâ itâ n̄angâman. Gâ a bâliñâ. Gâ nep mân kârâm kâmitmat. Nalem muyagem nibi sâmat. A nâmbutñâ zengât kâlamân nalem nibigât sâmat. ²⁵Nâ zorat kenñatnangât op kâtkâ hân kendâm hangua ziap. Oi zi mâburem gibâman.’

²⁶Yatâ sâi patâñâ den itâ sâm dukuip, ‘Gâ kore a bâliñâ, konam. Lâuğan gâbâ den mâburem dâgobâ. Nâgât itâ nânğâmat. Nâ nep mân kârâm kâmit yen tap nalem muyagenibi sâman. A zengât nebân nalem meman. ²⁷Nâgât yatâ nânğâm kâtnâ anğâgwanğâ zengâren pâna kâtnâ nep tuugi âsagei ga membam. ²⁸Zorat zen kât ekap bekñan mem bâzagât mem ândiap, zo pindânek. ²⁹Ŋâi zâk kut ñâi pindâpindân, zo mem galem op ândei târokwap pindâpindân. Oi gom sambe muyagenjanğâbap. Ka ñâi zâk kut ñâi pindâpindân, zo mân mem ândei bekñan mei yen ândibap. ³⁰Kore a konam, zo ko gâsum ñâtâtigân zo pane geibap. Zoren umbâlâ op isem zimbap.’”

Yesuñâ gâtâm kâsâpnânğobap.

³¹“Gâtâm a bonñâ, nâ sumbem âsakñânoot sot sumbem a zengât oserân gamñâ tâtatnâ âlipñâ, zoren zâi tâpat. ³²Oi a ambân hânñâ hânñâ, zo minduziñga nâgât mâtenan mindubi. Mindunetâ râma galem a râma noniñ kâsâpzânğomap, zo yatik upat. ³³Oi râma noniñ kâsâpzânğom râma bongen zâmbam noniñ yanğâgen zâmbanbat. ³⁴Yatâ op a kutâziñâ, nâ bongen zo itâ sâm dâzânğobat, ‘Zen Ibânandâ mâsop minziñgip. Zen gam Kembangât um topñan bagim ândibi. Zo mârumñan hân muyageibân gâbâ zengât siñgi sâip. ³⁵Zen itâ otniwe, zorat. Tepnanğât ua nalem niwe. Toogât mua too niwe. Nâ lomba yatâ ândiandâ zen galem otniwe. ³⁶Nâ sâk bârak ândia zen hâmbâ mot mem niwe. Nâ mâsek zia zen galem otniwe. Nâ tâk namin ta zen ga nigâwe.’ ³⁷Yatâ sa a târârak ziñâ den itâ mâburem dâtnobi, ‘Kembu, gâ wan narâkñan nalemgât otgigi nalem ñâi giwen? Wan narâkñan toogât otgigi nen too giwen? ³⁸Gâ wan narâkñan lombâ yatâ ândina nen galem otgiwen? Gâ wan narâkñan hâmbâgât kwakna hâmbâ ñâi giwen? ³⁹Gâ wan narâkñan mâsek mo tâk namin tâtna ga gigâwen?’ ⁴⁰Yatâ sânetâ a kutâziñâ, nâ itâ sâm dâzânğobat, ‘Kâmurâpnâ zengâren gâbâ a gigiñâ ñâi galem okñanğâwe, zo nâ otniwe uap.’ ⁴¹Yatâ sâm a yanğâgen, zo itâ sâm dâzânğobat, ‘Sâit miangâwe, zen kârâp kâtikñan gei ândibi. Kârâp zo Satâñ sot sumbem arâpñâ zengât siñgi oip. Zoren gei ândibi. ⁴²Zen itâ otniwe, zorat. Nâ tepnanğât ua nalem mân niwe. Nâ toogât nânğa too mân niwe. ⁴³Nâ lomba ândia mân galem otniwe. Hâmbâgât kâruanđâ mân niwe. Mâsegân sot tâk namin ta mân ga nigâwe.’ ⁴⁴Yatâ sâm dâzânğua ko yanğâgen ziñ itâ sâbi, ‘Kembu, gâ wan narâkñan nalem too buñâ sot hâmbâ mirâ kamân buñâ ândina gek mân nânğânânğâ urâwen? Mo ikâ zoren mâsek mo tâk namin tâtna gekñâ mân galem otgiwen?’ ⁴⁵Yatâ sâne itâ dâzânğobat, ‘Nâ perâkñak dâzânğobâ. Arâpnâ zengâren gâbâ gigiñâ ñâi ek mân galem okñanğâwe, zo nâ otniwe uap.’ ⁴⁶Oi a yanğâgen zen âi sâknam tâmbânñâ nânğâm ândibi. A ambân târârakñâ, zen ko ândiandâ kâtikñan bagim ândibi.”

Yesuñâ mumbakât sinji dâzângoip.

(Mk 14:1-2 Lu 22:1-2 Yo 11:45-53)

26 ¹Yesu zâk den so aksik sâm nangâm arâpnâ itâ sâm dâtnânngoip, ²“Nânge. Sirâm zagât tap Pasowa kendon upap. Oi narâk zoren a bonjâ, nâ kâsa zengât bitziñan zaria poru nagân none mumbat.” Yesuñâ den yatâ sâip

³Narâk zoren tirik namâ galem a patâ sot a sâtñâ, zen tirik namâ galem a patâ Kaipa, zâkkât namin zâim minduwe. ⁴Zen Yesu tik gâsum kunam den sâm kâtâñ urâwe. ⁵Oi itâ sâwe, “Kendonân kâmbam lañ âsagebakât kegâk gâsunat.”

Ambân ñaiñâ Yesu too wârân âlip mem sanjonñangip.

(Mk 14:3-9 Yo 12:1-8)

⁶Yesu zâk Betania kamânân âim Simoñ, sâk bâlâ a, zâkkât mirin zâim nalem neip. ⁷Nalem nem tâi ambân ñaiñâ too wârân âlip beloñoot, sângân patâ, zo mem gam too wârânñoot zo kâukñan lokei giari sanjorip. ⁸Yatâ oi arâpnâ nen ekñâ sâwen, “Too sângân zâizâiñ zi wangât tâmbetkuap? ⁹Too zo pam kât patâ mem a kanpitâ ziñgip sâi ko dâp opap.”

¹⁰Yatâ sâindâ Yesuñâ nangâmñâ itâ sâm dâtnânngoip, “Zen wangât ambân den okñange? Zâkñâ otnigi âlip uap. ¹¹A ambân kanpitâ, zen narâk dâp zen sot ândibi. Nâ ko zen sot narâk kêrep mân ândibat. ¹²Nâ mua hanobi, zorat dâp sâknâ sanjori âlip uap. ¹³Nâ perâkñak dâzângobâ. Kembugât den sinji âlip zi hânñâ hânñâ sâm âim ambân zirâñâ uap, zorat sinji ârândâñ sâne lañ kârâbap.”

Yudañâ Yesu tirâpzângobakât kât meip.

(Mk 14:10-11 Lu 22:3-6)

¹⁴Oi arâpnâ kiin zagât nengâren gâbâ a ñai kutñâ Yuda, Karioto kamânân gokñâ, zâkñâ tirik namâ galem a patâ, zengâren arip. ¹⁵Âimñâ itâ sâm dâzângoip, “Nâ tirâpzângobat, zorat kât dabutâ nibi?” Mâsikâziñgi ziñâ kât ekap 30 yatâ sâlâpkum pindâwe. ¹⁶Yudañâ zo memñâ Yesu tirâpzângoip gâsubigât ek kârûm ek molim ândeip.

Yesu zâk arâpñoot nalem niwe.

(Mk 14:12-21 Lu 22:7-14, 21-23 Yo 13:21-30)

¹⁷Pasowa kendon narâk topkwâtnam arâpnâ nen Yesu mâsikâm sâwen, “Nen itârâñ mirâ ikâ zoren Pasowa nalem unat?” ¹⁸Sâindâ itâ sâip, “Zen kamânân âimñâ a ñai muyagem itâ sâm dukunek, ‘Patâniñâ gâgât sap, ‘Narâkñâ mâte uap, zorat nâ sot arâpnâ, nen gâgât mirin gam Pasowa nalem ninat.’ ” ¹⁹Oi arâpnâ nen Yesuñâ den sâip, zo lumñâ Pasowa kendongât nalem uwen.

²⁰Mirâ n̄atik̄s̄ai Yesu sot ar̄ap̄n̄â kiin zagât, nen mirâ zoren z̄aim̄n̄â Pasowa nalem niwen. ²¹Nem tap̄n̄â Yesuñâ itâ s̄am d̄atn̄angoip, “Zenḡären ḡabâ n̄ain̄â nâ k̄asa a tir̄ap̄z̄angoi ḡas̄anobi.” ²²Yatâ s̄ai ar̄ap̄n̄â nen umniñ b̄alei n̄aigoot zik̄nik̄ zik̄nik̄ m̄asik̄ayanḡam s̄awen, “Kembu, n̄agât sat?” ²³S̄aind̄â z̄ak̄n̄â s̄aip, “A zo nâ sot âr̄and̄an̄ niet, z̄ak̄n̄â yatâ ot̄nibap. ²⁴A bon̄n̄â, nâ Kembugât ekabân den kulem ziap, zo yatik upat. Ka a bon̄n̄â, nâ tir̄ap̄z̄angoi ḡasunibi, yei, z̄ak̄ h̄auñâ ȳamb̄at̄n̄â mimbap. A zo mam k̄amboñ k̄aligen ḡabâ mân âsageip s̄ai b̄ab̄alañ opap.” ²⁵Yatâ s̄ai Yudañâ m̄asik̄am s̄aip, “Patâ, n̄agât sat?” S̄ai dukuip, “Gâ sat, zo.”

Yesuñâ nalem sot too ziñgip.

(Mk 14:22-26 Lu 22:15-20 I Kor 11:23-25)

²⁶Nalem nem tâind̄â Yesuñâ nalem n̄ai mem s̄aiwap s̄am namuñ ar̄ap̄ itâ s̄am niñgip, “Mem ninek. Zi sunumnâ.” ²⁷Yatâ s̄amñâ waiñ h̄akop mem s̄aiwap s̄amñâ itâ s̄am niñgip, “Zen aksik ninek. ²⁸Zi târot̄aroniñanḡat gil̄amn̄â. Zo a ambân doñbep patâ, zenḡat tosaziñ buñ upapkât h̄anân gibap. ²⁹Oi d̄az̄anḡua n̄anḡânek. Waiñ too it̄ar̄an̄ nia âkap. Oi dum zagât̄nan mân nemñâ Ib̄ananḡat um top̄nan z̄aim zen sot âr̄and̄an̄ waiñ m̄ar̄at̄n̄â n̄ai ninat.”

Gezemane k̄alamân âiwe.

(Mk 14:27-31 Lu 22:31-34 Yo 13:36-38)

³⁰Oi Kembugât m̄ap̄am̄ap̄ase kep n̄ai mem kamânân ḡabâ âim̄n̄â Oliwa b̄ak̄nan z̄aiwen. ³¹Mât̄abân âim̄n̄â Yesuñâ itâ s̄am d̄atn̄angoip, “Īatik̄ ziren a ziñ ḡasuninetâ zen n̄anḡam p̄al̄at̄an̄ziñ lolot, zorat op âksik bir̄anim âibi. Kembugât den kulem n̄ai ziap, zo bon upap. Den zo itâ, ‘Nâ r̄ama galem a kua r̄ama zen siñsururuñ op âim n̄anḡabi.’

³²Nâ sa n̄anḡânek. Nâ mumuñan ḡabâ zaat̄n̄â Ḡalilaia âi k̄andom otziñḡabat.” ³³S̄ai Peteroñâ itâ s̄am dukuip, “A n̄ambut̄n̄â, ziñ bir̄agibi. Nâ ko mân bir̄agibat. Buñ k̄atik̄n̄â.” ³⁴Yatâ s̄ai Yesuñâ itâ s̄am dukuip, “Nâ per̄ak̄nak d̄agobâ. Gâ n̄atik̄ ziren kw̄aimb̄aninandâ s̄ap kar̄ambut oi kuruk̄n̄â diñ s̄abap.” ³⁵Yatâ s̄ai Peteroñâ itâ s̄aip, “Gâ gom̄n̄â nâ nonâ s̄ane mân kw̄aimb̄agibat.” S̄ai ar̄ap̄n̄â n̄ambut̄n̄â, nen den yatik s̄awen.

³⁶Nen âim̄n̄â nak kalâm n̄ai kut̄n̄â Gezeman, zoren tak̄am Yesuñâ ar̄ap̄n̄â itâ s̄am d̄atn̄angoip, “Zen ziren tatne nâ ândi âi ninâu s̄abâ.” ³⁷Yatâ s̄amñâ Petero sot Zebedaioğat nanzat̄n̄â diiziñgi âiwe. Âim̄n̄â Yesuñâ um̄n̄â ȳamb̄arei ken bet kakit oip. ³⁸Yatâ op d̄az̄anḡom s̄aip, “Umnâ ȳamb̄arei mumuñâ otnigap. Zen nâ sot tap um w̄agân ândinek.” ³⁹Yatâ s̄amñâ m̄aik̄ n̄ai âim si s̄anḡan h̄anân ge tutukum itâ s̄am ninâu s̄aip, “Ib̄anâ, n̄anḡanim s̄ak̄nam k̄amut zi betnan mena buñ oik. Oi n̄agât den buñâ, ḡagât den, zo k̄atigibap.”

⁴⁰Yatâ ninâu s̄amñâ puriks̄am ar̄ap̄ kar̄ambut ziñgiri uman zem tatne Petero itâ s̄am dukuip, “Zen nâ sot gw̄âlâ m̄aik̄ n̄ai ândibigât d̄ap buñâ?”

⁴¹Zen mâsimâsikâyân loribegât um gwâlâ ândim ninâu sânek. Umñâ bâbâlaŋ opmap. Sâkñâ ko yâmbâremap.”

⁴²Dum âimñâ den itâ sâm ninâu sâip, “Ibânâ, sâknam zi betnan mimbangât nâŋgâna mân dâp oi laŋ gâgât den, zo kâtigibap.” ⁴³Yatâ ninâu sâmñâ âburem arâp karâmbut, zen sinziñâ uman oi zinetâ ga muyageziŋgip. ⁴⁴Zâmbamñâ âi ninâu sâi sâp karâmbut oip. Den mârum sâip zo yatik ninâu sâip.

⁴⁵Ninâu sâm nâŋgâm arâp zeŋgâren puriksâm itâ sâm dâzânŋoip, “Zen uman tok zem te? Zi mârum narâk uap. A bonñâ, nâ bâliŋ mâme a zeŋgât bitziŋan zâibâman. ⁴⁶Zaatne âinâ. Iknek. A sâi gâsunim nobi, zo mâte otniŋap.”

Kâsa ziñâ Yesu gâsuwe.

(Mk 14:43-50 Lu 22:47-53 Yo 18:3-12)

⁴⁷Den yatâ sâm kiri arâp kiin zagât, neŋgâren gâbâ a ñai, kutñâ Yuda, zâkñâ a kâmut kândom otziŋgi gawe. A kâmut zo tirik namâ galem a patâ sot a sâtñâ, ziñâ sâŋgonzânŋone kâmbam sot sâu patâziñâ mem gawe. ⁴⁸Oi Yudañâ den kânŋan itâ sâm dâzânŋoip, “Nâ lum mâŋgansa zi sâm gâsubi.” ⁴⁹Oi gamñâ zorenâk Yesugâren âim O patânâ sâm lum mâŋgarip. ⁵⁰Yatâ oi Yesuñâ den ñai itâ sâm dukuip, “Buku, nep tuubam gaat, zo tuum nâŋgânan.” Yatâ sâi a kâmut, zen Yesugâren ga gâsum saawe.

⁵¹Oi Yesu sot ândiwen, neŋgâren gâbâ ñaiñâ sâuñâ sâmbum tirik namâ galem a patâgât kore a ñai kindapñâ kârâm kwâkip. ⁵²Yatâ oi Yesuñâ itâ sâm dukuip, “Sâugâ mirâŋan hanguna giarik. ñai zâk sâuñâ zânŋoi hâuñâ kumbi. ⁵³Nâgât dap nâŋgat? Nâ Ibânâŋgâren ninâu sa sâi ko sumbem kâwali a kâmut kiin zagât, zo kegâk sâi gem galem otnibe. ⁵⁴Oi zen gem ga galem otnine Kembangât ekabân den ziap, zo dabân bon opap?”

⁵⁵Yatâ sâmñâ a kâmut gâsunam gawe, zo itâ sâm mâsikâziŋgip, “Nâgât dap nâŋge? Zen nâgât nâŋgâne kâmbam ku oi kâmbam sot sâuziñâ mem ga gâsânoge? Zorat sa nâŋgânek. Nâ sirâmñâ sirâmñâ tirik namin zen Kembangât den siŋi dâzânŋoman. Oi zen zoren mân gâsânowe. ⁵⁶Oi zi Propete zeŋgât den kâtigibapkât âsagiap.” Oi Yesugât arâpñâ, nen aksik Yesu birâŋaŋgâm siŋsururuŋ âiwen.

Yesu a sâtŋaŋgât namin diim âiwe.

(Mk 14:53-65 Lu 22:54-55, 63-71 Yo 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Kâwali a zen Yesu gâsum tirik namâ galem a patâ Kaipa, zâkkâren diim âiwe. Zâkkât namin Kembangât gurumin den zorat galem a sot a sâtñâ mindum tarâwe. ⁵⁸Zen Yesu diim âinetâ Petero zâk kândâtziŋan bet moliziŋgâm arip, Âi takâmñâ tirik namâ galem a patâgât dâmân

kâligen bagimjâ kore a zengât oserân itâ nângâm kwâkâm getâip, “Yesugât den dap sâbi? Zorat ziren tap nângâbat.”

⁵⁹Oi tirik namâ galem a patâ sot a sâtjâ, zen aksik tapjâ Yesugât den sâkjanâk sâm kunatkât den sâm kâruwe. ⁶⁰Oi a donjebep den sarâ donjebep sâm bonjâ mân muyagiwe. Oi bet a zâgât gawet. ⁶¹Zet gamjâ itâ sâwet, “A zirâjâ itâ sâip, ‘Nâ Kembugât tirik namâ kândañjâ sirâm karâmbut umjanâk dum tuubat.’”

⁶²Yatâ sâitâ tirik namâ galem a patâ, zâk zaatjâ Yesu itâ sâm mâsikip, “Gâgât den se, zorat den hâuñjâ sâban mo mân sâban?” ⁶³Sâi Yesuñjâ den mân sâm kirip. Yatâ kiri tirik namâ galem a patâ, zâkñjâ itâ sâm dukui, “Anutu, ândiândi mariñjâ, zâkkât mâtejan mâsikâgiga sâm kâtigenan. Gâ Kristo, Anutugât nanjâ mo a ñai?”

⁶⁴Yatâ sâi Yesuñjâ itâ sâm dukui, “Zo sat, zo. Oi ñai dâzângua nângânek. Gâtâm a bonjâ, nâ imbanjâ mariñjâ, zâkkât âsanjâ bongen tap sumber unumunum kwâkjan gem ga nikpi.”

⁶⁵Yatâ sâi tirik namâ galem a patâ den zo nângi bâlij oi hâmbâñjâ mem moloñ arâpñjâ itâ sâm dâzângoip, “Zâk Anutu yatâ op sap. Wangât den zagât sâm kârûnat. Den sap, zo aksik nânge. ⁶⁶Den zo nângâm dap dap nânge?” Mâsikâziñgi ziñjâ itâ sâwe, “Zâk mumuñgât siñgi uap.”

⁶⁷Yatâ sâmnjâ tâpziñandâ Yesu si sângânñan tâpkumñjâ bitziñandâ kom kâbakñiwe. Oi a nâmbutñandâ bitziñ tipñandâ pâlomñan kunzirâwe. ⁶⁸Oi itâ sâm dukuwe, “Kristo, gâ Propete ândiat oi ko sânan. A gogap, zo kutjâ ñai?”

Peteroñjâ Yesu kwâimbip.

(Mk 14:66-72 Lu 22:56-62 Yo 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Yatâ op tatne Petero zâk namâ sombemân tâip. Tâi kore ambân ñaiñjâ zâkkâren âim sâip, “Gâ ko Galilaia a, zâk sot ândimat.” ⁷⁰Yatâ sâi Peteroñjâ a tarâwe, zengât mâteziñan kwâimbâm sâip, “Gâ den sat, zo nâ nângâm kwaksan.” ⁷¹Yatâ sâmnjâ geibâ sâi kore ambân ñaiñjâ ekñjâ a itâ sâm dâzângoip, “A zi Yesu Nasarete gokñjâ, zâk sot ândimap.” ⁷²Yatâ sâi Peteroñjâ kwâimbâm den sâm kâtigeip. Oi sâip, “Nâ a zo mân ekman.” ⁷³Yatâ sâm mâik ñai kinñjâ a ziñjâ Peterogâren âim sâwe, “Gâ perâkñak zengât kâmurân gokñjâ. Nen diñgâ holiñjâ nângen.” ⁷⁴Sânetâ dum Anutu mâtejan sâm kâtigem den lañ sâm itâ sâm dâzângoip, “Nâ a zo mânâk ekman.” Sâi zorenâk kurukñjâ diñ sâip. ⁷⁵Oi Yesuñjâ den mârum sâip, zo Peteroñjâ nângip, “Gâ sâp karâmbut kwâimbânina kurukñjâ diñ sâbap.” Den zo nângâm umbâlâ op âkñan âim girâp patâ iseip.

Yesu zâk Pilatogâren diim âiwe.

(Mk 15:1 Lu 23:1-2 Yo 18:28-32 Apo 1:18-19)

27 ¹Hañsâi tirik namâ galem a patâ sot a sâtjâ, zen mindum Yesu koindâ mumbapkât den sâwe. ²Oi sâne Yesu bikñjâ saamñjâ diim

âim Roma a kutâ Pilato, zâkkâren parâwe. ³Mumbapkât sâm kâtigine Yuda, zâk zo ekjâ wangât yatâ uan sâm umjâ bâlei kât pindâwe, zo mem âim tirik namâ galem a patâ sot a sâtjâ mâburem zingip. ⁴Oi itâ sâm dâzânngoip, “Nâ laj opjâ a târârakjâ zi bitzijan paan.” Yatâ sâi zinjâ sâwe, “Wangât nengâren ga sat? Zo gikak.” ⁵Yatâ sâm kât zo birânetâ mem tirik namin lum pam âi sip miangip.

⁶Tirik namâ galem a patâ, zen kât zo memjâ sâwe, “Kât zi kâmbangât sângân, zorat tirik namin pâindâ mân dâp upap.” ⁷Oi kât zo mem dap utnat sâm âragum hân nâi kwâlâwe. Hân zo âmaj tuutuuj agât hân sâmarâwe. Hân zo kamân nâin gâbâ ga ândiândij, zo mune zoren hanzângobigât sângân miwe. ⁸Oi narâk zoren hân zorat kutjâ nâi kâmbam hân sâne kâtigeip. ⁹Oi Propete Yeremia zâkkât den kânjan sâip, zo bon oip. Den zo itâ,
 “Isirae a zen a sângânngâgât kât sâwe. ¹⁰A sângânngâgât kât ekap 30, zorâj âmaj tuutuuj agât hân, zo sângân miwe. Kembujâ dâtnogip, yatik urâwe.”

A kutâ zâk Yesu poru nagân mumbapkât sâip.

(Mk 15:2-5 Lu 23:3-5 Yo 18:33-38)

¹¹Zen Yesu diim âine a kutâ Pilato, zâkkât mâtejan kiri itâ sâm mâsikip, “Topkangât dâtno. Gâ Yuda zengât a kutâ?” Sâi Yesujâ sâip, “Sat, zo.” ¹²Oi tirik namâ galem a patâ sot a sâtjâ, zinjâ den sâkjanâk sâm kine den hâujâ mân sâip. ¹³Yatâ oi Pilatojâ dukum sâip, “Gâgât den dojbep sânetâ wangât den hâujâ mân sat?” ¹⁴Oi Yesujâ den hâujâ nâi mân dukui a kutâjâ nângi imbâjâ oip.

¹⁵Pasowa kendon narâk dâp a kutâ zâk Yuda a tâk namin tâpmarâwe, zengâren gâbâ nâi olaj zingâmâip. ¹⁶Oi narâk zoren kâmbam ku a bâlijâ nâi tâk namin zeip, kutjâ Baraba. ¹⁷Oi a mindumjâ kinetâ Pilatojâ mâsikâzingâm sâip, “Nâi olajbatkât nânge? Baraba mo Yesu kutjâ nâi Kristo sâme?” ¹⁸Yuda a sâtjâ, zen Yesugât um kâlak nângângâgâm zâkkâren parâwe, zorat nângâmjâ sâip.

¹⁹A kutâ, zâk den sâm kubikkubik tâtarân tâi ambinjandâ zâkkâren den itâ pâi gâip, “Gâ a târârak zo, zâkkât den mân mâsâsuatpan. Nâ itârâj umanân nângâm zâkkât op sâknam dojbep nângan.”

²⁰Oi tirik namâ galem a patâ sot a sâtjâ, zen a umzijan gem sâwe, “Zen sâne Baraba olajjâ ko Yesu ko koi mumbap.” ²¹Oi a kutâ zorâj dum mâsikâzingâm sâip, “Nâi mo nâi olajbatkât se?” Sâi zinjâ sâwe, “Baraba.” ²²Sânetâ itâ sâm mâsikâzingip, “Yesu, kutjâ nâi Kristo sâme, zâk dap okjângâbat?” Sâi zen lâu mâtâkâm aksik sâwe, “Zâk poru nagân moik.” ²³Sâne a kutâjâ dum mâsikâm sâip, “Wan tosgât?” Yatâ sâi den kâtik sâm sâwe, “Zâk poru nagân moik.”

²⁴Yatâ utnetâ Pilatojâ sâi den mânâk nângâm den dojbep sâne sâi too pindânetâ mâtezijan bikjâ too sanjonjâ sâip, “A târârak zirat tosa

nâgâren zimbap, zo zengât sinji uap.”²⁵ Sâi a ambân kâmut, zen itâ sâwe, “Tosa zo nen sot kiurâpniņ nengâren zimbap.”²⁶ Yatâ sâne a kutânġa Baraba olaņ ziņgip. Yesu ko sâi inzut kuupņoot, zorânġ lapitne poruyân kumbigât kâwali a bitziņan pâip.

Kâwali a, zen Yesu kom eksâwe.

(Mk 15:16-20 Yo 19:2-3)

²⁷Oi a kutâgât kâwali a, zen Yesu namin gâbâ diim gem kâwali a zengât namâ sombemân âim sânetâ kâwali a ziņġa aksik minduwe. ²⁸Mindumņġa Yesugât hâmbâ mâkâm kâwali a zengât hâmbâ kuriņġa giņġangâne giarip. ²⁹Oi tâk sâtмам goņkom kâukņan pane giarip. Oi bikņan tân ŗġai pindâne bikņġa bongen mem kirip. Yatâ opņġa kâwali a zen zâkkâren gam simin liim itâ sâwe, “Oe, Yuda zengât a kutâ.” ³⁰Oi tâpziņġa tâpkum tân bekņan mem kâukņan kuwe. ³¹Yatâ kom eksâmņġa kâwali a zengât hâmbâ, zo mâkâm zikņġa hâmbâ du giņġangâne giari poru nagân kunam diim âiwe.

Yesu poru nagân kune moip.

(Mk 15:21-32 Lu 23:26-43 Yo 19:17-27)

³²Diim âim mâtâbân a ŗġai muyagiwe, kutġġa Simoņ, Kirene kamânân gokņġa. Zâk okņangâne Yesugât poru nak bekņan mem lugi âiwe. ³³Âimņġa hân ŗġai kutġġa Goligata (niņ denân ko kâuk sinġit), zoren takâwe. ³⁴Zoren takâmņġa waiņ too sot um gulip too mâpot pindânâ sâne nem ekņġa birip. ³⁵Yatâ oi poru nagân kuwe. Kune kiri hâmbâņangġat wenzu pam igâwe. Ikne muyageip dâp miwe. ³⁶Yatâ opņġa galem tarâwe. ³⁷Oi kâukņġa kwâkņan poru nagân topņġa itâ kulemgune zeip, “Zi Yesu, Yuda zengât a kutâ.”

³⁸Oi kâmbam ku a zâgât poru nagân zâkom, ŗġai toren, ŗġai toren kwânâņgâzikâwe. ³⁹Oi a ambân zoren âim gawe, zen sâm siņan gem den top topņġa dukum kâuk birâm sâwe, ⁴⁰“Bâi, gâ tirik namâ kândaņ sirâm karâmbut tuum nanġâbat sâin. Bâi, gikâ sâkkâ sâna poru nagân gâbâ âkâm geik. Oi gâ Anutu nanġġa ândiat oi poru nagân gâbâ pâtan ge.” ⁴¹Oi tirik namâ galem a patâ sot Kembangât gurumin den zorat galem a sot a sâtņġa, zen yatik dukum sâwe, ⁴²“A nâmbutņġa tâmbetagonam utnetâ tânzâņgomap. Zikņangġat ko kwaksap. Zâk Isirae a nengât a kutâ ândiap oi ko poru nagân gâbâ âkâm gâi zâkkât diņġa nâņġânat. ⁴³Zâk nâ Anutugât nanġġa sâm, nâņġâm pâlâtâņġa Anutugâren pâi zeip, zorat Anutuņġa zâkkât nâņġap oi ko poru nagân gâbâ kwâki geik.” ⁴⁴Oi kâmbam ku a zâkowe, zet yatik den mot dukuwet.

Yesuņġa moip.

(Mk 15:33-41 Lu 23:44-49 Yo 19:28-30)

⁴⁵Yatâ okņangâne mirâ bâkņan zoren ŗġâtâtik muyagem zei mirâ oi âkip. ⁴⁶Mirâ oi Yesuņġa den kâtikņġa den sâm sâip, “Eli, Eli lama sabatini

(niij denân ko, Anutunâ, Anutunâ, wangât birânigat)?” 47 Oi kirâwe, zengâren gâbâ a nâmbutnâ zîñâ sâwe, “Zâk Elia konsap.” 48 A nâinâ nângâm sârârâk kârâm âim sarugât kâmon mem ga winiga too kâlaknoot sum kapiñkum pindip. 49 Oi a nâmbutnâ itâ sâm dukuwe, “Nen tap iknâ. Elia perâkñak ga mâkâbap mo buñâ?” 50 Oi Yesu zâk dum den kâtiknâ den sâi Kaapumñâ takâm arip. 51 Moi tirik namin sângum patâ, zo uren gâbâ oloñ gei kwâkip. Oi wâriñ mei kât âbângum nañgip. 52 Oi a zengât kwak, zo pâronçsâi Kembangât siñgi a ândim muwe, zo zengâren gâbâ nâmbutñandâ zaarawe. 53 Oi Yesu zâk kândom op zaari zen kwagân gâbâ zaatnâ kamân kâukñan zo âim a doñbep muyageziñgâwe. 54 Oi kâwali a galem sot arâpnâ kirâwe, zen wâriñ sot kut nâi nâi zo ekñâ imbanâziñ buñ oi sâwe, “Perâkñak a zirân Anutugât nanñâ ândeip.”

55 Yesu kuwe, narâk zoren ambân doñbep kârebân kin kut nâi nâi zo ek nañgâwe. Ambân zo, zen Yesu molim kore okñangâm Galilâia hânân gâbâ gawe. 56 Maria, Madala kamânân gokñâ sot Maria, Yakobo sot Yose zekât mamzikñâ. Oi ambân nâi Zebedâio nanzatnâ, zekât mamzikñâ. Zen ârândañ tarâwe.

Yesu hanguwe.

(Mk 15:42-47 Lu 23:50-55 Yo 19:38-42)

57 Mirâ nâtiksâisâi Arimataia kâmânân gokñâ sikum a nâi Yesugât a op ândeip, kutñâ Yosepe, zâk gâip. 58 Gamñâ Pilatogâren âim Yesugât kâambarânâ zorat dukum sâi Pilatonñâ kâwali a sâm dâzânçgoi pindâwe. 59 Yosepenâ kâambarânâ zo memñâ sângum kâu unakñandâ kâpim lum arip. 60 Lum âim kât mâtâpnâ zik siñgi nâi tuugip, zoren pamñâ kât patâ nâi kâbakñei âi mâtâp dooñçgoi arip. 61 Oi kwak nañgâmñan Maria, Madala kamânân gok sot Maria nâi, zet zo tap igâwet.

62 Kendongât kut nâi nâi kubikkubik narâk, zo âki ko hañçsâi tirik namâ galem a patâ sot Parisaio a, zen Pilatogâren âiwe. 63 Âimñâ sâwe, “Patâniñâ, nen den nâi nâñgen, zo dâgonâ. Sarâ a zâk wâgân ândeibân itâ sâip, ‘Momñâ sirâm karâmbut zem tap zaatpat.’ 64 Zorat arâpnâ zîñâ âi kâambarânâ mem âimñâ mumuñan gâbâ zaatsap sarâ sâbegât kâwali a sângonzânçgona kwagân âi galem kinetâ sirâm karâmbut âkâbap. Mârum den sarâ zeip, zorat den sarâ kwâkñan zari lâmbatpapkât girem op dâçogen.” 65 Sâne Pilatonñâ itâ sâm dâzânçgoip, “Kâwali a zîngan. Diizîngâm kwagân âim zîñak dap mo dap nâñge, zo yatâ dooñçgune tâpap. Yatâ sâi kâwali a zen sot âimñâ kwagân zo winzip pam galem tarâwe. 66 (-)

Yesu mumuñan gâbâ zaarip.

(Mk 16:1-10 Lu 24:1-10 Yo 20:1-18)

28 1 Yuda zengât kendon âki hañçsâsâgât Maria, Madala kamânân gokñâ sot Maria bukuñâ, zet kwagân iktam âiwet. 2 Aritâ wâriñ

patâ mei Kembugât sumbem a nâinâ sumbemân gâbâ gem kât patâ mem kâbakjei ari kât kwâkjan tâip. ³Tobatnâ âsaknjoot hânpan yatâ. Hâmbânâ kâu timan. ⁴Kâwali a, zen zo eknâ sânamziñ sâmbui kenġât op hânân gei zem ândiwe.

⁵Oi ambân zagât zo, zet âi takitâ anġâ itâ dâzâkom sâip, “Zet kenġât mân oit. Nâ nânġan. Zet poru nagân kuwe, zo iktam gabot. ⁶Oi zâk zi mân taap. Zâk mârûm sâm dâzânġoip, zo yatâ op mumuġan gâbâ zaatsap. ⁷Zet kek âi arâpnâ dâzânġobabot, ‘Yesu zâk mumuġan gâbâ zaatsap. Galilaia hânân âi kâdom otziġgâbap. Zen zoren âi ikpi.”

⁸Sâi zet kek kwak zo birâm kenġât sot sâtâre op arâp den siġgi dâzânġoram sârârâk kârâm âiwet. ⁹Aritâ Yesuġâ mâtâbân muyagezikâm itâ sâm dâzâkoip, “Umzik âlip oit.” Yatâ sâi zet um topġan âi pindijsâm mâpâsem kiġan ġâsuwet. ¹⁰Oi Yesuġâ itâ sâm dâzâkoip, “Zen mân kenġât oit. Zet âi arâpnâ dâzânġoitâ Galilaia hânân âi nikpi.”

¹¹Ambân zagât, zet aritâ kwagân galem kirâwe, zengâren gâbâ nâmbutġâ zen âim kamân patin takâmġâ tirik namâ galem patâ kut nâi âsageip, zorat siġgi dâzânġowe. ¹²Oi tirik namâ galem a patâ sot a sâtġâ, zen mindum kâwali a zen kât doġbep ziġġawe. ¹³Ziġġâm itâ sâwe, “Zen itâ sâbi. Nen nġatigân uman zeindâ arâpnâ ziġ gam kâambarânâ mie. ¹⁴Den zo Roma a kutânâ nânġgâbapkât kenġât mân upi. Âlip niġâ dukunat.” ¹⁵Yatâ sâm dâzânġone kâwali a zen den lum kât zo mem âiwe. Den sarâ zo Yuda a zengâren zeipġak tok ziap.

Yesuġâ bâkġan arâpnâ muyageziġġâm nep diġ sâm ziġġip.

¹⁶Yesuġât arâp kiin kânok, nen Galilaia hânân bakġâ nâin Yesuġâ den kânġan dâtnânġoipkât zoren zâiwen. ¹⁷Zâimġâ zikġâ ekġâ pindijsâm mâpâsiwen. Nâmbutġandâ ko um zagât urâwe. ¹⁸Oi Yesuġâ gootniġan gam itâ sâm dâtnânġoip, “Anutuġâ imbaġâ top top aksik sumbemġât sot hânġât nâ nigip. ¹⁹Zorat ko zen hânġâ hânġâ, a kâmutġâ kâmutġâ, zengâren âim nep tuune dinnâ lum nâġât a ambân upi. Oi Ibâ sot nanġâ, nâ sot Tirik Kaapum, neġġât korân târokwap too sanġon ziġġâbi. ²⁰Den dâzânġom ândiwan, zo aksik lubigât dâzânġom ândibi. Oi nâi dâzânġua nânġânek. Nâ sirâmġâ sirâmġâ, âsâbânġ zen sot ândia hânġât narâkġâ âkâbap.”

Zo yatik.